בסיעתא דשמיא

לחיות עם הזמן

שבוע פרשת ויחי

לזכות מו"ר הרב יצחק פייוויש בן בריינה מלכה שליט"א

יום ראשון ה׳ טבת

חומש - ראשון פרשת ויחי

כח וַיְחִ֥י יַעֲקֹ֖ב בְּאֶ֣רֶץ מִצְרַ֑יִם שְׁבַ֥ע עֶשְׂרֵ֖ה שָׁנָ֑ה וַיְהִ֣י יְמֵי־יַעֲקֹ֗ב שְׁנֵ֤י חַיָּיו֙ שֶׁ֣בַע שָׁנִ֔ים וְאַרְבָּעִ֥ים וּמְאַ֖ת שָׁנָֽה׃

וַיְחִי יַעֲקֹב. לָמָּה פָּרָשָׁה זו סְתוּמָה? לְפִי שֶׁכֵּיוָן שֶׁנִּפְטַר יַעֲקֹב אָבִינוּ נִסְתַּמּוּ עֵינֵיהֶם וְלִבָּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל מִצָּרַת הַשִּׁעְבּוּד, שֶׁהִתְחִילוּ לְשַׁעְבְּדָם; דָּבָר אַחֵר: שֶׁבִּקֵּשׁ לְגַלּוֹת אֶת הַקֵּץ לְבָנָיו, וְנִסְתַּם מִמֶּנּוּ: בִּבְרֵאשִׁית רַבָּה׃

כט וַיִּקְרְבוּ֙ יְמֵי־יִשְׂרָאֵ֣ל לָמ֔וּת וַיִּקְרָ֕א | לִבְנ֖וֹ לְיוֹסֵ֣ף וַיֹּ֣אמֶר ל֗וֹ אִם־נָ֤א מָצָ֙אתִי֙ חֵ֣ן בְּעֵינֶ֔יךָ שִׂ֥ים־נָ֛א יָדְךָ֖ תַּ֣חַת יְרֵכִ֑י וְעָשִׂ֤יתָ עִמָּדִי֙ חֶ֣סֶד וֶאֱמֶ֔ת אַל־נָ֥א תִקְבְּרֵ֖נִי בְּמִצְרָֽיִם׃

וַיִּקְרְבוּ יְמֵי־יִשְׂרָאֵל לָמוּת. כָּל מִי שֶׁנֶּאֱמְרָה בּוֹ קְרִיבָה לָמוּת, לֹא הִגִּיעַ לִימֵי אֲבוֹתָיו (יִצְחָק חָיָה ק"פ, וְיַעֲקֹב קמ"ז, בְּדָוִד נֶאֱמַר קְרִיבָה, אָבִיו חָיָה פ' שָׁנִים וְהוּא ע'): **וַיִּקְרָא לִבְנוֹ לְיוֹסֵף.** לְמִי שֶׁהָיָה יְכֹלֶת בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת: **שִׂים־נָא יָדֶךָ.** וְהִשָּׁבַע: **חֶסֶד וֶאֱמֶת.** חֶסֶד שֶׁעוֹשִׂין עִם הַמֵּתִים הוּא חֶסֶד שֶׁל אֱמֶת, שְׁאֵינוֹ מְצַפֶּה לְתַשְׁלוּם גְּמוּל: **אַל־נָא תִקְבְּרֵנִי בְּמִצְרָיִם.** סוֹפָהּ לִהְיוֹת עֲפָרָהּ כִּנִּים, וּמְרַחֲשִׁין תַּחַת גּוּפִי, וְשֶׁאֵין מֵתֵי חוּצָה לָאָרֶץ חַיִּים אֶלָּא בְּצַעַר גִּלְגּוּל מְחִלּוֹת, וְשֶׁלֹּא יַעֲשׂוּנִי מִצְרַיִם עֲבוֹדָה זָרָה׃

ל וְשָׁכַבְתִּי֙ עִם־אֲבֹתַ֔י וּנְשָׂאתַ֥נִי מִמִּצְרַ֖יִם וּקְבַרְתַּ֣נִי בְקִבְרָתָ֑ם וַיֹּ֣אמֶר אָנֹכִ֔י אֶעֱשֶׂ֖ה כִּדְבָרֶֽךָ׃

וְשָׁכַבְתִּי עִם־אבותי. וי"ו זו מְחֻבָּר לְמַעְלָה לְתְחִלַּת הַמִּקְרָא – שִׂים נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי וְהִשָּׁבַע לִי – וַאֲנִי סוֹפִי לִשְׁכַּב עִם אֲבוֹתַי, וְאַתָּה תִּשָּׂאֵנִי מִמִּצְרַיִם. וְאֵין לוֹמַר, וְשָׁכַבְתִּי עִם אֲבוֹתַי – הַשְׁכִּיבֵנִי עִם אֲבוֹתַי בַּמְּעָרָה, שֶׁהֲרֵי כְּתִיב אַחֲרָיו, וּנְשָׂאתַנִי מִמִּצְרַיִם וּקְבַרְתַּנִי בְּקִבְרָתָם; וְעוֹד, מָצִינוּ בְּכָל מָקוֹם לְשׁוֹן שְׁכִיבָה עִם אֲבוֹתָיו הִיא הַגְוִיעָה וְלֹא הַקְּבוּרָה, כְּמוֹ: וַיִּשְׁכַּב דָּוִד עִם אֲבֹתָיו, וְאַחַר כָּךְ וַיִּקָּבֵר בְּעִיר דָּוִד (מלכים א ב'):

לא וַיֹּ֣אמֶר הִשָּׁבְעָה֮ לִּי֒ וַיִּשָּׁבַ֣ע לוֹ֔ וַיִּשְׁתַּחוּ֙ יִשְׂרָאֵ֔ל עַל־רֹ֖אשׁ הַמִּטָּֽה׃

וַיִּשְׁתַּחוּ יִשְׂרָאֵל. תַּעֲלָא בְּעִידָנֵיהּ סְגִיד לֵיהּ: **עַל־רֹאשׁ הַמִּטָּה.** הָפַךְ עַצְמוֹ לְצַד הַשְּׁכִינָה. מִכָּאן אָמְרוּ שֶׁהַשְּׁכִינָה לְמַעְלָה מֵרַאֲשׁוֹתָיו שֶׁל חוֹלֶה (שבת י"ב, נדרים מ'); דָּבָר אַחֵר עַל רֹאשׁ הַמִּטָּה – עַל שֶׁהָיְתָה מִטָּתוֹ שְׁלֵמָה וְלֹא הָיָה בָהּ רֹשַׁע, שֶׁהֲרֵי יוֹסֵף מֶלֶךְ הוּא, וְעוֹד שֶׁנִּשְׁבָּה לְבֵין הַגּוֹיִם, וַהֲרֵי הוּא עוֹמֵד בְּצִדְקוֹ׃

פרק מ"ח: **א** וַיְהִ֗י אַחֲרֵי֙ הַדְּבָרִ֣ים הָאֵ֔לֶּה וַיֹּ֥אמֶר לְיוֹסֵ֖ף הִנֵּ֣ה אָבִ֑יךָ חֹלֶ֗ה וַיִּקַּ֞ח אֶת־שְׁנֵ֤י בָנָיו֙ עִמּ֔וֹ אֶת־מְנַשֶּׁ֖ה וְאֶת־אֶפְרָֽיִם׃

וַיֹּאמֶר לְיוֹסֵף. אֶחָד מִן הַמַּגִּידִים, וַהֲרֵי זֶה מִקְרָא קָצָר; וְיֵשׁ אוֹמְרִים, אֶפְרַיִם הָיָה רָגִיל לִפְנֵי יַעֲקֹב בְּתַלְמוּד, וּכְשֶׁחָלָה יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן, הָלַךְ אֶפְרַיִם אֵצֶל אָבִיו לְמִצְרַיִם לְהַגִּיד לוֹ: **וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי בָנָיו עִמּוֹ.** כְּדֵי שֶׁיְּבָרְכֵם יַעֲקֹב לִפְנֵי מוֹתוֹ׃

ב וַיַּגֶּד֙ לְיַעֲקֹ֔ב וַיֹּ֕אמֶר הִנֵּ֥ה בִנְךָ֖ יוֹסֵ֣ף בָּ֑א אֵלֶ֔יךָ וַיִּתְחַזֵּ֥ק יִשְׂרָאֵ֖ל וַיֵּ֥שֶׁב עַל־הַמִּטָּֽה׃

וַיַּגֶּד. הַמַּגִּיד לְיַעֲקֹב, וְלֹא פֵּרֵשׁ מִי; וְהַרְבֵּה מִקְרָאוֹת קְצָרִי לָשׁוֹן: **וַיִּתְחַזֵּק יִשְׂרָאֵל.** אָמַר, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא בְּנִי, מֶלֶךְ הוּא, אֶחֱלֹק לוֹ כָּבוֹד; מִכָּאן שֶׁחוֹלְקִין כָּבוֹד לַמְּלָכוּת, וְכֵן מֹשֶׁה חָלַק כָּבוֹד לַמְּלָכוּת – וַיְרֻדוּ כָּל עֲבָדֶיךָ אֵלֶּה אֵלַי (שמות י"א); וְכֵן אֵלִיָּהוּ, וַיְשַׁנֵּס מָתְנָיו וְגוֹ' (מלכים א י"ח):

ג וַיֹּ֤אמֶר יַעֲקֹב֙ אֶל־יוֹסֵ֔ף אֵ֣ל שַׁדַּ֗י נִרְאָה־אֵלַי֙ בְּלוּז֙ בְּאֶ֣רֶץ כְּנַ֔עַן וַיְבָ֥רֶךְ אֹתִֽי׃

ד וַיֹּ֣אמֶר אֵלַ֗י הִנְנִי֙ מַפְרְךָ֣ וְהִרְבִּיתִ֔ךָ וּנְתַתִּ֥יךָ לִקְהַל־עַמִּ֖ים וְנָֽתְתִּי֙ אֶת־הָאָ֣רֶץ הַזֹּ֔את לְזַרְעֲךָ֥ אַחֲרֶ֖יךָ אֲחֻזַּ֥ת עוֹלָֽם׃

וּנְתַתִּיךָ לִקְהַל עַמִּים. בִּשְׂרַנִי שֶׁעֲתִידִים לָצֵאת מִמֶּנּוּ עוֹד קָהָל וַעֲמִים, וְאַף עַל פִּי שֶׁאָמַר לִי גּוֹי וּקְהַל גּוֹיִם, גּוֹי אָמַר לִי עַל בִּנְיָמִין; קְהַל גּוֹיִם – הֲרֵי שְׁנַיִם לְבַד מִבִּנְיָמִין, וְשׁוּב לֹא נוֹלַד לִי בֵּן, לְמִדַּנִי שֶׁעֲתִיד אֶחָד מִשִּׁבְטַי לְהֶחָלֵק, וְעַתָּה אוֹתָהּ מַתָּנָה אֲנִי נוֹתֵן לָךְ׃

ה וְעַתָּ֗ה שְׁנֵי־בָנֶ֙יךָ֙ הַנּוֹלָדִ֣ים לְךָ֔ בְּאֶ֥רֶץ מִצְרַ֖יִם עַד־בֹּאִ֣י אֵלֶ֑יךָ מִצְרַ֤יְמָה לִי־הֵם֙ אֶפְרַ֣יִם֔ וּמְנַשֶּׁ֖ה כִּרְאוּבֵ֥ן וְשִׁמְעוֹ֖ן יִהְיוּ־לִֽי׃

הַנּוֹלָדִים לְךָ עַד־בֹּאִי אֵלֶיךָ. לִפְנֵי בּוֹאִי אֵלֶיךָ, כְּלוֹמַר, שֶׁנּוֹלְדוּ מְשֻׁפָּרְשָׁתְּ מִמֶּנִּי עַד שֶׁבָּאתִי אֶצְלְךָ: **לִי־הֵם.** בְּחֶשְׁבּוֹן שְׁאָר בָּנַי הֵם, לְטוֹל חֵלֶק בָּאָרֶץ אִישׁ כְּנֶגְדּוֹ׃

ו וּמוֹלַדְתְּךָ֛ אֲשֶׁר־הוֹלַ֥דְתָּ אַחֲרֵיהֶ֖ם לְךָ֣ יִהְיוּ֑ עַ֚ל שֵׁ֣ם אֲחֵיהֶ֔ם יִקָּרְא֖וּ בְּנַחֲלָתָֽם׃

וּמוֹלַדְתְּךָ וגו'. אִם תּוֹלִיד עוֹד, לֹא יִהְיוּ בִּמְנִיַן בָּנַי, אֶלָּא בְּתוֹךְ שִׁבְטֵי אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה יִהְיוּ נִכְלָלִים, וְלֹא יִהְיֶה לָהֶם שֵׁם בַּשְּׁבָטִים לְעִנְיַן הַנַּחֲלָה; וְאַף עַל פִּי שֶׁנִּחְלְקָה הָאָרֶץ לִמְנִיַן גֻּלְגְּלוֹתָם, כִּדְכְתִיב לָרֹב תַּרְבֶּה נַחֲלָתוֹ (במדבר כ"ו), וְכָל אִישׁ וְאִישׁ נָטַל בְּשֶׁוֶה חוּץ מִן הַבְּכוֹרוֹת, מִכָּל מָקוֹם לֹא נִקְרְאוּ שְׁבָטִים אֶלָּא אֵלּוּ, (לְהַטִּיל גּוֹרָל הָאָרֶץ לִמְנִיַן שְׁמוֹת הַשְּׁבָטִים וְנָשִׂיא לְכָל שֵׁבֶט וְשֵׁבֶט וּדְגָלִים לָזֶה וְלָזֶה):

ז וַאֲנִ֗י | בְּבֹאִי֙ מִפַּדָּ֔ן מֵ֥תָה עָלַ֖י רָחֵ֑ל בְּאֶ֣רֶץ כְּנַ֗עַן בַּדֶּ֙רֶךְ֙ בְּעוֹד֙ כִּבְרַת־אֶ֣רֶץ לָבֹ֔א אֶפְרָ֖תָה וָאֶקְבְּרָ֣ה שָּׁ֔ם בְּדֶ֖רֶךְ

אֶפְרָ֫ת הֲוא בֵּ֥ית לָֽחֶם׃

וַאֲנִי בְּבֹאִי מִפַּדָּן וגו׳. וְאַף עַל פִּי שֶׁאֲנִי מַטְרִיחַ עָלֶיךָ לְהוֹלִיכֵנִי לְהִקָּבֵר בְּאֶרֶץ כְּנַעַן, וְלֹא כָךְ עָשִׂיתִי לְאִמְּךָ, שֶׁהֲרֵי מֵתָה סָמוּךְ לְבֵית לֶחֶם׃ **כִּבְרַת־אֶרֶץ.** מִדַּת אֶרֶץ, וְהֵם אַלְפַּיִם אַמָּה כְּמִדַּת תְּחוּם שַׁבָּת, כְּדִבְרֵי רַבִּי מֹשֶׁה הַדַּרְשָׁן – וְלֹא תֹּאמַר שֶׁעִכְּבוּ עָלַי גְּשָׁמִים מִלְּהוֹלִיכָהּ וּלְקָבְרָהּ בְּחֶבְרוֹן, עֵת הַגְּרִיד הָיָה, שֶׁהָאָרֶץ חֲלוּלָה וּמְנֻקֶּבֶת כִּכְבָרָה׃ **אקברה שָׁם.** וְלֹא הוֹלַכְתִּיהָ אֶפְלוּ לְבֵית לֶחֶם לְהַכְנִיסָהּ לָאָרֶץ, וְיָדַעְתִּי שֶׁיֵּשׁ בִּלְבָבְךָ עָלַי; אֲבָל דַּע לְךָ שֶׁעַל פִּי הַדִּבּוּר קְבַרְתִּיהָ שָׁם, שֶׁתְּהֵא לְעֶזְרָה לְבָנֶיהָ כְּשֶׁיָּגְלֶה אוֹתָם נְבוּזַרְאֲדָן, וְהָיוּ עוֹבְרִים דֶּרֶךְ שָׁם, יוֹצֵאת רָחֵל עַל קִבְרָהּ וּבוֹכָה וּמְבַקֶּשֶׁת עֲלֵיהֶם רַחֲמִים, שֶׁנֶּאֱמַר קוֹל בָּרָמָה נִשְׁמָע וְגוֹ׳ וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְשִׁיבָהּ יֵשׁ שָׂכָר לִפְעֻלָּתֵךְ נְאֻם ה׳ וְשָׁבוּ בָנִים לִגְבוּלָם (ירמיהו ל״א). וְאֶנְקְלוֹס תִּרְגֵּם כְּרוּב אַרְעָא – כְּדֵי שֶׁעוּר חֲרִישַׁת יוֹם; וְאוֹמֵר אֲנִי, שֶׁהָיָה לָהֶם קֶצֶב שֶׁהָיוּ קוֹרִין אוֹתוֹ כְּדֵי מַחֲרֹשֶׁת אַחַת, קורדיי״א בְּלַעַז, כִּדְאָמְרִינַן כָּרֵיב וְתָנֵי; כְּמָה דְּמַסִּיק תַּעֲלָא מִבֵּי כַּרְבָּא׃

ח וַיַּ֤רְא יִשְׂרָאֵל֙ אֶת־בְּנֵ֣י יוֹסֵ֔ף וַיֹּ֖אמֶר מִי־אֵֽלֶּה׃

וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־בְּנֵי יוֹסֵף. בְּקֵשׁ לְבָרְכָם וְנִסְתַּלְּקָה שְׁכִינָה מִמֶּנּוּ; לְפִי שֶׁעָתִיד יָרָבְעָם וְאַחְאָב לָצֵאת מֵאֶפְרַיִם וְיֵהוּא וּבָנָיו מִמְּנַשֶּׁה׃ **וַיֹּאמֶר מִי־אֵלֶּה.** מֵהֵיכָן יָצְאוּ אֵלּוּ, שֶׁאֵינָן רְאוּיִין לִבְרָכָה׃

ט וַיֹּ֥אמֶר יוֹסֵף֮ אֶל־אָבִיו֒ בָּנַ֣י הֵ֔ם אֲשֶׁר־נָתַ֥ן לִ֖י אֱלֹהִ֣ים בָּזֶ֑ה וַיֹּ֣אמֶר קָֽחֶם־נָ֥א אֵלַ֖י וַאֲבָרֲכֵֽם׃

בָּזֶה. הֶרְאָה לוֹ שְׂטָר אֵרוּסִין וּשְׂטָר כְּתֻבָּה, וּבִקֵּשׁ יוֹסֵף רַחֲמִים עַל הַדָּבָר, וְנָתָה עָלָיו רוּחַ הַקֹּדֶשׁ׃ **וַיֹּאמֶר קָחֶם־נָא אֵלַי וַאֲבָרֲכֵם.** זֶהוּ שֶׁאָמַר הַכָּתוּב וְאָנֹכִי תִּרְגַּלְתִּי לְאֶפְרַיִם קָחָם עַל זְרוֹעֹתָיו (הושע י״א) – תִּרְגַּלְתִּי רוּחִי בְּיַעֲקֹב בְּשֶׁבִיל אֶפְרַיִם עַד שֶׁלְּקָחָן עַל זְרוֹעוֹתָיו׃

תהלים - פרקים כ״ט-ל״ד

פרק כט: א מִזְמ֥וֹר לְדָוִ֑ד הָ֝בוּ֗ לַיי֥ בְּנֵי־אֵלִ֑ים הָ֝בוּ֗ לַיי֥ כָּב֖וֹד וָעֹֽז׃ ב הָ֭בוּ לַיי֣ כְּב֣וֹד שְׁמ֑וֹ הִשְׁתַּ֥חֲווּ לַיי֥ בְּהַדְרַת־קֹֽדֶשׁ׃ ג קוֹל֮ יְ֭הוָה עַל־הַמָּ֑יִם אֵ֥ל הַ֝כָּב֗וֹד הִרְעִ֥ים יְ֭הוָה עַל־מַ֣יִם רַבִּ֑ים׃ ד קוֹל־יְ֝הוָ֗ה בַּכֹּ֥חַ קוֹל֮ יְ֪הוָ֫ה בֶּ֥הָדָר׃ ה קוֹל֮ יְ֪הוָ֫ה שֹׁבֵ֥ר אֲ֭רָזִים וַיְשַׁבֵּ֣ר יְ֭הוָה אֶת־אַרְזֵ֖י הַלְּבָנֽוֹן׃ ו וַיַּרְקִידֵ֥ם כְּמוֹ־עֵ֑גֶל לְבָנ֥וֹן וְשִׂרְי֗וֹן כְּמ֥וֹ בֶן־רְאֵמִֽים׃ ז קוֹל־יְ֭הוָה חֹצֵ֣ב לַהֲבוֹת־אֵֽשׁ׃ ח קוֹל֮ יְ֪הוָ֫ה יָ֥חִיל מִדְבָּ֑ר יָ֝חִ֗יל יְ֭הוָה מִדְבַּ֣ר קָדֵֽשׁ׃ ט קוֹל֮ יְ֪הוָ֫ה יְחוֹלֵ֥ל אַיָּל֑וֹת וַ֝יֶּחֱשֹׂ֗ף יְעָרוֹת֮ וּבְהֵיכָלוֹ֒ כֻּלּ֗וֹ אֹמֵ֥ר כָּבֽוֹד׃ י יְ֭הוָה לַמַּבּ֣וּל יָשָׁ֑ב וַיֵּ֥שֶׁב יְ֝הוָ֗ה מֶ֣לֶךְ לְעוֹלָֽם׃ יא יְ֭הוָה עֹ֣ז לְעַמּ֑וֹ יִתֵּ֥ן יְ֝הוָ֗ה יְבָרֵ֥ךְ אֶת־עַמּ֑וֹ בַּשָּׁלֽוֹם׃

פרק ל: א מִזְמ֥וֹר שִׁ֗יר חֲנֻכַּ֥ת הַבַּ֑יִת לְדָוִֽד׃ ב אֲרוֹמִמְךָ֥ יְ֝הוָ֗ה כִּ֣י דִלִּיתָ֑נִי וְלֹא־שִׂמַ֖חְתָּ אֹיְבַ֣י לִֽי׃ ג יְ֭הוָה אֱלֹהָ֑י שִׁוַּ֖עְתִּי אֵלֶ֣יךָ וַתִּרְפָּאֵֽנִי׃ ד יְ֭הוָה הֶעֱלִ֣יתָ מִן־שְׁא֑וֹל נַ֝פְשִׁ֗י חִיִּיתַ֥נִי (מִיָּרְדִי) [מִיָּרְדִי בוֹר]׃ ה זַמְּר֣וּ לַיי֣ חֲסִידָ֑יו וְהוֹד֥וּ לְזֵ֝כֶר קָדְשֽׁוֹ׃ ו כִּ֤י רֶ֣גַע בְּאַפּ֑וֹ חַ֖יִּים בִּרְצוֹנ֣וֹ בָּעֶ֣רֶב יָלִ֔ין וְלַבֹּ֖קֶר רִנָּֽה׃ ז וַאֲנִ֣י אָמַ֣רְתִּי בְשַׁלְוִ֑י בַּל־אֶמּ֥וֹט לְעוֹלָֽם׃ ח יְ֭הוָה בִּרְצוֹנְךָ֣ הֶעֱמַ֣דְתָּה לְהַרְרִ֣י עֹ֑ז הִסְתַּ֥רְתָּ פָ֝נֶ֗יךָ הָיִ֥יתִי נִבְהָֽל׃ ט אֵלֶ֣יךָ יְ֭הוָה אֶקְרָ֑א וְאֶל־אֲדֹנָ֥י אֶתְחַנָּֽן׃ י מַה־בֶּ֭צַע בְּדָמִ֑י בְּרִדְתִּ֖י אֶל־שָׁ֣חַת הֲיוֹדְךָ֥ עָפָ֑ר הֲ֝יַגִּ֗יד אֲמִתֶּֽךָ׃ יא שְׁמַ֣ע־יְ֭הוָה וְחָנֵּ֑נִי יְ֝הוָ֗ה הֱיֵ֥ה עֹזֵ֥ר לִֽי׃ יב הָפַ֣כְתָּ מִסְפְּדִ֣י לְמָח֣וֹל לִ֑י פִּתַּ֥חְתָּ שַׂקִּ֝֗י וַתְּאַזְּרֵ֥נִי שִׂמְחָֽה׃ יג לְמַ֤עַן יְזַמֶּרְךָ֣ כָ֭בוֹד וְלֹ֣א יִדֹּ֑ם יְ֝הוָ֗ה אֱלֹהַ֥י לְעוֹלָ֗ם אוֹדֶֽךָּ׃

פרק לא: א לַמְנַצֵּ֥חַ מִזְמ֗וֹר לְדָוִֽד׃ ב בְּךָ֣ יְ֭הוָה חָסִ֑יתִי אַל־אֵבוֹשָׁ֥ה לְעוֹלָ֗ם בְּצִדְקָתְךָ֥ פַלְּטֵֽנִי׃ ג הַטֵּ֣ה אֵ֣לַי אָזְנְךָ֣ מְהֵרָ֣ה הַצִּילֵ֑נִי הֱיֵ֥ה לִ֝֗י לְצ֣וּר מָע֑וֹז לְבֵ֥ית מְצוּד֥וֹת לְהוֹשִׁיעֵֽנִי׃ ד כִּֽי־סַלְעִ֣י וּמְצוּדָתִ֣י אָ֑תָּה וּלְמַ֥עַן שִׁמְךָ֥ תַּנְחֵ֖נִי וּתְנַהֲלֵֽנִי׃ ה תּוֹצִיאֵ֥נִי מֵרֶ֗שֶׁת זוּ֥ טָ֫מְנ֥וּ לִ֑י כִּ֖י אַתָּ֣ה מָעֻזִּֽי׃ ו בְּיָדְךָ֥ אַפְקִ֗יד רוּחִ֑י פָּדִ֥יתָה אוֹתִ֖י יְ֝הוָ֗ה אֵ֣ל אֱמֶֽת׃ ז שָׂ֭נֵאתִי הַשֹּׁמְרִ֣ים הַבְלֵי־שָׁ֑וְא וַ֝אֲנִ֗י אֶל־יְ֭הוָה בָּטָֽחְתִּי׃ ח אָגִ֣ילָה וְאֶשְׂמְחָ֣ה בְחַסְדֶּ֑ךָ אֲשֶׁ֤ר רָ֖אִיתָ אֶת־עָנְיִ֣י יָ֭דַעְתָּ בְּצָר֣וֹת נָפְשִֽׁי׃ ט וְלֹ֣א הִסְגַּרְתַּ֣נִי בְּיַד־א֑וֹיֵב הֶֽעֱמַ֖דְתָּ בַּמֶּ֣רְחָ֣ב רַגְלִֽי׃ י חָנֵּ֣נִי יְ֭הוָה כִּי־צַ֣ר לִ֑י עָשְׁשָׁ֥ה בְכַ֝עַ֗ס עֵינִ֥י נַפְשִׁ֖י וּבִטְנִֽי׃ יא כִּֽי־כָלוּ֣ בְיָג֣וֹן חַיַּ֑י וּשְׁנוֹתַ֥י בַּאֲנָחָ֗ה כָּשַׁ֣ל בַּעֲוֹנִ֣י כֹחִ֑י וַעֲצָמַ֥י עָשֵֽׁשׁוּ׃ יב מִכֹּל־צֹרְרַ֥י הָיִ֗יתִי חֶרְפָּ֫ה וְלִשְׁכֵנַ֥י מְאֹד֮ וּפַחַד֒ לִמְיָדְעַ֗י רֹאַ֥י בַחוּץ֮ נָדְד֪וּ מִמֶּֽנִּי׃ יג נִשְׁכַּחְתִּי֮ כְּמֵ֪ת מִלֵּ֫ב הָיִ֥יתִי כִּכְלִי֮ אֹבֵ֪ד׃ יד כִּ֤י שָׁ֭מַעְתִּי דִּבַּ֣ת רַבִּ֑ים מָג֥וֹר מִסָּ֝בִ֗יב בְּהִוָּסְדָ֥ם יַחַ֗ד עָלַ֥י לָקַ֑חַת נַפְשִׁ֖י זָמָֽמוּ׃ טו וַ֭אֲנִי עָלֶ֣יךָ בָטַ֑חְתִּי אָ֝מַ֗רְתִּי אֱלֹהַ֥י אָתָּֽה׃ טז בְּיָדְךָ֥ עִתֹּתָ֑י הַצִּילֵ֥נִי מִיַּד־א֝וֹיְבַ֗י וּמֵרֹדְפָֽי׃ יז הָאִ֣ירָה פָנֶ֣יךָ עַל־עַבְדֶּ֑ךָ הוֹשִׁיעֵ֖נִי בְּחַסְדֶּֽךָ׃ יח יְ֭הוָה אַל־אֵבוֹשָׁ֣ה כִּי־קְרָאתִ֑יךָ יֵבֹ֖שׁוּ רְשָׁעִ֣ים יִדְּמ֖וּ לִשְׁא֣וֹל׃ יט תֵּאָלַ֥מְנָה שִׂפְתֵ֖י שָׁ֑קֶר הַדֹּבְר֣וֹת עַל־צַדִּ֣יק עָתָ֔ק בְּגַאֲוָ֖ה וָבֽוּז׃ כ מָה־רַ֣ב טוּבְךָ֣ אֲשֶׁר־צָפַ֣נְתָּ לִירֵאֶ֑יךָ פָּעַ֥לְתָּ לַחוֹסִ֖ים בָּ֣ךְ נֶ֣גֶד בְּנֵי־אָדָֽם׃ כא תַּסְתִּירֵ֤ם בְּסֵ֣תֶר פָּ֭נֶיךָ מֵרֻכְסֵ֣י אִ֑ישׁ תִּצְפְּנֵ֖ם בְּסֻכָּ֣ה מֵרִ֣יב לְשֽׁנוֹת׃ כב בָּר֥וּךְ יְ֝הוָ֗ה כִּֽי־הִפְלִ֣יא חַסְדּ֑וֹ לִ֖י בְּעִ֣יר מָצֽוֹר׃ כג וַ֭אֲנִי אָמַ֣רְתִּי בְחָפְזִ֑י נִגְרַ֥זְתִּי מִנֶּ֝גֶד עֵינֶ֗יךָ אָכֵן֮ שָׁמַ֪עְתָּ קוֹל֫ תַּחֲנוּנַ֥י בְּשַׁוְּעִ֖י אֵלֶֽיךָ׃ כד אֶ֭הֱבוּ אֶת־יְ֣הוָה כָּל־חֲסִידָ֑יו אֱמוּנִ֥ים נֹ֝צֵ֗ר יְ֭הוָה וּמְשַׁלֵּ֣ם עַל־יֶ֑תֶר עֹשֵׂ֖ה גֵּאֽוָה׃ כה חִזְק֥וּ וְיַאֲמֵ֗ץ לְבַבְכֶ֥ם כָּל־הַמְיַחֲלִ֥ים לַיי֗׃

פרק לב: א לְדָוִ֑ד מַשְׂכִּ֣יל אַשְׁרֵי־נְ֭שׂוּי־פֶּ֣שַׁע כְּסוּי־חֲטָאָֽה׃ ב אַשְׁרֵי־אָ֭דָם לֹא־יַחְשֹׁ֣ב יְ֑הוָה ל֥וֹ עָ֝וֹן וְאֵ֣ין בְּרוּח֗וֹ רְמִיָּֽה׃ ג כִּֽי־הֶחֱרַשְׁתִּי֮ בָּ֫לוּ עֲצָמַ֥י בְּשַׁאֲגָתִ֑י כָּל־הַיּ֝֗וֹם׃ ד כִּ֤י יוֹמָם֙ וָ֣לַ֔יְלָה תִּכְבַּ֥ד עָלַ֑י נֶ֝הְפַּ֗ךְ לְשַׁדִּ֥י בְּחַרְבֹנֵ֗י קַ֣יִץ סֶֽלָה׃ ה חַטָּאתִ֣י אוֹדִ֣יעֲךָ֑ וַעֲוֹנִ֥י לֹא־כִסִּ֗יתִי אָ֭מַרְתִּי אוֹדֶ֣ה עֲלֵ֣י פְשָׁעַ֣י לַיי֑׃ וְאַתָּ֥ה נָ֝שָׂ֗אתָ עֲוֹ֣ן חַטָּאתִ֣י

סֶלָה: ו עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל־חָסִיד אֵלֶיךָ לְעֵת מְצֹא רַק לְשֵׁטֶף מַיִם רַבִּים אֵלָיו לֹא יַגִּיעוּ: ז אַתָּה סֵתֶר לִי מִצַּר תִּצָּרֵנִי רָנֵּי פַלֵּט תְּסוֹבְבֵנִי סֶלָה: ח אַשְׂכִּילְךָ וְאוֹרְךָ בְּדֶרֶךְ־זוּ תֵּלֵךְ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינִי: ט אַל־תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפֶרֶד אֵין הָבִין בְּמֶתֶג וָרֶסֶן עֶדְיוֹ לִבְלוֹם בַּל קְרוֹב אֵלֶיךָ: י רַבִּים מַכְאוֹבִים לָרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ בַּי־הוָ־ה חֶסֶד יְסוֹבְבֶנּוּ: יא שִׂמְחוּ בַיהוָה וְגִילוּ צַדִּיקִים וְהַרְנִינוּ כָּל־יִשְׁרֵי־לֵב:

פרק לג: א רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּי־הוָ־ה לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה: ב הוֹדוּ לַי־הוָ־ה בְּכִנּוֹר בְּנֵבֶל עָשׂוֹר זַמְּרוּ־לוֹ: ג שִׁירוּ לוֹ שִׁיר חָדָשׁ הֵיטִיבוּ נַגֵּן בִּתְרוּעָה: ד כִּי־יָשָׁר דְּבַר־יְ־הוָ־ה וְכָל־מַעֲשֵׂהוּ בֶּאֱמוּנָה: ה אֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד יְ־הוָ־ה מָלְאָה הָאָרֶץ: ו בִּדְבַר יְ־הוָ־ה שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיו כָּל־צְבָאָם: ז כֹּנֵס כַּנֵּד מֵי הַיָּם נֹתֵן בְּאֹצָרוֹת תְּהוֹמוֹת: ח יִירְאוּ מֵיהוָה כָּל־הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ יָגוּרוּ כָּל־יֹשְׁבֵי תֵבֵל: ט כִּי הוּא אָמַר וַיֶּהִי הוּא־צִוָּה וַיַּעֲמֹד: י יְ־הוָ־ה הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: יא עֲצַת יְ־הוָ־ה לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר: יב אַשְׁרֵי הַגּוֹי אֲשֶׁר־יְ־הוָ־ה אֱלֹהָיו הָעָם בָּחַר לְנַחֲלָה לוֹ: יג מִשָּׁמַיִם הִבִּיט יְ־הוָ־ה רָאָה אֶת־כָּל־בְּנֵי הָאָדָם: יד מִמְּכוֹן־שִׁבְתּוֹ הִשְׁגִּיחַ אֶל כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: טו הַיֹּצֵר יַחַד לִבָּם הַמֵּבִין אֶל־כָּל־מַעֲשֵׂיהֶם: טז אֵין הַמֶּלֶךְ נוֹשָׁע בְּרָב־חָיִל גִּבּוֹר לֹא־יְנָצֵל בְּרָב־כֹּחַ: יז שֶׁקֶר הַסּוּס לִתְשׁוּעָה וּבְרֹב חֵילוֹ לֹא יְמַלֵּט: יח הִנֵּה עֵין יְ־הוָ־ה אֶל־יְרֵאָיו לַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ: יט לְהַצִּיל מִמָּוֶת נַפְשָׁם וּלְחַיּוֹתָם בָּרָעָב: כ נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה לַי־הוָ־ה עֶזְרֵנוּ וּמָגִנֵּנוּ הוּא: כא כִּי־בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ: כב יְהִי־חַסְדְּךָ יְ־הוָ־ה עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ:

פרק לד: א לְדָוִד בְּשַׁנּוֹתוֹ אֶת־טַעְמוֹ לִפְנֵי אֲבִימֶלֶךְ וַיְגָרְשֵׁהוּ וַיֵּלַךְ: ב אֲבָרְכָה אֶת־יְ־הוָ־ה בְּכָל־עֵת תָּמִיד תְּהִלָּתוֹ בְּפִי: ג בַּי־הוָ־ה תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים וְיִשְׂמָחוּ: ד גַּדְּלוּ לַי־הוָ־ה אִתִּי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו: ה דָּרַשְׁתִּי אֶת־יְ־הוָ־ה וְעָנָנִי וּמִכָּל־מְגוּרוֹתַי הִצִּילָנִי: ו הִבִּיטוּ אֵלָיו וְנָהָרוּ וּפְנֵיהֶם אַל־יֶחְפָּרוּ: ז זֶה עָנִי קָרָא וַי־הוָ־ה שָׁמֵעַ וּמִכָּל־צָרוֹתָיו הוֹשִׁיעוֹ: ח חֹנֶה מַלְאַךְ־יְ־הוָ־ה סָבִיב לִירֵאָיו וַיְחַלְּצֵם: ט טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי־טוֹב יְ־הוָ־ה אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר יֶחֱסֶה־בּוֹ: י יְראוּ אֶת־יְ־הוָ־ה קְדֹשָׁיו כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירֵאָיו: יא כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעֵבוּ וְדֹרְשֵׁי יְ־הוָ־ה לֹא־יַחְסְרוּ כָל־טוֹב: יב לְכוּ־בָנִים שִׁמְעוּ־לִי יִרְאַת יְ־הוָ־ה אֲלַמֶּדְכֶם: יג מִי־הָאִישׁ הֶחָפֵץ חַיִּים אֹהֵב יָמִים לִרְאוֹת טוֹב: יד נְצֹר לְשׁוֹנְךָ מֵרָע וּשְׂפָתֶיךָ מִדַּבֵּר מִרְמָה: טו סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה־טוֹב בַּקֵּשׁ שָׁלוֹם וְרָדְפֵהוּ: טז עֵינֵי יְ־הוָ־ה אֶל־צַדִּיקִים וְאָזְנָיו אֶל־שַׁוְעָתָם: יז פְּנֵי יְ־הוָ־ה בְּעֹשֵׂי רָע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זִכְרָם: יח צָעֲקוּ וַי־הוָ־ה שָׁמֵעַ וּמִכָּל־צָרוֹתָם הִצִּילָם: יט קָרוֹב יְ־הוָ־ה לְנִשְׁבְּרֵי־לֵב וְאֶת־ דַּכְּאֵי־רוּחַ יוֹשִׁיעַ: כ רַבּוֹת רָעוֹת צַדִּיק וּמִכֻּלָּם יַצִּילֶנּוּ יְ־הוָ־ה: כא שֹׁמֵר כָּל־עַצְמוֹתָיו אַחַת מֵהֵנָּה לֹא נִשְׁבָּרָה: כב תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה וְשֹׂנְאֵי צַדִּיק יֶאְשָׁמוּ: כג פּוֹדֶה יְ־הוָ־ה נֶפֶשׁ עֲבָדָיו וְלֹא יֶאְשְׁמוּ כָּל־הַחוֹסִים בּוֹ:

תניא - ליקוטי אמרים פרק ז׳

אך מי שהוא בזוללי בשר וסובאי יין למלאת תאות גופו ונפשו הבהמית שהוא בחי' יסוד המים מארבע יסודות הרעים שבה שמהנו מדת התאוה הנה ע"י זה יורד חיות הבשר והיין שבקרבו ונכלל לפי שעה ברע גמור שבשלש קליפות הטמאות וגופו נעשה להן לבוש ומרכבה לפי שעה עד אשר ישוב האדם ויחזור לעבודת ה' ולתורתו כי לפי שהיה בשר היתר ויין כשר לכך יכולים לחזור ולעלות עמו בשובו לעבודת ה' שזהו לשון היתר ומותר כלומר שאינו קשור ואסור בידי החיצונים שלא יוכל לחזור ולעלות לה' רק שהרשימו ממנו נשאר בגוף ועל כן צריך הגוף לחיבוט הקבר כמ"ש לקמן מה שאין כן במאכלות אסורות וביאות אסורות שהן משלש קליפות הטמאות לגמרי הם אסורים וקשורים בידי החיצונים לעולם ואין עולים משם עד כי יבא יומם ויבולע המות לנצח כמ"ש ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ או עד שיעשה תשובה גדולה כל כך שזדונות נעשו לו כזכיות ממש שהיא תשובה מאהבה מעומקא דלבא באהבה רבה וחשיקה ונפש שוקקה לדבקה בו ית' וצמאה נפשו לה' כארץ עיפה וציה להיות כי עד הנה היתה נפשו בארץ ציה וצלמות היא הסטרא אחרא ורחוקה מאור פני ה' בתכלית ולזאת צמאה נפשו ביתר עז מצמאון נפשות הצדיקים כמאמרם ז"ל במקום שבעלי תשובה עומדים כו' ועל תשובה מאהבה רבה זו אמרו שזדונות נעשו לו כזכיות הואיל ועל ידי זה בא לאהבה רבה זו אבל תשובה שלא מאהבה זו אף שהיא תשובה נכונה וה' יסלח לו מכל מקום לא נעשו לו כזכיות ואין עולים מהקליפה לגמרי עד עת קץ שיבולע המות לנצח.

היום-יום - ה׳ טבת

[אמרו חז"ל: "תלמוד תורה גדול ממעשה - שמביא לידי מעשה". ובספרי חסידות חב"ד נתחדש שלעתיד לבא יהיה המעשה גדול מהתלמוד. והביאור:]

בביאת המשיח יראו את מעלתן של הודאה ותמימות, שהכל מאמינים באמונה טהורה בהקב"ה, בתורתו ומצוותיו. תלמוד - הבנה, ההבנה הנעלית ביותר הינה מוגבלת; אך הודאה - אמונה - הוא רגש בלתי מוגבל. מלך המשיח יוכיח ויבאר את ה"מעשה גדול" של התמימות - עבודה לבבית-רצינית.

ספר המצוות לרמב"ם - שיעור רפ"ה

מצות עשה מצוה רלב היא שצונו בדין עבד עברי. והוא אמרו יתברך כי תקנה עבד עברי. וכבר התבארו רוב דיני מצוה זו בפירוש בתורה והתבארו דיני מצוה זו כלם במסכת קדושין. (ואלה המשפטים, הלכות עבדים פ"א):

מצות לא תעשה מצוה רנח שהזהירנו שלא למכור עבד עברי כמו שמכרו העבדים הכנעניים בשוה. וזה שיעמידוהו במקום שימכרו שם העבדים ויכריזו עליו ויוסיפו בהן הקונים. לא יעשה זה בשום פנים אלא בהצנע ובדרך נאה. ולשון ספרא לא ימכרו ממכרת עבד שלא יעשה סמטא ויעמידם על אבן הלקח, וזאת האזהרה כוללת בלא ספק אזהרה לגונב נפש מישראל שימכרהו שהוא ימכרהו בחזקה כמו שהוא עושה על עבד כנעני ויהיה עובר על אמרו יתברך לא ימכרו ממכרת עבד. וכבר קדם לזו זכרון זה, וכבר באר הכתוב שיהרג. ומשפטי מצוה זו עם שלפניה מבוארים בגמרא קדושין פ"א (בהר, הלכות עבדים פ"א):

מצות לא תעשה מצוה רנט שהזהירנו מהעביד עבד עברי במה שאין לו צורך בו והיא הנקראת עבודת פרך. והוא אמרו יתברך לא תרדה בו בפרך. אבל נעבידהו בהכרח לעשות הפעולה ההיא שיצוה עליה. ולשון ספרי לא תרדה בו בפרך שלא תאמר לו החם לי את הכוס והוא אינו צריך לו וכן כל מה שדומה לזה, ואמנם הביאו משל מן היותר קלה שבמלאכות והיותר נקלה מהם ועם כל זה אינה מותרת אלא בעת הצורך. (שם, שם):

מצות לא תעשה מצוה רנז שהזהירנו מעבוד בעבד עברי בעבודה שיש בה ענוי גדול ושפלות כעבודת עבד כנעני. והוא אמרו יתעלה לא תעבוד בו עבודת עבד. ובספרא שלא יטול אחריך בלינטא ולא יטול לפניך כלים במרחץ ולינטא היא מחצלת קטנה שיושב עליה כשייגע ויקחה העבד וילך בה אחר אדוניו. וכן כל מה שדומה לזה העבדות מוזהר להעבידם בעבד עברי, אבל יצוה במה שיצוה השכיר והאומן במה שהסכים עמו לעשות דבר מלאכה אחת, והוא אמרו יתעלה כשכיר ותושב יהיה עמך. (בהר, הלכות עבדים פ"א):

מצות לא תעשה מצוה רס שהזהירנו מהניח העכו"ם השוכן בארצנו להעביד עבד עברי שמכר עצמו בעבודת פרך. והוא אמרו יתעלה לא ירדנו בפרך לעיניך ולא נאמר אחר שזה העבד עברי עבר על נפשו ומכר את עצמו לעכו"ם נעזבהו וימצא מה שימצא ויעשה לו מה שיעשה אבל נצוה על העכו"ם הזה ונמנעהו מהעביד בו עבודת פרך. (בהר, הלכות עבדים פ"א):

נ"ך - דברי הימים א' פרק א'

א אָדָם שֵׁת אֱנוֹשׁ. ב קֵינָן מַהֲלַלְאֵל יֶרֶד. ג חֲנוֹךְ מְתוּשֶׁלַח לָמֶךְ. ד נֹחַ שֵׁם חָם וָיֶפֶת. ה בְּנֵי יֶפֶת גֹּמֶר וּמָגוֹג וּמָדַי וְיָוָן וְתֻבָל וּמֶשֶׁךְ וְתִירָס. ו וּבְנֵי גֹמֶר אַשְׁכְּנַז וְדִיפַת וְתוֹגַרְמָה. ז וּבְנֵי יָוָן אֱלִישָׁה וְתַרְשִׁישָׁה כִּתִּים וְרוֹדָנִים. ח בְּנֵי חָם כּוּשׁ וּמִצְרַיִם פּוּט וּכְנָעַן. ט וּבְנֵי כוּשׁ סְבָא וַחֲוִילָה וְסַבְתָּא וְרַעְמָא וְסַבְתְּכָא וּבְנֵי רַעְמָא שְׁבָא וּדְדָן. י וְכוּשׁ יָלַד אֶת נִמְרֹד הוּא הֵחֵל לִהְיוֹת גִּבֹּר בָּאָרֶץ. יא וּמִצְרַיִם יָלַד אֶת לודיים [לוּדִים] וְאֶת עֲנָמִים וְאֶת לְהָבִים וְאֶת נַפְתֻּחִים. יב וְאֶת פַּתְרֻסִים וְאֶת כַּסְלֻחִים אֲשֶׁר יָצְאוּ מִשָּׁם פְּלִשְׁתִּים וְאֶת כַּפְתֹּרִים. יג וּכְנַעַן יָלַד אֶת צִידוֹן בְּכֹרוֹ וְאֶת חֵת. יד וְאֶת הַיְבוּסִי וְאֶת הָאֱמֹרִי וְאֶת הַגִּרְגָּשִׁי. טו וְאֶת הַחִוִּי וְאֶת הַעַרְקִי וְאֶת הַסִּינִי. טז וְאֶת הָאַרְוָדִי וְאֶת הַצְּמָרִי וְאֶת הַחֲמָתִי. יז בְּנֵי שֵׁם עֵילָם וְאַשּׁוּר וְאַרְפַּכְשַׁד וְלוּד וַאֲרָם וְעוּץ וְחוּל וְגֶתֶר וָמָשֶׁךְ. יח וְאַרְפַּכְשַׁד יָלַד אֶת שָׁלַח וְשֶׁלַח יָלַד אֶת עֵבֶר. יט וּלְעֵבֶר יֻלַּד שְׁנֵי בָנִים שֵׁם הָאֶחָד פֶּלֶג כִּי בְיָמָיו נִפְלְגָה הָאָרֶץ וְשֵׁם אָחִיו יָקְטָן. כ וְיָקְטָן יָלַד אֶת אַלְמוֹדָד וְאֶת שָׁלֶף וְאֶת חֲצַרְמָוֶת וְאֶת יָרַח. כא וְאֶת הֲדוֹרָם וְאֶת אוּזָל וְאֶת דִּקְלָה. כב וְאֶת עֵיבָל וְאֶת אֲבִימָאֵל וְאֶת שְׁבָא. כג וְאֶת אוֹפִיר וְאֶת חֲוִילָה וְאֶת יוֹבָב כָּל אֵלֶּה בְּנֵי יָקְטָן. כד שֵׁם אַרְפַּכְשַׁד שָׁלַח. כה עֵבֶר פָּלֶג רְעוּ. כו שְׂרוּג נָחוֹר תָּרַח. כז אַבְרָם הוּא אַבְרָהָם. כח בְּנֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׁמָעֵאל. כט אֵלֶּה תֹּלְדוֹתָם בְּכוֹר יִשְׁמָעֵאל נְבָיוֹת וְקֵדָר וְאַדְבְּאֵל וּמִבְשָׂם. ל מִשְׁמָע וְדוּמָה מַשָּׂא חֲדַד וְתֵימָא. לא יטוּר נָפִישׁ וְקֶדְמָה אֵלֶּה הֵם בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל. לב וּבְנֵי קְטוּרָה פִּילֶגֶשׁ אַבְרָהָם יָלְדָה אֶת זִמְרָן וְיָקְשָׁן וּמְדָן וּמִדְיָן וְיִשְׁבָּק וְשׁוּחַ וּבְנֵי יָקְשָׁן שְׁבָא וּדְדָן. לג וּבְנֵי מִדְיָן

עֵיפָה וְעֵפֶר וַחֲנוֹךְ וַאֲבִידָע וְאֶלְדָּעָה כָּל אֵלֶּה בְּנֵי קְטוּרָה. לד וַיּוֹלֶד אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק בְּנֵי יִצְחָק עֵשָׂו וְיִשְׂרָאֵל. לה בְּנֵי עֵשָׂו אֱלִיפַז רְעוּאֵל וְיעוּשׁ וְיַעְלָם וְקֹרַח. לו בְּנֵי אֱלִיפַז תֵּימָן וְאוֹמָר צְפִי וְגַעְתָּם קְנַז וְתִמְנָע וַעֲמָלֵק. לז בְּנֵי רְעוּאֵל נַחַת זֶרַח שַׁמָּה וּמִזָּה. לח וּבְנֵי שֵׂעִיר לוֹטָן וְשׁוֹבָל וְצִבְעוֹן וַעֲנָה וְדִישֹׁן וְאֵצֶר וְדִישָׁן. לט וּבְנֵי לוֹטָן חֹרִי וְהוֹמָם וַאֲחוֹת לוֹטָן תִּמְנָע. מ בְּנֵי שׁוֹבָל עַלְיָן וּמָנַחַת וְעֵיבָל שְׁפִי וְאוֹנָם וּבְנֵי צִבְעוֹן אַיָּה וַעֲנָה. מא בְּנֵי עֲנָה דִּישׁוֹן וּבְנֵי דִישׁוֹן חַמְרָן וְאֶשְׁבָּן וְיִתְרָן וּכְרָן. מב בְּנֵי אֵצֶר בִּלְהָן וְזַעֲוָן יַעֲקָן בְּנֵי דִישׁוֹן עוּץ וַאֲרָן. מג וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֱדוֹם לִפְנֵי מְלָךְ מֶלֶךְ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל בֶּלַע בֶּן בְּעוֹר וְשֵׁם עִירוֹ דִּנְהָבָה. מד וַיָּמָת בָּלַע וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו יוֹבָב בֶּן זֶרַח מִבָּצְרָה. מה וַיָּמָת יוֹבָב וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו חוּשָׁם מֵאֶרֶץ הַתֵּימָנִי. מו וַיָּמָת חוּשָׁם וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו הֲדַד בֶּן בְּדַד הַמַּכֶּה אֶת מִדְיָן בִּשְׂדֵה מוֹאָב וְשֵׁם עִירוֹ עִוִּית [עֲוִית]. מז וַיָּמָת הֲדָד וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו שַׂמְלָה מִמַּשְׂרֵקָה. מח וַיָּמָת שַׂמְלָה וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו שָׁאוּל מֵרְחֹבוֹת הַנָּהָר. מט וַיָּמָת שָׁאוּל וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו בַּעַל חָנָן בֶּן עַכְבּוֹר. נ וַיָּמָת בַּעַל חָנָן וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו הֲדַד וְשֵׁם עִירוֹ פָּעִי וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ מְהֵיטַבְאֵל בַּת מַטְרֵד בַּת מֵי זָהָב. נא וַיָּמָת הֲדָד וַיִּהְיוּ אַלּוּפֵי אֱדוֹם אַלּוּף תִּמְנָע אַלּוּף עַלְיָה [עַלְוָה] אַלּוּף יְתֵת. נב אַלּוּף אָהֳלִיבָמָה אַלּוּף אֵלָה אַלּוּף פִּינֹן. נג אַלּוּף קְנַז אַלּוּף תֵּימָן אַלּוּף מִבְצָר. נד אַלּוּף מַגְדִּיאֵל אַלּוּף עִירָם אֵלֶּה אַלּוּפֵי אֱדוֹם.

יום שני ו׳ טבת

חומש - שני פרשת ויחי

י וְעֵינֵי יִשְׂרָאֵל֙ כָּבְד֣וּ מִזֹּ֔קֶן לֹ֥א יוּכַ֖ל לִרְאֽוֹת וַיַּגֶּשׁ אֹתָם֙ אֵלָ֔יו וַיִּשַּׁק לָהֶ֖ם וַיְחַבֵּ֥ק לָהֶֽם׃

יא וַיֹּ֥אמֶר יִשְׂרָאֵל֮ אֶל־יוֹסֵף֒ רְא֣וֹת פָּנֶ֔יךָ לֹ֥א פִלָּ֖לְתִּי וְהִנֵּ֥ה הֶרְאָ֛ה אֹתִ֥י אֱלֹהִ֖ים גַּ֥ם אֶת־זַרְעֶֽךָ׃

לא פִלָּלְתִי. לֹא מְלָאַנִי לִבִּי לַחֲשֹׁב מַחֲשָׁבָה שֶׁאֶרְאֶה פָּנֶיךָ עוֹד. פללתי לְשׁוֹן מַחֲשָׁבָה, כְּמוֹ הֲבִיאִי עֵצָה עֲשִׂי פְלִילָה (ישעיהו ט"ז):

יב וַיּוֹצֵ֥א יוֹסֵ֖ף אֹתָ֑ם מֵעִ֣ם בִּרְכָּ֔יו וַיִּשְׁתַּ֥חוּ לְאַפָּ֖יו אָ֥רְצָה׃

וַיּוֹצֵא יוֹסֵף אֹתָם. לְאַחַר שֶׁנִּשְׁקָם הוֹצִיאָם יוֹסֵף מֵעִם בִּרְכָּיו, כְּדֵי לְיַשְּׁבָם זֶה לַיָּמִין וְזֶה לַשְּׂמֹאל לִסְמֹךְ יָדָיו עֲלֵיהֶם וּלְבָרְכָם:

וַיִּשְׁתַּחוּ לְאַפָּיו. כְּשֶׁחָזַר לַאֲחוֹרָיו מִלִּפְנֵי אָבִיו:

יג וַיִּקַּ֥ח יוֹסֵ֛ף אֶת־שְׁנֵיהֶ֖ם אֶת־אֶפְרַ֣יִם בִּֽימִינ֗וֹ מִשְׂמְאל֙ יִשְׂרָאֵ֔ל וְאֶת־מְנַשֶּׁ֥ה בִשְׂמֹאלוֹ֙ מִימִ֣ין יִשְׂרָאֵ֔ל וַיַּגֶּ֥שׁ אֵלָֽיו׃

אֶת־אֶפְרַיִם בִּימִינוֹ מִשְׂמְאל יִשְׂרָאֵל. הַבָּא לִקְרֹאת חֲבֵרוֹ, יְמִינוֹ כְּנֶגֶד שְׂמֹאל חֲבֵרוֹ, וְכֵיוָן שֶׁהוּא הַבְּכוֹר, מְיֻמָּן לִבְרָכָה:

יד וַיִּשְׁלַ֤ח יִשְׂרָאֵל֙ אֶת־יְמִינ֔וֹ וַיָּ֖שֶׁת עַל־רֹ֣אשׁ אֶפְרַ֑יִם וְה֣וּא הַצָּעִ֔יר וְאֶת־שְׂמֹאלֹ֖ו עַל־רֹ֣אשׁ מְנַשֶּׁ֑ה שִׂכֵּ֥ל אֶת־יָדָ֖יו כִּי֙ מְנַשֶּׁ֣ה הַבְּכֽוֹר׃

שִׂכֵּל אֶת־יָדָיו. כְּתַרְגּוּמוֹ, אַחְכִּימִינוּן – בְּהַשְׂכֵּל וְחָכְמָה הִשְׂכִּיל אֶת יָדָיו לְכָךְ וּמְדַעַת, כִּי יוֹדֵעַ הָיָה כִּי מְנַשֶּׁה הַבְּכוֹר וְאַף עַל פִּי כֵן לֹא שָׁת יְמִינוֹ עָלָיו:

טו וַיְבָ֣רֶךְ אֶת־יוֹסֵ֗ף וַיֹּ֙אמֶר֙ הָאֱלֹהִ֣ים אֲשֶׁר֩ הִתְהַלְּכ֨וּ אֲבֹתַ֜י לְפָנָ֣יו אַבְרָהָ֣ם וְיִצְחָ֗ק הָאֱלֹהִים֙ הָרֹעֶ֣ה אֹתִ֔י מֵעֹ֖ודִי עַד־הַיֹּ֥ום הַזֶּֽה׃

טז הַמַּלְאָ֡ךְ הַגֹּאֵל֩ אֹתִ֨י מִכָּל־רָ֜ע יְבָרֵ֣ךְ׀ אֶת־הַנְּעָרִ֗ים וְיִקָּרֵ֤א בָהֶם֙ שְׁמִ֔י וְשֵׁ֖ם אֲבֹתַ֣י אַבְרָהָ֣ם וְיִצְחָ֑ק וְיִדְגּ֥וּ לָרֹ֖ב בְּקֶ֥רֶב הָאָֽרֶץ׃

הַמַּלְאָךְ הַגֹּאֵל אֹתִי. מַלְאָךְ הָרָגִיל לְהִשְׁתַּלֵּחַ אֵלַי בְּצָרָתִי; כְּעִנְיָן שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאמֶר אֵלַי מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים בַּחֲלוֹם יַעֲקֹב וְגוֹ' אָנֹכִי הָאֵל בֵּית אֵל (בראשית ל"א): **יְבָרֵךְ אֶת־הַנְּעָרִים.** מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם: **וְיִדְגּוּ.** כַּדָּגִים הַלָּלוּ שֶׁפָּרִים וְרַבִּים וְאֵין עַיִן הָרָע שׁוֹלֶטֶת בָּהֶם:

תהלים - פרקים ל"ה-ל"ח

פרק לה: א לְדָוִד רִיבָה יְ־הוָ֥ה אֶת־יְרִיבַ֑י לְחַ֖ם אֶת־לֹחֲמָֽי׃ ב הַחֲזֵ֣ק מָגֵ֣ן וְצִנָּ֑ה וְקוּמָ֥ה בְּעֶזְרָתִֽי׃ ג וְהָרֵ֤ק חֲנִית֙ וּסְגֹ֣ר לִקְרַ֣את רדְפָ֔י אֱמֹ֥ר לְנַפְשִׁ֖י יְשֻׁעָתֵ֥ךְ אָֽנִי׃ ד יֵבֹ֣שׁוּ וְיִכָּלְמ֗וּ מְבַקְשֵׁ֣י נַפְשִׁ֑י יִסֹּ֥גוּ אָ֝חוֹר וַיַּחְפְּר֗וּ חֹשְׁבֵ֥י רָעָתִֽי׃ ה יִהְי֣וּ כְמֹ֣ץ לִפְנֵי־רוּחַ֮ וּמַלְאַ֪ךְ יְ־הוָ֫ה דֹּחֶֽה׃ ו יְהִי־דַרְכָּ֣ם חֹ֭שֶׁךְ וַחֲלַקְלַקֹּ֑ת וּמַלְאַ֖ךְ יְ־הוָ֣ה רדְפָֽם׃ ז כִּי־חִנָּ֣ם טָ֭מְנוּ־לִי שַׁ֣חַת רִשְׁתָּ֑ם חִנָּ֥ם חָ֝פְר֗וּ לְנַפְשִֽׁי׃ ח תְּבוֹאֵ֣הוּ שׁוֹאָ֣ה לֹ֭א יֵדָ֑ע וְרִשְׁתּ֤וֹ אֲשֶׁר־טָ֙מַן֙ תִּלְכְּדֹ֣ו בְּשׁוֹאָ֣ה יִפָּל־בָּֽהּ׃ ט וְנַפְשִׁ֥י תָּגִ֗יל בַּ֭יְ־הוָ֑ה תָּשִׂ֖ישׂ בִּישׁוּעָתֽוֹ׃ י כָּל־עַצְמֹתַ֥י תֹּאמַ֗רְנָה יְ־הוָ֥ה מִי כָ֑מוֹךָ מַצִּ֤יל עָנִ֨י מֵחָזָ֥ק מִמֶּ֗נּוּ וְעָנִ֥י וְאֶבְי֗וֹן מִגֹּזְלֽוֹ׃ יא יְקוּמ֣וּן עֵדֵי־חָ֑מָס אֲשֶׁ֖ר לֹא־יָדַ֣עְתִּי יִשְׁאָלוּנִֽי׃ יב יְ֭שַׁלְּמוּנִי רָעָ֣ה תַּ֣חַת טוֹבָ֑ה שְׁכוֹל֖ לְנַפְשִֽׁי׃ יג וַ֭אֲנִי בַּחֲלוֹתָ֣ם לְבוּשִׁ֣י שָׂ֑ק עִנֵּ֖יתִי בַצּ֣וֹם נַפְשִׁ֑י וּתְפִלָּתִ֥י עַל־חֵיקִ֗י תָּשׁ֑וּב׃ יד כְּרֵ֣עַ כְּ֭אָח־לִ֣י הִתְהַלָּ֑כְתִּי כַּאֵ֥בֶל־אֵ֝֗ם קֹדֵ֥ר שַׁחְתִּֽי׃ טו וּבְצַלְעִ֥י שָׂמְח֗וּ וְנֶאֱסָ֫פ֥וּ נֶאֱסָפ֥וּ עָלַ֑י נֵכִ֥ים וְלֹ֝א יָדַ֗עְתִּי קָרְע֥וּ וְלֹא־דָמּֽוּ׃ טז בְּחַנְפֵ֣י לַ֭עֲגֵי מָע֣וֹג חָרֹ֑ק עָלַ֖י שִׁנֵּימוֹ׃ יז אֲדֹנָ֕י כַּמָּ֥ה תִרְאֶ֑ה הָשִׁ֥יבָה נַפְשִׁ֝֗י מִשֹּׁאֵיהֶ֥ם מִכְּפִירִ֥ים יְחִידָתִֽי׃ יח אוֹדְךָ֥ בְקָהָ֥ל רָ֑ב בְּעַ֖ם עָצ֣וּם אֲהַלְלֶֽךָּ׃ יט אַל־יִשְׂמְחוּ־לִ֥י אֹיְבַ֖י שֶׁ֣קֶר שׂנְאַ֑י חִנָּ֥ם יִקְרְצוּ־עָֽיִן׃ כ כִּ֤י לֹא֙ שָׁל֣וֹם יְדַבֵּ֔רוּ וְעַל֙ רִגְעֵי־אֶ֣רֶץ דִּבְרֵ֔י מִרְמ֖וֹת יַחְשֹׁבֽוּן׃ כא וַיַּרְחִ֣יבוּ עָלַ֣י פִּיהֶ֔ם אָמְר֖וּ הֶאָ֣ח הֶאָ֑ח רָאֲתָ֖ה עֵינֵֽינוּ׃ כב רָאִ֥יתָה יְ־הוָ֗ה אַל־תֶּחֱרַ֥שׁ אֲדֹנָ֑י אַל־תִּרְחַ֖ק מִמֶּֽנִּי׃ כג הָעִ֣ירָה וְהָקִ֣יצָה לְמִשְׁפָּטִ֑י אֱלֹהַ֖י וַאדֹנָ֣י לְרִיבִֽי׃ כד שָׁפְטֵ֥נִי כְצִדְקְךָ֗ יְ־הוָ֥ה אֱלֹהָ֑י וְאַל־יִשְׂמְח֖וּ־לִֽי׃ כה אַל־יאמְר֣וּ בְלִבָּ֗ם הֶאָ֫ח נַפְשֵׁ֥נוּ אַל־יאמְר֣וּ בִלַּעְנוּהוּ׃ כו יֵבֹ֣שׁוּ וְיַחְפְּר֣וּ יַחְדָּ֑ו שְׂמֵחֵ֥י רָעָתִ֗י יִלְבְּשׁ֣וּ בֹ֭שֶׁת וּכְלִמָּ֑ה הַמַּגְדִּילִ֖ים עָלָֽי׃ כז יָרֹ֣נּוּ וְיִשְׂמְח֣וּ חֲפֵצֵ֣י צִדְקִ֑י וְיאמְר֥וּ תָמִ֗יד יִגְדַּ֥ל יְ־הוָ֑ה הֶ֝חָפֵ֗ץ שְׁלוֹם֥ עַבְדּֽוֹ׃ כח וּלְשׁוֹנִ֥י תֶּהְגֶּ֑ה צִדְקֶ֝֗ךָ כָּל־הַיּ֥וֹם תְּהִלָּתֶֽךָ׃

פרק לו: א לַמְנַצֵּ֥חַ לְעֶבֶד־יְ־הוָ֗ה לְדָוִֽד׃ ב נְאֻם־פֶּ֭שַׁע לָרָ֣שָׁע בְּקֶ֣רֶב לִבִּ֑י אֵ֥ין־פַּ֝חַ֗ד אֱלֹהִ֥ים לְנֶגֶד֮ עֵינָֽיו׃ ג כִּי־הֶחֱלִ֤יק אֵ֙לָיו֙ בְּעֵינָ֔יו לִמְצֹ֖א עֲוֹנ֣וֹ לִשְׂנֹֽא׃ ד דִּבְרֵ֣י־פִ֭יו אָ֣וֶן וּמִרְמָ֑ה חָדַ֥ל לְהַשְׂכִּ֝֗יל לְהֵיטִֽיב׃ ה אָ֭וֶן יַחְשֹׁ֣ב עַל־מִשְׁכָּבֹ֑ו יִתְיַצֵּ֥ב עַל־דֶּ֝֗רֶךְ לֹא־טוֹב֥ רָ֑ע לֹ֖א יִמְאָֽס׃ ו יְ־הוָ֗ה בַּהַשָּׁמַ֥יִם חַסְדֶּ֑ךָ אֱ֝מוּנָתְךָ֗ עַד־שְׁחָקִֽים׃ ז צִדְקָתְךָ֤ כְּהַרְרֵי־אֵ֙ל֙ מִשְׁפָּטֶ֣יךָ

תְּהוֹם רַבָּה אָדָם וּבְהֵמָה תּוֹשִׁיעַ יְ־הוָ־ה: ח מַה־יָּקָר חַסְדְּךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֵל כְּנָפֶיךָ יֶחֱסָיוּן: ט יִרְוְיֻן מִדֶּשֶׁן בֵּיתֶךָ וְנַחַל עֲדָנֶיךָ תַשְׁקֵם: י כִּי־עִמְּךָ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה־אוֹר: יא מְשֹׁךְ חַסְדְּךָ לְיֹדְעֶיךָ וְצִדְקָתְךָ לְיִשְׁרֵי־לֵב: יב אַל־תְּבוֹאֵנִי רֶגֶל גַּאֲוָה וְיַד־רְשָׁעִים אַל־תְּנִדֵנִי: יג שָׁם נָפְלוּ פֹּעֲלֵי אָוֶן דֹּחוּ וְלֹא־יָכְלוּ קוּם:

פרק לז: א לְדָוִד אַל־תִּתְחַר בַּמְּרֵעִים אַל־תְּקַנֵּא בְּעֹשֵׂי עַוְלָה: ב כִּי כֶחָצִיר מְהֵרָה יִמָּלוּ וּכְיֶרֶק דֶּשֶׁא יִבּוֹלוּן: ג בְּטַח בַּי־הוָ־ה וַעֲשֵׂה־טוֹב שְׁכָן־אֶרֶץ וּרְעֵה אֱמוּנָה: ד וְהִתְעַנַּג עַל־יְ־הוָ־ה וְיִתֶּן־לְךָ מִשְׁאֲלֹת לִבֶּךָ: ה גּוֹל עַל־יְ־הוָ־ה דַּרְכֶּךָ וּבְטַח עָלָיו וְהוּא יַעֲשֶׂה: ו וְהוֹצִיא כָאוֹר צִדְקֶךָ וּמִשְׁפָּטֶךָ כַּצָּהֳרָיִם: ז דּוֹם לַי־הוָ־ה וְהִתְחוֹלֵל לוֹ אַל־תִּתְחַר בְּמַצְלִיחַ דַּרְכּוֹ בְּאִישׁ עֹשֶׂה מְזִמּוֹת: ח הֶרֶף מֵאַף וַעֲזָב חֵמָה אַל־תִּתְחַר אַךְ־לְהָרֵעַ: ט כִּי־מְרֵעִים יִכָּרֵתוּן וְקוֵי יְ־הוָ־ה הֵמָּה יִירְשׁוּ־אָרֶץ: י וְעוֹד מְעַט וְאֵין רָשָׁע וְהִתְבּוֹנַנְתָּ עַל־מְקוֹמוֹ וְאֵינֶנּוּ: יא וַעֲנָוִים יִירְשׁוּ־אָרֶץ וְהִתְעַנְּגוּ עַל־רֹב שָׁלוֹם: יב זֹמֵם רָשָׁע לַצַּדִּיק וְחָרֹק עָלָיו שִׁנָּיו: יג אֲדֹנָי יִשְׂחַק־לוֹ כִּי־רָאָה כִּי־יָבֹא יוֹמוֹ: יד חֶרֶב פָּתְחוּ רְשָׁעִים וְדָרְכוּ קַשְׁתָּם לְהַפִּיל עָנִי וְאֶבְיוֹן לִטְבוֹחַ יִשְׁרֵי־דָרֶךְ: טו חַרְבָּם תָּבוֹא בְלִבָּם וְקַשְׁתוֹתָם תִּשָּׁבַרְנָה: טז טוֹב מְעַט לַצַּדִּיק מֵהֲמוֹן רְשָׁעִים רַבִּים: יז כִּי זְרוֹעוֹת רְשָׁעִים תִּשָּׁבַרְנָה וְסוֹמֵךְ צַדִּיקִים יְ־הוָ־ה: יח יוֹדֵעַ יְ־הוָ־ה יְמֵי תְמִימִם וְנַחֲלָתָם לְעוֹלָם תִּהְיֶה: יט לֹא־יֵבֹשׁוּ בְּעֵת רָעָה וּבִימֵי רְעָבוֹן יִשְׂבָּעוּ: כ כִּי רְשָׁעִים יאבֵדוּ וְאֹיְבֵי יְ־הוָ־ה כִּיקַר כָּרִים כָּלוּ בֶעָשָׁן כָּלוּ: כא לוֶֹה רָשָׁע וְלֹא יְשַׁלֵּם וְצַדִּיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן: כב כִּי מְבֹרָכָיו יִירְשׁוּ־אָרֶץ וּמְקֻלָּלָיו יִכָּרֵתוּ: כג מֵי־הוָ־ה מִצְעֲדֵי־גֶבֶר כּוֹנָנוּ וְדַרְכּוֹ יֶחְפָּץ: כד כִּי־יִפֹּל לֹא־יוּטָל כִּי־ יְ־הוָ־ה סוֹמֵךְ יָדוֹ: כה נַעַר הָיִיתִי גַּם־זָקַנְתִּי וְלֹא־רָאִיתִי צַדִּיק נֶעֱזָב וְזַרְעוֹ מְבַקֶּשׁ־לָחֶם: כו כָּל־הַיּוֹם חוֹנֵן וּמַלְוֶה וְזַרְעוֹ לִבְרָכָה: כז סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה־טוֹב וּשְׁכֹן לְעוֹלָם: כח כִּי יְ־הוָ־ה אֹהֵב מִשְׁפָּט וְלֹא־יַעֲזֹב אֶת־חֲסִידָיו לְעוֹלָם נִשְׁמָרוּ וְזֶרַע רְשָׁעִים נִכְרָת: כט צַדִּיקִים יִירְשׁוּ־ אָרֶץ וְיִשְׁכְּנוּ לָעַד עָלֶיהָ: ל פִּי־צַדִּיק יֶהְגֶּה חָכְמָה וּלְשׁוֹנוֹ תְּדַבֵּר מִשְׁפָּט: לא תּוֹרַת אֱלֹהָיו בְּלִבּוֹ לֹא תִמְעַד אֲשֻׁרָיו: לב צוֹפֶה רָשָׁע לַצַּדִּיק וּמְבַקֵּשׁ לַהֲמִיתוֹ: לג יְ־הוָ־ה לֹא־יַעַזְבֶנּוּ בְיָדוֹ וְלֹא יַרְשִׁיעֶנּוּ בְּהִשָּׁפְטוֹ: לד קַוֵּה אֶל־יְ־הוָ־ה וּשְׁמֹר דַּרְכּוֹ וִירוֹמִמְךָ לָרֶשֶׁת אָרֶץ בְּהִכָּרֵת רְשָׁעִים תִּרְאֶה: לה רָאִיתִי רָשָׁע עָרִיץ וּמִתְעָרֶה כְּאֶזְרָח רַעֲנָן: לו וַיַּעֲבֹר וְהִנֵּה אֵינֶנּוּ וָאֲבַקְשֵׁהוּ וְלֹא נִמְצָא: לז שְׁמֹר־תָּם וּרְאֵה יָשָׁר כִּי־אַחֲרִית לְאִישׁ שָׁלוֹם: לח וּפֹשְׁעִים נִשְׁמְדוּ יַחְדָּו אַחֲרִית רְשָׁעִים נִכְרָתָה: לט וּתְשׁוּעַת צַדִּיקִים מֵיְ־הוָ־ה מָעוּזָּם בְּעֵת צָרָה: מ וַיַּעְזְרֵם יְ־הוָ־ה וַיְפַלְּטֵם יְפַלְּטֵם מֵרְשָׁעִים וְיוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בוֹ:

פרק לח: א מִזְמוֹר לְדָוִד לְהַזְכִּיר: ב יְ־הוָ־ה אַל־בְּקֶצְפְּךָ תוֹכִיחֵנִי וּבַחֲמָתְךָ תְיַסְּרֵנִי: ג כִּי־חִצֶּיךָ נִחֲתוּ־ בִי וַתִּנְחַת עָלַי יָדֶךָ: ד אֵין־מְתֹם בִּבְשָׂרִי מִפְּנֵי זַעְמֶךָ אֵין־שָׁלוֹם בַּעֲצָמַי מִפְּנֵי חַטָּאתִי: ה כִּי־עֲוֹנֹתַי עָבְרוּ ראשִׁי כְּמַשָּׂא כָּבֵד יִכְבְּדוּ מִמֶּנִּי: ו הִבְאִישׁוּ נָמַקּוּ חַבּוּרֹתָי מִפְּנֵי אִוַּלְתִּי: ז נַעֲוֵיתִי שַׁחֹתִי עַד־מְאד כָּל־הַיּוֹם קֹדֵר הִלָּכְתִּי: ח כִּי־כְסָלַי מָלְאוּ נִקְלֶה וְאֵין מְתֹם בִּבְשָׂרִי: ט נְפוּגֹתִי וְנִדְכֵּיתִי עַד־מְאד שָׁאַגְתִּי מִנַּהֲמַת לִבִּי: י אֲדֹנָי נֶגְדְּךָ כָּל־תַּאֲוָתִי וְאַנְחָתִי מִמְּךָ לֹא־נִסְתָּרָה: יא לִבִּי סְחַרְחַר עֲזָבַנִי כֹחִי וְאוֹר עֵינַי גַּם־הֵם אֵין אִתִּי: יב אֹהֲבַי וְרֵעַי מִנֶּגֶד נִגְעִי יַעֲמדוּ וּקְרוֹבַי מֵרָחֹק עָמָדוּ: יג וַיְנַקְּשׁוּ מְבַקְשֵׁי נַפְשִׁי וְדֹרְשֵׁי רָעָתִי דִּבְּרוּ הַוּוֹת וּמִרְמוֹת כָּל־הַיּוֹם יֶהְגּוּ: יד וַאֲנִי כְּחֵרֵשׁ לֹא אֶשְׁמָע וּכְאִלֵּם לֹא יִפְתַּח־פִּי: טו וָאֱהִי כְּאִישׁ אֲשֶׁר לֹא־שֹמֵעַ וְאֵין בְּפִיו תּוֹכָחוֹת: טז כִּי־לְךָ יְ־הוָ־ה הוֹחָלְתִּי אַתָּה תַעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהָי: יז כִּי־אָמַרְתִּי פֶּן־יִשְׂמְחוּ־לִי בְּמוֹט רַגְלִי עָלַי הִגְדִּילוּ: יח כִּי אֲנִי לְצֶלַע נָכוֹן וּמַכְאוֹבִי נֶגְדִּי תָמִיד: יט כִּי־עֲוֹנִי אַגִּיד אֶדְאַג מֵחַטָּאתִי: כ וְאֹיְבַי חַיִּים עָצְמוּ וְרַבּוּ שֹׂנְאַי שָׁקֶר: כא וּמְשַׁלְּמֵי רָעָה תַּחַת טוֹבָה יִשְׂטְנוּנִי תַּחַת (רָדְפִי) [רָדָפְי־טוֹב]: כב אַל־תַּעַזְבֵנִי יְ־הוָ־ה אֱלֹהַי אַל־תִּרְחַק מִמֶּנִּי: כג חוּשָׁה לְעֶזְרָתִי אֲדֹנָי תְּשׁוּעָתִי:

תניא - ליקוטי אמרים פרק ז׳

אך החיות שבטפות זרע שיצאו ממנו לבטלה אף שירדה ונכללה בשלש קליפות הטמאות הרי זו עולה משם בתשובה נכונה ובכוונה עצומה בקריאת שמע שעל המטה כנודע מהאר"י ז"ל ומרומז בגמרא כל הקורא קריאת שמע על מטתו כאלו אוחז חרב של שתי פיות כו' להרוג גופות החיצונים שנעשו לבוש לחיות שבטפות ועולה החיות מהם כידוע לי"ח. ולכן לא הוזכר עון זרע לבטלה בתורה בכלל ביאות אסורות אף שחמור מהן וגדול עונו בבחי' הגדלות ורבוי הטומאה והקליפות שמוליד ומרבה במאד מאד בהוצאת זרע לבטלה יותר מביאות אסורות רק שבביאות אסורות מוסיף כח וחיות בקליפה טמאה ביותר עד שאינו יכול להעלות משם החיות בתשובה: הגה"ה (מפני שנקלטה ביסוד דנוקבא דקליפה המקבלת וקולטת החיות מהקדושה משא"כ בזרע לבטלה שאין שם בחי' נוקבא דקליפה רק שכחותיה וחיילותיה מלבישים לחיות שבטפות כידוע לי"ח): אא"כ יעשה תשובה מאהבה רבה כל כך עד שזדונות נעשו לו כזכיות ובזה יובן מאמר רז"ל איזהו מעוות שלא יוכל לתקון זה שבא על הערוה והוליד ממזר שאז גם אם יעשה תשובה גדולה כל כך אי אפשר לו להעלות החיות לקדושה מאחר שכבר ירדה לעולם הזה ונתלבשה בגוף בשר ודם:

היום יום - ו׳ טבת

כתיב "דע את אלוקי אביך ועבדהו בלב שלם", כי כל ענין ידיעה והשגה, אפילו בענינים היותר עמוקים, צריך לבוא ב"עבודה", היינו: פעולת דבר בבירור וזיכוך המידות והתקשרות פנימית הנקרא בלשון החסידות 'עבודה'.

ספר המצוות לרמב"ם - שיעור רפ"ו

מצות עשה מצוה קצו היא שצונו להעניק עבד עברי כשיצא לחפשי ולא יצא בידים ריקניות. והוא אמרו העניק תעניק לו. וכבר התבארו משפטי מצוה זו בפ"ק מקדושין. (ראה אנכי, הלכות עבדים פ"ג):
מצות לא תעשה מצוה רלג הזהיר משלח עבד עברי ריקם כשיצא לחירות בסוף שש שנים אבל נעניקהו דבר מהוננו עכ"פ והוא אמרו וכי תשלחנו חפשי מעמך לא תשלחנו ריקם. וכבר התבארו משפטי ההענקה בפ"א מקדושין. (שם, הלכות עבדים פ"ג):
מצות עשה מצוה רלד היא שצונו לפדות אמה העבריה. והוא אמרו יתברך והפדה. פדיה זו יש לה דקדוקים ותנאים ובה משפטים רבים. וכבר התבארו במסכת קדושין. ושם התבאר דין אמה העבריה על השלמות. ובמכילתא אמרו בפירוש ואם שלש אלה לא יעשה לה יעד לך או לבנך או פדה אותה. (ואלה המשפטים, הלכות עבדים פי"ד):
מצות עשה מצוה רלג היא שצונו לישא אמה העבריה אדוניה שקנה אותה או בנו וזו היא מצות יעוד קודמת למצות פדיה באמרו אשר לא יעדה והפדה. ודע שדין עבד עברי ודין אמה העבריה אינו נוהג אלא בזמן שהיובל נוהג. וכבר התבארו משפטי מצוה זו בפ"ד ממסכת קדושין. (ואלה המשפטים, הלכות עבדים פי"ד):
מצות לא תעשה מצוה רסא הזהיר שלא למכור אמה עבריה לזולתנו. והתבארו משפטי מצוה זו בפ"א מקדושין. (משפטים, הלכות עבדים פ"י):

נ"ך - דברי הימים א׳ פרק ב׳

א אֵלֶּה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רְאוּבֵן שִׁמְעוֹן לֵוִי וִיהוּדָה יִשָּׂשכָר וּזְבֻלוּן. ב דָּן יוֹסֵף וּבִנְיָמִן נַפְתָּלִי גָּד וְאָשֵׁר. ג בְּנֵי יְהוּדָה עֵר וְאוֹנָן וְשֵׁלָה שְׁלוֹשָׁה נוֹלַד לוֹ מִבַּת שׁוּעַ הַכְּנַעֲנִית וַיְהִי עֵר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיְמִיתֵהוּ. ד וְתָמָר כַּלָּתוֹ יָלְדָה לוֹ אֶת פֶּרֶץ וְאֶת זָרַח כָּל בְּנֵי יְהוּדָה חֲמִשָּׁה. ה בְּנֵי פֶרֶץ חֶצְרוֹן וְחָמוּל. ו וּבְנֵי זֶרַח זִמְרִי וְאֵיתָן וְהֵימָן וְכַלְכֹּל וָדָרַע כֻּלָּם חֲמִשָּׁה. ז וּבְנֵי כַרְמִי עָכָר עוֹכֵר יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מָעַל בַּחֵרֶם. ח וּבְנֵי אֵיתָן עֲזַרְיָה. ט וּבְנֵי חֶצְרוֹן אֲשֶׁר נוֹלַד לוֹ אֶת יְרַחְמְאֵל וְאֶת רָם וְאֶת כְּלוּבָי. י וְרָם הוֹלִיד אֶת עַמִּינָדָב וְעַמִּינָדָב הוֹלִיד אֶת נַחְשׁוֹן נְשִׂיא בְּנֵי יְהוּדָה. יא וְנַחְשׁוֹן הוֹלִיד אֶת שַׂלְמָא וְשַׂלְמָא הוֹלִיד אֶת בֹּעַז. יב וּבֹעַז הוֹלִיד אֶת עוֹבֵד וְעוֹבֵד הוֹלִיד אֶת יִשָׁי. יג וְאִישַׁי הוֹלִיד אֶת בְּכֹרוֹ אֶת אֱלִיאָב וַאֲבִינָדָב הַשֵּׁנִי וְשִׁמְעָא הַשְׁלִישִׁי. יד נְתַנְאֵל הָרְבִיעִי רַדַּי הַחֲמִישִׁי. טו אֹצֶם הַשִּׁשִּׁי דָּוִיד הַשְּׁבִעִי. טז ואחיתיהם [וַאֲחִיוֹתֵיהֶם] צְרוּיָה וַאֲבִיגָיִל וּבְנֵי צְרוּיָה אַבְשַׁי וְיוֹאָב וַעֲשָׂהאֵל שְׁלשָׁה. יז וַאֲבִיגַיִל יָלְדָה אֶת עֲמָשָׂא וַאֲבִי עֲמָשָׂא יֶתֶר הַיִּשְׁמְעֵאלִי. יח וְכָלֵב בֶּן חֶצְרוֹן הוֹלִיד אֶת עֲזוּבָה אִשָּׁה וְאֶת יְרִיעוֹת וְאֵלֶּה בָּנֶיהָ יֵשֶׁר וְשׁוֹבָב וְאַרְדּוֹן. יט וַתָּמָת עֲזוּבָה וַיִּקַּח לוֹ כָלֵב אֶת אֶפְרָת וַתֵּלֶד לוֹ אֶת חוּר. כ וְחוּר הוֹלִיד אֶת אוּרִי וְאוּרִי הוֹלִיד אֶת בְּצַלְאֵל. כא וְאַחַר בָּא חֶצְרוֹן אֶל בַּת מָכִיר אֲבִי גִלְעָד וְהוּא לְקָחָהּ וְהוּא בֶּן שִׁשִּׁים שָׁנָה וַתֵּלֶד לוֹ אֶת שְׁגוּב. כב וּשְׁגוּב הוֹלִיד אֶת יָאִיר וַיְהִי לוֹ עֶשְׂרִים וְשָׁלוֹשׁ עָרִים בְּאֶרֶץ הַגִּלְעָד. כג וַיִּקַּח גְּשׁוּר וַאֲרָם אֶת חַוֹּת יָאִיר מֵאִתָּם אֶת קְנָת וְאֶת בְּנֹתֶיהָ שִׁשִּׁים עִיר כָּל אֵלֶּה בְּנֵי מָכִיר אֲבִי גִלְעָד. כד וְאַחַר מוֹת חֶצְרוֹן בְּכָלֵב אֶפְרָתָה וְאֵשֶׁת חֶצְרוֹן אֲבִיָּה וַתֵּלֶד לוֹ אֶת אַשְׁחוּר אֲבִי תְקוֹעַ. כה וַיִּהְיוּ בְנֵי יְרַחְמְאֵל בְּכוֹר חֶצְרוֹן הַבְּכוֹר רָם וּבוּנָה וָאֹרֶן וָאֹצֶם אֲחִיָּה. כו וַתְּהִי אִשָּׁה אַחֶרֶת לִירַחְמְאֵל וּשְׁמָהּ עָטָרָה הִיא אֵם אוֹנָם. כז וַיִּהְיוּ בְּנֵי רָם בְּכוֹר יְרַחְמְאֵל מַעַץ וְיָמִין וָעֵקֶר. כח וַיִּהְיוּ בְּנֵי אוֹנָם שַׁמַּי וְיָדָע וּבְנֵי שַׁמַּי נָדָב וַאֲבִישׁוּר. כט וְשֵׁם אֵשֶׁת אֲבִישׁוּר אֲבִיהָיִל וַתֵּלֶד לוֹ אֶת אַחְבָּן וְאֶת מוֹלִיד. ל וּבְנֵי נָדָב סֶלֶד וְאַפַּיִם וַיָּמָת סֶלֶד לֹא בָנִים. לא וּבְנֵי אַפַּיִם יִשְׁעִי וּבְנֵי יִשְׁעִי שֵׁשָׁן וּבְנֵי שֵׁשָׁן אַחְלָי. לב וּבְנֵי יָדָע אֲחִי שַׁמַּי יֶתֶר וְיוֹנָתָן וַיָּמָת יֶתֶר לֹא בָנִים. לג וּבְנֵי יוֹנָתָן פָּלֶת וְזָזָא אֵלֶּה הָיוּ בְּנֵי יְרַחְמְאֵל. לד וְלֹא הָיָה לְשֵׁשָׁן בָּנִים כִּי אִם בָּנוֹת וּלְשֵׁשָׁן עֶבֶד מִצְרִי וּשְׁמוֹ יַרְחָע. לה וַיִּתֵּן שֵׁשָׁן אֶת בִּתּוֹ לְיַרְחָע עַבְדּוֹ לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לוֹ אֶת עַתַּי. לו וְעַתַּי הוֹלִיד אֶת נָתָן וְנָתָן הוֹלִיד אֶת זָבָד. לז וְזָבָד הוֹלִיד אֶת אֶפְלָל וְאֶפְלָל הוֹלִיד אֶת עוֹבֵד. לח וְעוֹבֵד הוֹלִיד אֶת

יֵהוּא וְיֵהוּא הוֹלִיד אֶת עֲזַרְיָה הוֹלִיד אֶת חֶלֶץ וְחֶלֶץ הוֹלִיד אֶת אֶלְעָשָׂה. מ וְאֶלְעָשָׂה הוֹלִיד אֶת סִסְמַי וְסִסְמַי הוֹלִיד אֶת שַׁלּוּם. מא וְשַׁלּוּם הוֹלִיד אֶת יְקַמְיָה וִיקַמְיָה הוֹלִיד אֶת אֱלִישָׁמָע. מב וּבְנֵי כָלֵב אֲחִי יְרַחְמְאֵל מֵישָׁע בְּכֹרוֹ הוּא אֲבִי זִיף וּבְנֵי מָרֵשָׁה אֲבִי חֶבְרוֹן. מג וּבְנֵי חֶבְרוֹן קֹרַח וְתַפּוּחַ וְרֶקֶם וָשָׁמַע. מד וְשָׁמַע הוֹלִיד אֶת רַחַם אֲבִי יָרְקָעָם וְרֶקֶם הוֹלִיד אֶת שַׁמַּי. מה וּבֶן שַׁמַּי מָעוֹן וּמָעוֹן אֲבִי בֵית צוּר. מו וְעֵיפָה פִּילֶגֶשׁ כָּלֵב יָלְדָה אֶת חָרָן וְאֶת מוֹצָא וְאֶת גָּזֵז וְחָרָן הוֹלִיד אֶת גָּזֵז. מז וּבְנֵי יָהְדַּי רֶגֶם וְיוֹתָם וְגֵישָׁן וָפֶלֶט וְעֵיפָה וָשָׁעַף. מח פִּלֶגֶשׁ כָּלֵב מַעֲכָה יָלַד שֶׁבֶר וְאֶת תִּרְחָנָה. מט וַתֵּלֶד שַׁעַף אֲבִי מַדְמַנָּה אֶת שְׁוָא אֲבִי מַכְבֵּנָה וַאֲבִי גִבְעָא וּבַת כָּלֵב עַכְסָה. נ אֵלֶּה הָיוּ בְּנֵי כָלֵב בֶּן חוּר בְּכוֹר אֶפְרָתָה שׁוֹבָל אֲבִי קִרְיַת יְעָרִים. נא שַׂלְמָא אֲבִי בֵית לָחֶם חָרֵף אֲבִי בֵית גָּדֵר. נב וַיִּהְיוּ בָנִים לְשׁוֹבָל אֲבִי קִרְיַת יְעָרִים הָרֹאֶה חֲצִי הַמְּנֻחוֹת. נג וּמִשְׁפְּחוֹת קִרְיַת יְעָרִים הַיִּתְרִי וְהַפּוּתִי וְהַשֻּׁמָתִי וְהַמִּשְׁרָעִי מֵאֵלֶּה יָצְאוּ הַצָּרְעָתִי וְהָאֶשְׁתָּאֻלִי. נד בְּנֵי שַׂלְמָא בֵּית לֶחֶם וּנְטוֹפָתִי עַטְרוֹת בֵּית יוֹאָב וַחֲצִי הַמָּנַחְתִּי הַצָּרְעִי. נה וּמִשְׁפְּחוֹת סֹפְרִים יֹשְׁבוּ [יוֹשְׁבֵי] יַעְבֵּץ תִּרְעָתִים שִׁמְעָתִים שׁוּכָתִים הֵמָּה הַקִּינִים הַבָּאִים מֵחַמַּת אֲבִי בֵית רֵכָב.

יום שלישי ז׳ טבת

חומש - שלישי פרשת ויחי

יז וַיַּ֤רְא יוֹסֵף֙ כִּֽי־יָשִׁ֣ית אָבִ֔יו יַ֖ד־יְמִינ֣וֹ עַל־רֹ֣אשׁ אֶפְרַ֑יִם וַיֵּ֣רַע בְּעֵינָ֗יו וַיִּתְמֹךְ֙ יַ֣ד־אָבִ֔יו לְהָסִ֥יר אֹתָ֖הּ מֵעַ֣ל רֹאשׁ־אֶפְרַ֑יִם עַל־רֹ֖אשׁ מְנַשֶּֽׁה׃

וַיִּתְמֹךְ יַד־אָבִיו. הֵרִימָהּ מֵעַל רֹאשׁ בְּנוֹ וּתְמָכָהּ בְּיָדוֹ׃

יח וַיֹּ֣אמֶר יוֹסֵף֮ אֶל־אָבִיו֒ לֹא־כֵ֣ן אָבִ֔י כִּי־זֶ֥ה הַבְּכֹ֖ר שִׂ֣ים יְמִינְךָ֑ עַל־רֹאשֽׁוֹ׃

יט וַיְמָאֵ֣ן אָבִ֔יו וַיֹּאמֶר֙ יָדַ֣עְתִּי בְנִ֔י יָדַ֖עְתִּי גַּם־ה֣וּא יִהְיֶה־לְּעָ֑ם וְגַם־ה֣וּא יִגְדָּ֔ל וְאוּלָ֗ם אָחִ֤יו הַקָּטֹן֙ יִגְדַּ֣ל מִמֶּ֔נּוּ וְזַרְע֖וֹ יִהְיֶ֥ה מְלֹא־הַגּוֹיִֽם׃

יָדַעְתִּי בְנִי יָדַעְתִּי. שֶׁהוּא הַבְּכוֹר׃ **גַּם־הוּא יִהְיֶה־לְעָם וְגַם־הוּא יִגְדָּל.** שֶׁעָתִיד גִּדְעוֹן לָצֵאת מִמֶּנּוּ, שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה נֵס עַל יָדוֹ׃ **וְאוּלָם אָחִיו הַקָּטֹן יִגְדַּל מִמֶּנּוּ.** שֶׁעָתִיד יְהוֹשֻׁעַ לָצֵאת מִמֶּנּוּ, שֶׁעֲתִיד לְהַחֵיל אֶת הָאָרֶץ וּלְלַמֵּד תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל׃ **וְזַרְעוֹ יִהְיֶה־מְלֹא־הַגּוֹיִם.** כָּל הָעוֹלָם יִתְמַלֵּא בְּצֵאת שָׁמְעוֹ וּשְׁמוֹ כְּשֶׁעֲתִידִין חַמָּה בְּגִבְעוֹן וְיָרֵחַ בְּעֵמֶק אַיָּלוֹן׃

כ וְיִבָרֶ֥כֵם בַּיּ֖וֹם הַה֣וּא לֵאמֹ֑ר בְּךָ֤ יְבָרֵךְ֙ יִשְׂרָאֵ֣ל לֵאמֹ֔ר יְשִׂמְךָ֙ אֱלֹהִ֔ים כְּאֶפְרַ֖יִם וְכִמְנַשֶּׁ֑ה וַיָּ֥שֶׂם אֶת־אֶפְרַ֖יִם לִפְנֵ֥י מְנַשֶּֽׁה׃

בְּךָ יְבָרֵךְ יִשְׂרָאֵל. הַבָּא לְבָרֵךְ אֶת בָּנָיו יְבָרֵכֵם בְּבִרְכָתָם וְיֹאמַר אִישׁ לִבְנוֹ יְשִׂימְךָ אֱלֹהִים כְּאֶפְרַיִם וְכִמְנַשֶּׁה׃ **וַיָּשֶׂם אֶת־אֶפְרַיִם.** בְּבִרְכָתוֹ לִפְנֵי מְנַשֶּׁה, לְהַקְדִּימוֹ בְּדִגְלִים וּבַחֲנֻכַּת הַנְּשִׂיאִים׃

כא וַיֹּ֤אמֶר יִשְׂרָאֵל֙ אֶל־יוֹסֵ֔ף הִנֵּ֥ה אָנֹכִ֖י מֵ֑ת וְהָיָ֤ה אֱלֹהִים֙ עִמָּכֶ֔ם וְהֵשִׁ֥יב אֶתְכֶ֖ם אֶל־אֶ֥רֶץ אֲבֹתֵיכֶֽם׃

כב וַאֲנִ֣י נָתַ֤תִּי לְךָ֙ שְׁכֶ֣ם אַחַ֔ד עַל־אַחֶ֖יךָ אֲשֶׁ֣ר לָקַ֑חְתִּי מִיַּ֤ד הָאֱמֹרִי֙ בְּחַרְבִּ֣י וּבְקַשְׁתִּֽי׃

וַאֲנִי נָתַתִּי לְךָ. לְפִי שֶׁאָמַר טוֹרַח לְהִתְעַסֵּק בְּקִבּוּרָתִי, וְגַם אֲנִי נָתַתִּי לְךָ נַחֲלָה שֶׁתִּקָּבֵר בָּהּ, וְאֵי זוֹ? זוֹ שְׁכֶם, שֶׁנֶּאֱמַר, וְאֶת עַצְמוֹת יוֹסֵף אֲשֶׁר הֶעֱלוּ מִמִּצְרַיִם קָבְרוּ בִשְׁכֶם (יהושע כ"ד): **שְׁכֶם אַחַד עַל־אַחֶיךָ.** שְׁכֶם מַמָּשׁ, הִיא תִּהְיֶה לְךָ חֵלֶק אֶחָד יְתֵרָה עַל אַחֶיךָ: **בְּחַרְבִּי וּבְקַשְׁתִּי.** כְּשֶׁהָרְגוּ שִׁמְעוֹן וְלֵוִי אֶת אַנְשֵׁי שְׁכֶם נִתְכַּנְּסוּ כָּל סְבִיבוֹתֵיהֶם לְהִזְדַּוֵּג לָהֶם, וְחָגַר יַעֲקֹב כְּלֵי מִלְחָמָה כְּנֶגְדָּן; דָּבָר אַחֵר שְׁכֶם אַחַד הוּא הַבְּכוֹרָה, שֶׁיִּטְּלוּ בָנָיו שְׁנֵי חֲלָקִים, וּשְׁכֶם לְשׁוֹן חֵלֶק הוּא, וְהַרְבֵּה יֵשׁ לוֹ דוֹמִים בַּמִּקְרָא כִּי תְּשִׁיתֵמוֹ שְׁכֶם (תהילים כ"א) – תָּשִׁית שׁוֹנְאַי לְפָנַי לַחֲלָקִים; אֲחַלְּקָה שְׁכֶם (שם ס'), דֶּרֶךְ יִרְצְחוּ שָׁכְמָה (הושע ו') – אִישׁ חֶלְקוֹ; לְעָבְדוֹ שְׁכֶם אֶחָד (צפניה ג'): **אֲשֶׁר לָקַחְתִּי מִיַּד הָאֱמֹרִי.** מִיַּד עָשָׂו, שֶׁעָשָׂה מַעֲשֵׂה אֱמוֹרִי. דָּבָר אַחֵר שֶׁהָיָה צָד אֲבִיו בְּאִמְרֵי פִיו: **בְּחַרְבִּי וּבְקַשְׁתִּי.** הִיא חָכְמָתוֹ וּתְפִלָּתוֹ׃

תהלים - פרקים ל"ט-מ"ג

פרק לט: א לַמְנַצֵּ֥חַ (לידיתון) [לִידוּתוּן] מִזְמ֗וֹר לְדָוִֽד׃ ב אָ֭מַרְתִּי אֶשְׁמְרָ֣ה דְרָכַ֑י מֵֽחֲטוֹא֮ בִּלְשׁוֹנִ֪י אֶשְׁמְרָ֥ה לְפִ֗י בְּעֹ֤ד רָ֨שָׁע֙ לְנֶגְדִּ֣י׃ ג נֶ֭אֱלַמְתִּי דוּמִיָּ֣ה הֶחֱשֵׁ֑יתִי מִטּ֥וֹב וּכְאֵבִ֖י נֶעְכָּֽר׃ ד חַם־לִ֭בִּי בְּקִרְבִּ֑י בַּהֲגִיגִ֥י תִבְעַר־אֵ֝֗שׁ דִּבַּ֥רְתִּי בִלְשׁוֹנִֽי׃ ה הוֹדִיעֵ֣נִי יְ֭הוָ֣ה קִצִּ֑י וּמִדַּ֥ת יָ֝מַ֗י מַה־הִ֥יא אֵדְעָ֑ה מֶ֝֗ה־חָדֵ֥ל אָנִֽי׃ ו הִנֵּ֣ה טְפָח֣וֹת נָתַ֣תָּה יָ֭מַי וְחֶלְדִּ֣י כְאַ֣יִן נֶגְדֶּ֑ךָ אַ֤ךְ כָּל־הֶ֖בֶל כָּל־ אָדָ֣ם נִצָּ֣ב סֶֽלָה׃ ז אַ֤ךְ בְּצֶ֣לֶם יִתְהַלֶּךְ־אִ֑ישׁ אַ֤ךְ הֶ֖בֶל יֶהֱמָיֽוּן יִצְבֹּ֥ר וְלֹא־יֵ֝דַ֗ע מִי־אֹסְפָֽם׃ ח וְעַתָּ֣ה מַה־קִּוִּ֣יתִי אֲדנָ֑י תּוֹחַלְתִּ֖י לְךָ֣ הִיא׃ ט מִכָּל־פְּשָׁעַ֣י הַצִּילֵ֑נִי חֶרְפַּ֖ת נָבָ֣ל אַל־תְּשִׂימֵֽנִי׃ י נֶאֱלַ֥מְתִּי לֹא אֶפְתַּ֖ח־פִּ֑י כִּ֥י אַתָּ֖ה עָשִֽׂיתָ׃ יא הָסֵ֣ר מֵ֭עָלַי נִגְעֶ֑ךָ מִתִּגְרַ֖ת יָדְךָ֣ אֲנִ֣י כָלִֽיתִי׃ יב בְּתוֹכָח֣וֹת עַל־עָ֭וֹן יִסַּ֣רְתָּ אִ֣ישׁ וַתָּ֣מֶס כָּעָ֣שׁ חֶמּוֹדוֹ֮ אַ֤ךְ הֶ֖בֶל כָּל־אָדָ֣ם סֶֽלָה׃ יג שִׁמְעָ֣ה ׀ תְּפִלָּתִ֣י יְ֭הוָ֣ה וְשַׁוְעָתִ֣י הַאֲזִינָ֑ה אֶל־דִּמְעָתִ֥י אַל־תֶּחֱרַ֗שׁ כִּ֣י גֵ֣ר אָנֹכִ֣י עִמָּ֑ךְ תּוֹשָׁ֥ב כְּכָל־אֲבוֹתָֽי׃ יד הָ֭שַׁע מִמֶּ֣נִּי וְאַבְלִיגָ֑ה בְּטֶ֥רֶם אֵ֝לֵ֗ךְ וְאֵינֶֽנִּי׃

פרק מ: א לַמְנַצֵּ֥חַ לְדָוִ֗ד מִזְמֽוֹר׃ ב קַ֭וֹה קִוִּ֣יתִי יְ֑הוָ֝ה וַיֵּ֥ט אֵלַ֗י וַיִּשְׁמַ֥ע שַׁוְעָתִֽי׃ ג וַיַּעֲלֵ֣נִי מִבּ֣וֹר שָׁא֑וֹן מִטִּ֥יט הַיָּ֝֗וֵן וַיָּ֣קֶם עַל־סֶ֭לַע רַגְלַ֑י כּוֹנֵ֖ן אֲשֻׁרָֽי׃ ד וַיִּתֵּ֣ן בְּפִ֣י שִׁ֣יר חָדָ֑שׁ תְּהִלָּ֖ה לֵאלֹהֵ֣ינוּ יִרְא֣וּ רַבִּ֔ים וְיִירָ֑אוּ וְיִבְטְח֖וּ בַּיְ־הוָֽה׃ ה אַשְׁרֵ֤י הַגֶּ֨בֶר֙ אֲשֶׁר־שָׂ֣ם יְ֭הוָ֣ה מִבְטַחוֹ֑ וְלֹא־פָנָ֥ה אֶל־רְהָבִ֝֗ים וְשָׂטֵ֥י כָזָֽב׃ ו רַבּ֤וֹת עָשִׂ֨יתָ֨ אַתָּ֪ה יְ֭הוָ֣ה אֱלֹהַ֑י נִפְלְאֹתֶ֥יךָ וּמַחְשְׁבֹתֶ֗יךָ אֵלֵ֫ינוּ֥ אֵ֤ין עֲרֶךְ֮ אֵלֶ֪יךָ אַגִּ֫ידָ֥ה וַאֲדַבְּרָ֑ה עָ֝צְמ֗וּ מִסַּפֵּֽר׃ ז זֶ֤בַח ׀ וּמִנְחָ֣ה לֹא־חָ֭פַצְתָּ אָזְנַ֣יִם כָּ֑רִיתָ לִ֥י עוֹלָ֖ה וַחֲטָאָ֣ה לֹ֣א שָׁאָֽלְתָּ׃ ח אָ֤ז אָ֭מַרְתִּי הִנֵּה־בָ֑אתִי בִּמְגִלַּ֥ת־סֵ֝֗פֶר כָּתוּב֮ עָלָֽי׃ ט לַעֲשׂ֣וֹת רְצוֹנְךָ֣ אֱלֹהַ֑י חָפָ֥צְתִּי וְתוֹרָתְךָ֖ בְּתוֹ֣ךְ מֵעָֽי׃ י בִּשַּׂ֣רְתִּי צֶ֭דֶק בְּקָהָ֣ל רָ֑ב הִנֵּ֥ה שְׂ֝פָתַ֗י לֹ֣א אֶכְלָ֑א יְ֝הוָ֗ה אַתָּ֥ה יָדָֽעְתָּ׃ יא צִדְקָתְךָ֥ לֹא־כִ֝סִּ֗יתִי בְּתוֹךְ֮ לִבִּ֪י אֱמוּנָתְךָ֫ וּתְשׁוּעָתְךָ֥ אָ֭מָרְתִּי לֹא־כִחַ֣דְתִּי חַסְדְּךָ֣ וַאֲמִתְּךָ֑ לְקָהָ֖ל רָֽב׃ יב אַתָּ֤ה יְ֭הוָ֣ה לֹא־תִכְלָ֣א רַחֲמֶ֣יךָ מִמֶּ֑נִּי חַסְדְּךָ֥ וַאֲמִתְּךָ֖ תָּמִ֣יד יִצְּרֻֽנִי׃ יג כִּ֤י אָפְפ֨וּ ׀ עָלַ֬י רָע֗וֹת עַד־אֵ֥ין מִסְפָּ֑ר הִשִּׂיגֻ֥נִי עֲוֹנֹתַ֗י

וְלֹא־יָכְלְתִּי לִרְאוֹת עָצְמוּ מִשַּׂעֲרוֹת רֹאשִׁי וְלִבִּי עֲזָבָנִי: יד רְצֵה־יְהוָה לְהַצִּילֵנִי יְהוָה לְעֶזְרָתִי חוּשָׁה: טו יֵבֹשׁוּ וְיַחְפְּרוּ יַחַד מְבַקְשֵׁי נַפְשִׁי לִסְפּוֹתָהּ יִסֹּגוּ אָחוֹר וְיִכָּלְמוּ חֲפֵצֵי רָעָתִי: טז יָשֻׁמּוּ עַל־עֵקֶב בָּשְׁתָּם הָאֹמְרִים לִי הֶאָח הֶאָח: יז יָשִׂישׂוּ וְיִשְׂמְחוּ בְךָ כָּל־מְבַקְשֶׁיךָ יֹאמְרוּ תָמִיד יִגְדַּל יְהוָה אֹהֲבֵי תְּשׁוּעָתֶךָ: יח וַאֲנִי עָנִי וְאֶבְיוֹן אֲדֹנָי יַחֲשָׁב לִי עֶזְרָתִי וּמְפַלְטִי אַתָּה אֱלֹהַי אַל־תְּאַחַר:

פרק מא: א לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: ב אַשְׁרֵי מַשְׂכִּיל אֶל־דָּל בְּיוֹם רָעָה יְמַלְּטֵהוּ יְהוָה: ג יְהוָה יִשְׁמְרֵהוּ וִיחַיֵּהוּ (וְיאֻשַּׁר) [וְאֹשֶׁר] בָּאָרֶץ וְאַל־תִּתְּנֵהוּ בְּנֶפֶשׁ אֹיְבָיו: ד יְהוָה יִסְעָדֶנּוּ עַל־ עֶרֶשׂ דְּוָי כָּל־מִשְׁכָּבוֹ הָפַכְתָּ בְחָלְיוֹ: ה אֲנִי־אָמַרְתִּי יְהוָה חָנֵּנִי רְפָאָה נַפְשִׁי כִּי־חָטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבַי יאמְרוּ רַע לִי מָתַי יָמוּת וְאָבַד שְׁמוֹ: ז וְאִם־בָּא לִרְאוֹת שָׁוְא יְדַבֵּר לִבּוֹ יִקְבָּץ־אָוֶן לוֹ יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר: ח יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל־שֹׂנְאָי עָלַי יַחְשְׁבוּ רָעָה לִי: ט דְּבַר־בְּלִיַּעַל יָצוּק בּוֹ וַאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא־יוֹסִיף לָקוּם: י גַּם אִישׁ־שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר־בָּטַחְתִּי בוֹ אוֹכֵל לַחְמִי הִגְדִּיל עָלַי עָקֵב: יא וְאַתָּה יְהוָה חָנֵּנִי וַהֲקִימֵנִי וַאֲשַׁלְּמָה לָהֶם: יב בְּזֹאת יָדַעְתִּי כִּי־ חָפַצְתָּ בִּי כִּי לֹא־יָרִיעַ אֹיְבִי עָלָי: יג וַאֲנִי בְּתֻמִּי תָּמַכְתָּ בִּי וַתַּצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: יד בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֵהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

פרק מב: א לַמְנַצֵּחַ מַשְׂכִּיל לִבְנֵי־קֹרַח: ב כְּאַיָּל תַּעֲרֹג עַל־אֲפִיקֵי־מָיִם כֵּן נַפְשִׁי תַעֲרֹג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים: ג צָמְאָה נַפְשִׁי לֵאלֹהִים לְאֵל חָי מָתַי אָבוֹא וְאֵרָאֶה פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הָיְתָה־לִּי דִמְעָתִי לֶחֶם יוֹמָם וָלָיְלָה בֶּאֱמֹר אֵלַי כָּל־הַיּוֹם אַיֵּה אֱלֹהֶיךָ: ה אֵלֶּה אֶזְכְּרָה וְאֶשְׁפְּכָה עָלַי נַפְשִׁי כִּי אֶעֱבר בַּסָּךְ אֶדַּדֵּם עַד־בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל־רִנָּה וְתוֹדָה הָמוֹן חוֹגֵג: ו מַה־תִּשְׁתּוֹחֲחִי נַפְשִׁי וַתֶּהֱמִי עָלָי הוֹחִילִי לֵאלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעוֹת פָּנָיו: ז אֱלֹהַי עָלַי נַפְשִׁי תִשְׁתּוֹחָח עַל־כֵּן אֶזְכָּרְךָ מֵאֶרֶץ יַרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים מֵהַר מִצְעָר: ח תְּהוֹם־אֶל־תְּהוֹם קוֹרֵא לְקוֹל צִנּוֹרֶיךָ כָּל־ מִשְׁבָּרֶיךָ וְגַלֶּיךָ עָלַי עָבָרוּ: ט יוֹמָם יְצַוֶּה יְהוָה חַסְדּוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עִמִּי תְּפִלָּה לְאֵל חַיָּי: י אוֹמְרָה לְאֵל סַלְעִי לָמָּה שְׁכַחְתָּנִי לָמָּה־קֹדֵר אֵלֵךְ בְּלַחַץ אוֹיֵב: יא בְּרֶצַח בְּעַצְמוֹתַי חֵרְפוּנִי צוֹרְרָי בְּאָמְרָם אֵלַי כָּל־הַיּוֹם אַיֵּה אֱלֹהֶיךָ: יב מַה־תִּשְׁתּוֹחֲחִי נַפְשִׁי וּמַה־תֶּהֱמִי עָלָי הוֹחִילִי לֵאלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעֹת פָּנַי וֵאלֹהָי:

פרק מג: א שָׁפְטֵנִי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבִי מִגּוֹי לֹא חָסִיד מֵאִישׁ מִרְמָה וְעַוְלָה תְּפַלְּטֵנִי: ב כִּי־אַתָּה אֱלֹהֵי מָעוּזִּי לָמָּה זְנַחְתָּנִי לָמָּה־קֹדֵר אֶתְהַלֵּךְ בְּלַחַץ אוֹיֵב: ג שְׁלַח־אוֹרְךָ וַאֲמִתְּךָ הֵמָּה יַנְחוּנִי יְבִיאוּנִי אֶל־הַר־קָדְשְׁךָ וְאֶל־מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ: ד וְאָבוֹאָה אֶל־מִזְבַּח אֱלֹהִים אֶל־אֵל שִׂמְחַת גִּילִי וְאוֹדְךָ בְכִנּוֹר אֱלֹהִים אֱלֹהָי: ה מַה־תִּשְׁתּוֹחֲחִי נַפְשִׁי וּמַה־תֶּהֱמִי עָלָי הוֹחִילִי לֵאלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעֹת פָּנַי וֵאלֹהָי:

תניא - ליקוטי אמרים פרק ח׳

פרק ח: ועוד זאת במאכלות אסורות שלכך נקראים בשם איסור מפני שאף מי שאכל מאכל איסור בלא הודע לשם שמים לעבוד ה' בכח אכילה ההיא וגם פעל ועשה כן וקרא והתפלל בכח אכילה ההיא אין החיות שבה עולה ומתלבשת בתיבות התורה והתפלה כמו ההיתר מפני איסורה בידי הס"א משלש קליפות הטמאות ואפי' הוא איסור דרבנן שחמורים דברי סופרים יותר מדברי תורה כו' ולכן גם היצר הרע וכח המתאוה לדברים האסורים הוא שד משדין נוכראין שהוא יצר הרע של אומות עו"ג שנפשותיהם משלש קליפות הטמאות משא"כ היצה"ר וכח המתאוה לדברים המותרים למלאת תאותו הוא שד משדין יהודאין לפי שיכול לחזור לקדושה כדלעיל. אך מ"מ קודם שחזר לקדושה הוא ס"א וקליפה וגם אח"כ הרשימו ממנו נשאר דבוק בגוף להיות כי מכל מאכל ומשקה נעשה תיכף דם ובשר מבשרו ולכן צריך הגוף לחיבוט הקבר לנקותו ולטהרו מטומאתו שקיבל בהנאת עולם הזה ותענוגיו מטומאת קליפת נוגה ושדין יהודאין אא"כ מי שלא נהנה מעוה"ז כל ימיו כרבינו הקדוש.

היום יום - ז׳ טבת

השיעור להפטר מ"חבוט הקבר" [=עונש שניתן לאחר המות על חטאים מסוימים] הוא, שחלק שישי מהמעת-לעת יאמר אותיות התורה, תהלים כו'. לזכות לזיכוך הנפש, להפטר מ"כף הקלע" [=טילטולים רוחניים המייסרים את הנפש] הוא, ע"י חזרה כל היום, כמה שיש ביכולתו, משניות תניא תהלים, בעל פה.

ספר המצוות לרמב"ם - שיעור רפ"ז

מצות עשה מצוה רלה היא שצונו בדין עבד כנעני. והוא שנעבוד בו לעולם ושאין לו חירות אלא בשן ועין והוא הדין לשאר איברים שאינן חוזרין כמו שבא הפירוש המקובל. והוא אמרו לעולם בהם תעבודו וכתיב וכי יכה איש וגו'. ולשון גמרא (גיטין דף ל"ח:) כל המשחרר עבדו עובר בעשה דכתיב לעולם בהם

תעבודו ובא בתורה שהוא משתחרר בשן ועין. וכבר התבארו משפטי מצוה זו על השלמות בקדושין וגיטין. (בהר סיני, הלכות עבדים פ"ה):

מצות לא תעשה מצוה רנד הזהירנו מלהשיב עבד שברח מחוץ לארץ לארץ ישראל לאדוניו ואע"פ שאדוניו ישראל אחר שברח מחוץ לארץ לא יושב לו, אבל ישחרר אותו ויכתוב עליו דמיו בחוב, והוא אמרו יתעלה לא תסגיר עבד אל אדוניו. והתבאר בגיטין (דף מ"ה) שבעבד שברח מחו"ל לא"י הכתוב מדבר שיהיה הדין בו שיכתוב שטר חוב בדמיו עליו ויכתוב לו גט חירות ולא ישוב לעבדותו בשום פנים להסתופפו במקום טהור הנבחר בקבוץ הנכבד, ושם התבארו משפטי מצוה זו. (תצא, הלכות עבדים פ"ח):

מצות לא תעשה מצוה רנה שהזהירנו גם כן מאונאת העבד הבורח אליו. והוא אמרו יתעלה עמך ישב בקרבך בטוב לו לא תוננו. ולשון ספרי לא תוננו זו אונאת דברים, כי כמו שהזהיר יתעלה לאו לאונאת הגר לחולשתו וגנותו הוסיף גם כן לאו שלישי באונאת העבד שהוא יותר חלוש הנפש ושפל יותר מן הגר שלא תאמר זה העבד לא יתבייש מאונאת דברים. ומבואר הוא שזה העבד שדבר בו הכתוב ודין הגר שהזהיר מאונאתו אמנם הם קבלו התורה על עצמם, והם גרי צדק. (שם, שם):

נ"ך - דברי הימים א' פרק ג'

א וְאֵלֶּה הָיוּ בְּנֵי דָוִיד אֲשֶׁר נוֹלַד לוֹ בְּחֶבְרוֹן הַבְּכוֹר אַמְנֹן לַאֲחִינֹעַם הַיִזְרְעֵאלִית שֵׁנִי דָּנִיֵּאל לַאֲבִיגָיִל הַכַּרְמְלִית. ב הַשְּׁלִשִׁי לְאַבְשָׁלוֹם בֶּן מַעֲכָה בַּת תַּלְמַי מֶלֶךְ גְּשׁוּר הָרְבִיעִי אֲדֹנִיָּה בֶּן חַגִּית. ג הַחֲמִישִׁי שְׁפַטְיָה לַאֲבִיטָל הַשִּׁשִׁי יִתְרְעָם לְעֶגְלָה אִשְׁתּוֹ. ד שִׁשָּׁה נוֹלַד לוֹ בְּחֶבְרוֹן וַיִּמְלֹךְ שָׁם שֶׁבַע שָׁנִים וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים וּשְׁלֹשִׁים וְשָׁלוֹשׁ שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלָם. ה וְאֵלֶּה נוֹלְדוּ לוֹ בִּירוּשָׁלָיִם שִׁמְעָא וְשׁוֹבָב וְנָתָן וּשְׁלֹמֹה אַרְבָּעָה לְבַת שׁוּעַ בַּת עַמִּיאֵל. ו וְיִבְחָר וֶאֱלִישָׁמָע וֶאֱלִיפָלֶט. ז וְנֹגַהּ וְנֶפֶג וְיָפִיעַ. ח וֶאֱלִישָׁמָע וְאֶלְיָדָע וֶאֱלִיפֶלֶט תִּשְׁעָה. ט כֹּל בְּנֵי דָוִיד מִלְּבַד בְּנֵי פִילַגְּשִׁים וְתָמָר אֲחוֹתָם. י וּבֶן שְׁלֹמֹה רְחַבְעָם אֲבִיָּה בְנוֹ אָסָא בְנוֹ יְהוֹשָׁפָט בְּנוֹ. יא יוֹרָם בְּנוֹ אֲחַזְיָהוּ בְנוֹ יוֹאָשׁ בְּנוֹ. יב אֲמַצְיָהוּ בְנוֹ עֲזַרְיָה בְנוֹ יוֹתָם בְּנוֹ. יג אָחָז בְּנוֹ חִזְקִיָּהוּ בְנוֹ מְנַשֶּׁה בְנוֹ. יד אָמוֹן בְּנוֹ יֹאשִׁיָּהוּ בְנוֹ. טו וּבְנֵי יֹאשִׁיָּהוּ הַבְּכוֹר יוֹחָנָן הַשֵּׁנִי יְהוֹיָקִים הַשְּׁלִשִׁי צִדְקִיָּהוּ הָרְבִיעִי שַׁלּוּם. טז וּבְנֵי יְהוֹיָקִים יְכָנְיָה בְנוֹ צִדְקִיָּה בְנוֹ. יז וּבְנֵי יְכָנְיָה אַסִּר שְׁאַלְתִּיאֵל בְּנוֹ. יח וּמַלְכִּירָם וּפְדָיָה וְשֶׁנְאַצַּר יְקַמְיָה הוֹשָׁמָע וּנְדַבְיָה. יט וּבְנֵי פְדָיָה זְרֻבָּבֶל וְשִׁמְעִי וּבֶן זְרֻבָּבֶל מְשֻׁלָּם וַחֲנַנְיָה וּשְׁלֹמִית אֲחוֹתָם. כ וַחֲשֻׁבָה וָאֹהֶל וּבֶרֶכְיָה וַחֲסַדְיָה יוּשַׁב חֶסֶד חָמֵשׁ. כא וּבֶן חֲנַנְיָה פְּלַטְיָה וִישַׁעְיָה בְּנֵי רְפָיָה בְּנֵי אַרְנָן בְּנֵי עֹבַדְיָה בְּנֵי שְׁכַנְיָה. כב וּבְנֵי שְׁכַנְיָה שְׁמַעְיָה וּבְנֵי שְׁמַעְיָה חַטּוּשׁ וְיִגְאָל וּבָרִיחַ וּנְעַרְיָה וְשָׁפָט שִׁשָּׁה. כג וּבֶן נְעַרְיָה אֶלְיוֹעֵינַי וְחִזְקִיָּה וְעַזְרִיקָם שְׁלֹשָׁה. כד וּבְנֵי אֶלְיוֹעֵינַי הדיוהו [הוֹדַוְיָהוּ] וְאֶלְיָשִׁיב וּפְלָיָה וְעַקּוּב וְיוֹחָנָן וּדְלָיָה וַעֲנָנִי שִׁבְעָה.

יום רביעי ח׳ טבת

חומש - רביעי פרשת ויחי

פרק מ"ט: **א** וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל־בָּנָיו וַיֹּאמֶר הֵאָסְפוּ וְאַגִּידָה לָכֶם אֵת אֲשֶׁר־יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרִית הַיָּמִים:

וְאַגִּידָה לָכֶם. בִּקֵּשׁ לְגַלּוֹת אֶת הַקֵּץ וְנִסְתַּלְּקָה מִמֶּנּוּ שְׁכִינָה וְהִתְחִיל אוֹמֵר דְּבָרִים אֲחֵרִים:

ב הִקָּבְצוּ וְשִׁמְעוּ בְּנֵי יַעֲקֹב וְשִׁמְעוּ אֶל־יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם:

ג רְאוּבֵן בְּכֹרִי אַתָּה כֹחִי וְרֵאשִׁית אוֹנִי יֶתֶר שְׂאֵת וְיֶתֶר עָז:

וְרֵאשִׁית אוֹנִי. הִיא טִפָּה רִאשׁוֹנָה, שֶׁלֹּא רָאָה קֶרִי מִימָיו (בראשית רבה): **אוֹנִי.** כּוֹחִי, כְּמוֹ מָצָאתִי אוֹן לִי (הושע י"ב), מֵרֹב אוֹנִים, וּלְאֵין אוֹנִים (ישעיהו מ'): **יֶתֶר שְׂאֵת.** רָאוּי הָיִיתָ לִהְיוֹת יֶתֶר עַל אַחֶיךָ בִּכְהֻנָּה, לְשׂוֹן נְשִׂיאוּת כַּפַּיִם: **וְיֶתֶר עָז.** בְּמַלְכוּת, כְּמוֹ: וְיִתֵּן עֹז לְמַלְכּוֹ (שמואל א ב'), וּמִי גָּרַם לְךָ לְהַפְסִיד כָּל אֵלֶּה?

ד פַּחַז כַּמַּיִם אַל־תּוֹתַר כִּי עָלִיתָ מִשְׁכְּבֵי אָבִיךָ אָז חִלַּלְתָּ יְצוּעִי עָלָה:

פַּחַז כַּמַּיִם. הַפַּחַז וְהַבֶּהָלָה אֲשֶׁר מְהַרְתָּ לְהַרְאוֹת כַּעַסְךָ כַּמַּיִם הַלָּלוּ הַמְמַהֲרִים לְמָרוֹצָתָם, לְכָךְ **אַל־תּוֹתַר.** אַל תַּרְבֶּה לִטֹּל כָּל הַיִּתְרוֹת הַלָּלוּ שֶׁהָיוּ רְאוּיוֹת לְךָ, וּמַהוּ הַפַּחַז אֲשֶׁר פָּחַזְתָּ? כִּי עֲלִית מִשְׁכְּבֵי אָבִיךָ: **אָז חִלַּלְתָּ.** אוֹתוֹ שֶׁעָלָה עַל יְצוּעִי – וְהִיא שְׁכִינָה שֶׁהָיָה דַּרְכָּהּ לִהְיוֹת עוֹלָה עַל יְצוּעִי: **פַּחַז.** שֵׁם דָּבָר הוּא, לְפִיכָךְ טַעֲמוֹ לְמַעְלָה, וְכֻלּוֹ נָקוּד פַּתָּח, וְאִלּוּ הָיָה לְשׁוֹן עֹבֶר, הָיָה נָקוּד חֶצְיוֹ קָמָץ וְחֶצְיוֹ פַּתָּח וְטַעֲמוֹ לְמַטָּה: **יְצוּעִי.** לְשׁוֹן מִשְׁכָּב, עַל שֵׁם שֶׁמַּצִּיעִים אוֹתוֹ עַל יְדֵי לְבָדִין וּסְדִינִין; וְהַרְבֵּה דּוֹמִים לוֹ אִם אֵעֶלֶה עַל עֶרֶשׂ יְצוּעָי (תהילים קל"ב); אִם זָכַרְתִּיךָ עַל יְצוּעָי (שם ס"ג):

ה שִׁמְעוֹן וְלֵוִי אַחִים כְּלֵי חָמָס מְכֵרֹתֵיהֶם:

שִׁמְעוֹן וְלֵוִי אַחִים. בְּעֵצָה אַחַת עַל שְׁכֶם וְעַל יוֹסֵף; וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו, וְעַתָּה לְכוּ וְנַהַרְגֵהוּ, מִי הֵם? אִם תֹּאמַר רְאוּבֵן אוֹ יְהוּדָה, הֲרֵי לֹא הִסְכִּימוּ בַּהֲרִיגָתוֹ; אִם תֹּאמַר בְּנֵי הַשְּׁפָחוֹת, הֲרֵי לֹא הָיְתָה שִׂנְאָתָן שְׁלֵמָה, שֶׁנֶּאֱמַר וְהוּא נַעַר אֶת בְּנֵי בִלְהָה וְאֶת בְּנֵי זִלְפָּה וְגוֹ', יִשָּׁשכָר וּזְבוּלֻן לֹא הָיוּ מְדַבְּרִים בִּפְנֵי אֲחֵיהֶם הַגְּדוֹלִים מֵהֶם; עַל כָּרְחָךְ שִׁמְעוֹן וְלֵוִי הֵם שֶׁקָּרְאָם אֲבִיהֶם אַחִים: **כְּלֵי חָמָס.** אֻמָּנוּת זוֹ שֶׁל רְצִיחָה, חָמָס הוּא בִּידֵיהֶם – מִבְּרֵכַת עֵשָׂו הִיא זוֹ, אֻמָּנוּת שֶׁלּוֹ הִיא – וְאַתֶּם חֲמַסְתֶּם אוֹתָהּ הֵימֶנּוּ: **מְכֵרֹתֵיהֶם.** לְשׁוֹן כְּלֵי זַיִן, הַסַּיִף בִּלְשׁוֹן יְוָנִי מכי"ר, תַּנְחוּמָא. דָּבָר אַחֵר מְכֵרֹתֵיהֶם – בְּאֶרֶץ מְגוּרָתָם נָהֲגוּ עַצְמָן בִּכְלֵי חָמָס, כְּמוֹ מְכֹרֹתַיִךְ וּמוֹלַדְתַּיִךְ (יחזקאל טז), וְזֶהוּ תַּרְגּוּם שֶׁל אֲנְקְלוֹס:

ו בְּסֹדָם אַל־תָּבֹא נַפְשִׁי בִּקְהָלָם אַל־תֵּחַד כְּבֹדִי כִּי בְאַפָּם הָרְגוּ אִישׁ וּבִרְצֹנָם עִקְּרוּ־שׁוֹר:

בְּסֹדָם אַל־תָּבֹא נַפְשִׁי. זֶה מַעֲשֶׂה זִמְרִי, כְּשֶׁנִּתְקַבְּצוּ שִׁבְטוֹ שֶׁל שִׁמְעוֹן לְהָבִיא אֶת הַמִּדְיָנִית לִפְנֵי מֹשֶׁה וְאָמְרוּ לוֹ, זוֹ אֲסוּרָה אוֹ מֻתֶּרֶת? אִם תֹּאמַר אֲסוּרָה, בַּת יִתְרוֹ מִי הִתִּירָהּ לָךְ? – אַל יִזָּכֵר שְׁמִי בַּדָּבָר, זִמְרִי בֶּן סָלוּא נְשִׂיא בֵּית אָב לַשִּׁמְעוֹנִי וְלֹא כָּתַב בֶּן יַעֲקֹב: **בִּקְהָלָם.** כְּשֶׁעִיקְהִיל קֹרַח, שֶׁהוּא מִשִּׁבְטוֹ שֶׁל לֵוִי, אֶת כָּל הָעֵדָה עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן, **אַל־תֵּחַד כבודי.** שָׁם, אַל יִתְיַחֵד עִמָּהֶם שְׁמִי, שֶׁנֶּאֱמַר קֹרַח בֶּן יִצְהָר בֶּן קְהָת בֶּן לֵוִי, וְלֹא נֶאֱמַר בֶּן יַעֲקֹב; אֲבָל בְּדִבְרֵי הַיָּמִים, כְּשֶׁנִּתְיַחֵס בְּנֵי קֹרַח עַל הַדּוֹכָן, נֶאֱמַר בֶּן קֹרַח בֶּן יִצְהָר בֶּן קְהָת בֶּן לֵוִי בֶּן יִשְׂרָאֵל (דברי הימים א ו'): **אַל־תֵּחַד כבודי.** כְּבוֹד לְשׁוֹן זָכָר הוּא, וְעַל כָּרְחֵךְ אַתָּה צָרִיךְ לְפָרֵשׁ כְּמִדַּבֵּר אֶל הַכָּבוֹד וְאוֹמֵר אַתָּה, כְּבוֹדִי אַל תִּתְיַחֵד עִמָּהֶם כְּמוֹ לֹא תֵחַד אִתָּם בִּקְבוּרָה (ישעיה י"ד): **כִּי בְאַפָּם הָרְגוּ אִישׁ.** אֵלּוּ חֲמוֹר וְאַנְשֵׁי שְׁכֶם, וְאֵינָן חֲשׁוּבִין כֻּלָּם אֶלָּא כְּאִישׁ אֶחָד; וְכֵן הוּא אוֹמֵר בְּגִדְעוֹן, וְהִכִּיתָ אֶת מִדְיָן כְּאִישׁ אֶחָד (שופטים ו'); וְכֵן בְּמִצְרַיִם סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם, זֶהוּ מִדְרָשׁוֹ. וּפְשׁוּטוֹ, אֲנָשִׁים הַרְבֵּה קוֹרֵא אִישׁ – כָּל אֶחָד לְעַצְמוֹ, בְּאַפָּם הָרְגוּ כָּל אִישׁ שֶׁפָּעֲסוּ עָלָיו, וְכֵן וַיִּלְמַד לִטְרָף טָרָף אָדָם אָכָל (יחזקאל י"ט): **וּבִרְצֹנָם עִקְּרוּ־שׁוֹר.** רָצוּ לַעֲקֹר אֶת יוֹסֵף שֶׁנִּקְרָא שׁוֹר, שֶׁנֶּאֱמַר בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ (דברים ל"ג). עִקְּרוּ אשרי"טיר בְּלַעַז, לְשׁוֹן אֶת סוּסֵיהֶם תְּעַקֵּר (יהושע י"א):

ז אָרוּר אַפָּם כִּי עָז וְעֶבְרָתָם כִּי קָשָׁתָה אֲחַלְּקֵם בְּיַעֲקֹב וַאֲפִיצֵם בְּיִשְׂרָאֵל:

אָרוּר אַפָּם כִּי עָז. אֲפִלּוּ בְּשָׁעַת תּוֹכְחָה לֹא קִלֵּל אֶלָּא אַפָּם, וְזֶהוּ שֶׁאָמַר בִּלְעָם מָה אֶקֹב לֹא קָבַהּ אֵל (במדבר כ"ג): **אֲחַלְּקֵם בְּיַעֲקֹב.** אַפְרִידֵם זֶה מִזֶּה שֶׁלֹּא יִהְיֶה לֵוִי בְּמִנְיַן הַשְּׁבָטִים, וַהֲרֵי הֵם חֲלוּקִים. דָּבָר אַחֵר אֵין לְךָ עֲנָיִים וְסוֹפְרִים וּמְלַמְּדֵי תִּינוֹקוֹת אֶלָּא מִשִּׁמְעוֹן, כְּדֵי שֶׁיִּהְיוּ נְפוּצִים, וְשִׁבְטוֹ שֶׁל לֵוִי עָשָׂאוּ מְחֻזָּר עַל הַגְּרָנוֹת לַתְּרוּמוֹת וְלַמַּעֲשְׂרוֹת, נָתַן לוֹ תְּפוּצָתוֹ דֶּרֶךְ כָּבוֹד:

ח יְהוּדָה אַתָּה יוֹדוּךָ אַחֶיךָ יָדְךָ בְּעֹרֶף אֹיְבֶיךָ יִשְׁתַּחֲווּ לְךָ בְּנֵי אָבִיךָ:

יְהוּדָה אַתָּה יוֹדוּךָ אַחֶיךָ. לְפִי שֶׁהוֹכִיחַ אֶת הָרִאשׁוֹנִים בְּקִנְטוּרִים, הִתְחִיל יְהוּדָה נָסוֹג לַאֲחוֹרָיו, (שֶׁלֹּא יוֹכִיחֻנוּ עַל מַעֲשֶׂה תָּמָר) וּקְרָאוֹ יַעֲקֹב בְּדִבְרֵי רִצּוּי, יְהוּדָה לֹא אַתָּה כְּמוֹתָם (בראשית רבה): **יָדְךָ בְּעֹרֶף אֹיְבֶיךָ.** בִּימֵי דָּוִד – וְאֹיְבֵי תַּתָּה לִי עֹרֶף (שמואל ב כ"ב): **בְּנֵי אָבִיךָ.** עַל שֵׁם שֶׁהָיוּ מְנַשְּׁקִים הָרִבָּה, לֹא אָמַר בְּנֵי אִמֶּךָ כְּדֶרֶךְ שֶׁאָמַר יִצְחָק:

ט גּוּר אַרְיֵה יְהוּדָה מִטֶּרֶף בְּנִי עָלִיתָ כָּרַע רָבַץ כְּאַרְיֵה וּכְלָבִיא מִי יְקִימֶנּוּ:

גּוּר אַרְיֵה. עַל דָּוִד נִתְנַבֵּא – בַּתְּחִלָּה גּוּר בִּהְיוֹת שָׁאוּל מֶלֶךְ עָלֵינוּ אַתָּה הָיִיתָ הַמּוֹצִיא וְהַמֵּבִיא אֶת יִשְׂרָאֵל (שמואל ב ה') – וּלְבַסּוֹף אַרְיֵה, כְּשֶׁהִמְלִיכוּהוּ עֲלֵיהֶם, וְזֶהוּ שֶׁתִּרְגֵּם אֲנְקְלוֹס שֶׁלְּטוֹן יְהֵא בְּשֵׁרוּיָא – בַּתְּחִלָּתוֹ: **מִטֶּרֶף.** מִמַּה שֶׁחָשַׁדְתִּיךָ בְּטָרֶף טֹרֶף יוֹסֵף חַיָּה רָעָה אֲכָלָתְהוּ – וְזֶהוּ יְהוּדָה שֶׁנִּמְשַׁל לְאַרְיֵה – **בְּנִי עָלִיתָ.** סִלַּקְתָּ אֶת עַצְמְךָ וְאָמַרְתָּ מַה בָּצַע וְגוֹ', וְכֵן בַּהֲרִיגַת

תָּמָר שֶׁהוֹדָה, צָדְקָה מִמֶּנִּי, לְפִיכָךְ כרע רבץ וגו', בִּימֵי שְׁלֹמֹה אִישׁ תַּחַת גַּפְנוֹ וְגוֹ' (מלכים א ה'):

י לְא־יָסוּר שֵׁבֶט מִיהוּדָה וּמְחֹקֵק מִבֵּין רַגְלָיו עַד כִּי־יָבֹא שִׁילֹה וְלוֹ יִקְהַת עַמִּים:

לְא־יָסוּר שֵׁבֶט מִיהוּדָה. מִדָּוִד וָאֵילָךְ, אֵלּוּ רָאשֵׁי גָּלֻיּוֹת שֶׁבְּבָבֶל, שֶׁרוֹדִים אֶת הָעָם בְּשֵׁבֶט שֶׁמְּמֻנִּים עַל פִּי הַמַּלְכוּת (בראשית רבה): **וּמְחֹקֵק מִבֵּין רַגְלָיו.** הַתַּלְמִידִים, אֵלּוּ נְשִׂיאֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל: **עַד כִּי־יָבֹא שִׁילֹה.** מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ שֶׁהַמְלוּכָה שֶׁלּוֹ, וְכֵן תִּרְגְּמוֹ אֶנְקְלוֹס. וּמִדְרַשׁ אַגָּדָה שִׁילוֹ – שֶׁי לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר, יֹבִילוּ שַׁי לַמּוֹרָא (תהילים ע"ו): **וְלוֹ יִקְהַת עַמִּים.** אֵסֵפַת הָעַמִּים, שֶׁהַיּ"ד עִקָּר הִיא בַּיָּסוֹד, כְּמוֹ יִפְעָתֶךָ (יחזקאל כ"ח), וּפְעָמִים שֶׁנּוֹפֶלֶת מִמֶּנּוּ, וְכַמָּה אוֹתִיּוֹת מְשַׁמְּשׁוֹת בְּלָשׁוֹן זֶה, וְהֵם נִקְרָאִים עִקָּר נוֹפֵל; כְּגוֹן נו"ן שֶׁל נוֹגֵף וְשֶׁל נוֹשֵׁךְ, וְאָלֶ"ף שֶׁבְּוַאֲחֻזָתִי בְּאָזְנֵיכֶם (איוב י"ג), וְשֶׁבְּאֶבְחַת חֶרֶב (יחזקאל כ"א), וְאָסוּךְ שָׁמֶן (מלכים ב ד'), אַף זֶה יִקְהַת עַמִּים אֲסֵפַת עַמִּים, שֶׁנֶּאֱמַר אֵלָיו גּוֹיִם יִדְרֹשׁוּ (ישעיהו י"א). וְדוֹמֶה לוֹ עַיִן תִּלְעַג לְאָב וְתָבֶז לִיקְהַת אֵם (משלי ל'), לְקִבּוּץ קְמָטִים שֶׁבְּפָנֶיהָ מִפְּנֵי זִקְנָתָהּ; וּבַתַּלְמוּד דְּיָתְבֵי וּמַקְהוּ אַקְהָתָא בְּשׁוּקֵי דִּנְהַרְדְּעָא בְּמַסֶּכֶת יְבָמוֹת; וְיָכוֹל הָיָה לוֹמַר, קְהִיַּת עַמִּים:

יא אֹסְרִי לַגֶּפֶן עִירֹה (כתיב עירה) וְלַשֹּׂרֵקָה בְּנִי אֲתֹנוֹ כִּבֵּס בַּיַּיִן לְבֻשׁוֹ וּבְדַם־עֲנָבִים סוּתֹה (כתיב סותה) :

אֹסְרִי לַגֶּפֶן עִירָה. נִתְנַבֵּא עַל אֶרֶץ יְהוּדָה שֶׁתְּהֵא מוֹשֶׁכֶת יַיִן כְּמַעְיָן; אִישׁ יְהוּדָה יֶאֱסֹר לַגֶּפֶן עִיר אֶחָד וְיִטְעֶנֶנּוּ מִגֶּפֶן אַחַת, וּמִשֹּׂרֵק אֶחָד בֶּן אָתוֹן אֶחָד: **שֹׂרֵקָה.** זְמוֹרָה אֲרֻכָּה, קוריירא בְּלַעַז: **כִּבֵּס בַּיַּיִן.** כָּל זֶה לְשׁוֹן רִבּוּי יַיִן: **סותה.** לְשׁוֹן מִין בֶּגֶד הוּא, וְאֵין לוֹ דִּמְיוֹן בַּמִּקְרָא: **אֹסְרִי.** כְּמוֹ אוֹסֵר, דִּגְמַת מְקִימִי מֵעָפָר דָּל (תהילים קי"ג), הַיּוֹשְׁבִי בַּשֹּׁמְרוֹן (שם קכ"ג), וְכֵן בְּנִי אֲתֹנוֹ כְּעִנְיָן זֶה. וְאֶנְקְלוֹס תִּרְגֵּם בְּמֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ: גֶּפֶן – הֵם יִשְׂרָאֵל; עִירֹה – זוֹ יְרוּשָׁלַיִם; שֹׂרֵקָה – יִשְׂרָאֵל, וְאָנֹכִי נְטַעְתִּיךְ שׂוֹרֵק – (ירמיהו ב'): **בְּנִי אֲתֹנוֹ.** יִבְנוּן הֵיכְלָהּ, לְשׁוֹן שַׁעַר הָאֵיתוֹן בְּסֵפֶר יְחֶזְקֵאל (יחזקאל מ'). וְעוֹד תִּרְגְּמוּ בְּפָנִים אֲחֵרִים: גֶּפֶן אֵלּוּ צַדִּיקִים; בְּנִי אֲתֹנוֹ – עֲבָדֵי אוֹרַיְתָא בְּאוּלְפָן, עַל שֵׁם רֹכְבֵי אֲתֹנוֹת צְחֹרוֹת כִּבֵּס בַּיַּיִן יְהֵא אַרְגְּוָן טַב שָׁצְבּוּעוֹ דּוֹמֶה לְיַיִן, וְצִבְעוֹנִין הוּא לְשׁוֹן סוּתָה, שֶׁהָאִשָּׁה לוֹבַשְׁתָּן וּמְסִיתָה בָּהֶן אֶת הַזָּכָר לִתֵּן עֵינָיו בָּהּ; וְאַף רַבּוֹתֵינוּ פֵּרְשׁוּ בַּתַּלְמוּד לְשׁוֹן הֶסָתַת שִׂכְרוּת בְּמַסֶּכֶת כְּתֻבּוֹת (דף קי"א). וְעַל הַיַּיִן שֶׁמָּא תֹּאמַר אֵינוֹ מַרְוֶה, תַּלְמוּד לוֹמַר סוּתָה:

יב חַכְלִילִי עֵינַיִם מִיָּיִן וּלְבֶן־שִׁנַּיִם מֵחָלָב:

חַכְלִילִי. לְשׁוֹן אֹדֶם, כְּתַרְגּוּמוֹ, וְכֵן לְמִי חַכְלִלוּת עֵינָיִם (משלי כ"ג), שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ שׁוֹתֵי יַיִן עֵינֵיהֶם מַאְדִּימִין: **מֵחָלָב.** מֵרֹב חֲלָב, שֶׁיִּהְיֶה בְּאַרְצוֹ מִרְעֶה טוֹב לְעֶדְרֵי צֹאן; וְכֵן פֵּרוּשׁ הַמִּקְרָא: אָדֹם עֵינַיִם יִהְיֶה מֵרֹב יַיִן וּלְבֶן שִׁנַּיִם יִהְיֶה מֵרֹב **חָלָב.** וּלְפִי תַּרְגּוּמוֹ עֵינַיִם לְשׁוֹן הָרִים, שֶׁמִּשָּׁם צוֹפִים לְמֶרְחוֹק, וְעוֹד תִּרְגְּמוּ בְּפָנִים אֲחֵרִים, לְשׁוֹן מַעְיָנוֹת וְקִלּוּחַ הַיְקָבִים, נַעֲוֹתֵהוּ – יְקָבִים שֶׁלּוֹ, וְלָשׁוֹן אֲרַמִּי הוּא בְּמַסֶּכֶת עֲבוֹדָה זָרָה (דף ע"ד), נַעֲוָא אַרְתְּחוּ יְחוּרָן בְּקֶעְתָּהּ – תַּרְגּוּם שְׁנַיִם, לְשׁוֹן שְׁנֵי הַסְּלָעִים:

יג זְבוּלֻן לְחוֹף יַמִּים יִשְׁכֹּן וְהוּא לְחוֹף אֳנִיֹּת וְיַרְכָתוֹ עַל־צִידֹן:

לְחוֹף יַמִּים. עַל חוֹף יַמִּים תִּהְיֶה אַרְצוֹ (יבמות מ"ה); חוֹף, כְּתַרְגּוּמוֹ סְפַר, מרק"א בְּלַעַז, וְהוּא יִהְיֶה מָצוּי תָּדִיר עַל חוֹף אֳנִיּוֹת בְּמָקוֹם הַנָּמֵל, שֶׁאֳנִיּוֹת מְבִיאוֹת שָׁם פִּרְקְמַטְיָא, שֶׁהָיָה זְבוּלֻן עוֹסֵק בִּפְרְקְמַטְיָא וּמַמְצִיא מָזוֹן לְשֶׁבֶט יִשָּׂשכָר, וְהֵם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה. הוּא שֶׁאָמַר מֹשֶׁה שְׂמַח זְבוּלֻן בְּצֵאתֶךָ וְיִשָּׂשכָר בְּאָהָלֶיךָ (דברים ל"ג), זְבוּלֻן יוֹצֵא בִּפְרְקְמַטְיָא, וְיִשָּׂשכָר עוֹסֵק בַּתּוֹרָה בְּאָהָלִים: **וְיַרְכָתוֹ עַל־צִידֹן.** סוֹף גְּבוּלוֹ יְהֵא סָמוּךְ לְצִידוֹן יַרְכָתוֹ סופו, כְּמוֹ וּלְיַרְכְּתֵי הַמִּשְׁכָּן:

יד יִשָּׂשכָר חֲמֹר גָּרֶם רֹבֵץ בֵּין הַמִּשְׁפְּתָיִם:

יִשָּׂשכָר חֲמֹר גָּרֶם. חֲמוֹר בַּעַל עֲצָמוֹת, סובל עֹל תּוֹרָה, כַּחֲמוֹר חָזָק שֶׁמַּטְעִינִין אוֹתוֹ מַשָּׂאוֹי כָּבֵד: **רֹבֵץ בֵּין הַמִּשְׁפְּתָיִם.** כַּחֲמוֹר הַמְהַלֵּךְ בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה, וְאֵין לוֹ לִינָה בַּבַּיִת, וּכְשֶׁהוּא רוֹצֶה לָנוּחַ, רוֹבֵץ בֵּין הַתְּחוּמִין, בְּתִחוּמֵי הָעֲיָרוֹת שֶׁמּוֹלִיךְ שָׁם פִּרְקְמַטְיָא:

טו וַיַּרְא מְנֻחָה כִּי טוֹב וְאֶת־הָאָרֶץ כִּי נָעֳמָה וַיֵּט שִׁכְמוֹ לִסְבֹּל וַיְהִי לְמַס־עֹבֵד:

וַיַּרְא מְנֻחָה כִּי טוֹב. רָאָה לְחֶלְקוֹ אֶרֶץ מְבֹרֶכֶת וְטוֹבָה לְהוֹצִיא פֵּרוֹת: **וַיֵּט שִׁכְמוֹ לִסְבוֹל.** עֹל תּוֹרָה: **וַיְהִי.** לְכָל אֶחָיו יִשְׂרָאֵל: **לְמַס־עוֹבֵד.** לִפְסֹק לָהֶם הוֹרָאוֹת שֶׁל תּוֹרָה וְסִדְרֵי עִבּוּרִין, שֶׁנֶּאֱמַר וּמִבְּנֵי יִשָּׂשכָר יוֹדְעֵי בִינָה לַעִתִּים לָדַעַת מַה יַּעֲשֶׂה יִשְׂרָאֵל רָאשֵׁיהֶם מָאתַיִם (דברי הימים א י"ב), מֵאתַיִם רָאשֵׁי סַנְהֶדְרָאוֹת הָעֲמִיד וְכָל אֲחֵיהֶם עַל פִּיהֶם: **וַיֵּט שִׁכְמוֹ.** הִשְׁפִּיל שִׁכְמוֹ, כְּמוֹ וַיֵּט שָׁמַיִם (שמואל ב כ"ב), הַטּוּ אָזְנְכֶם (תהילים ע"ח). וְאֶנְקְלוֹס תִּרְגְּמוֹ בְּפָנִים אֲחֵרִים, ויט שכמו לסבול מִלְחָמוֹת וְלִכְבֹּשׁ מְחוֹזוֹת, שֶׁהֵם יוֹשְׁבִים עַל הַסֶּפֶר, ויהי הָאוֹיֵב כָּבוּשׁ תַּחְתָּיו לְמַס עובד:

טז דָּן יָדִין עַמּוֹ כְּאַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל:

דָּן יָדִין עַמּוֹ. יִנָּקֵם נְקָמַת עַמּוֹ מִפְּלִשְׁתִּים כְּמוֹ כִּי יָדִין ה' עַמּוֹ (דברים ל"ב): **כְּאַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל.** כָּל יִשְׂרָאֵל יִהְיוּ כְּאֶחָד עִמּוֹ, וְאֶת כֻּלָּם יָדִין, וְעַל שִׁמְשׁוֹן נִבָּא נִבּוּאָה זוֹ; וְעוֹד יֵשׁ לְפָרֵשׁ כאחד שבטי ישראל, כַּמְיֻחָד שֶׁבַּשְּׁבָטִים, הוּא דָּוִד, שֶׁבָּא מִיהוּדָה:

יז יְהִי־דָן נָחָשׁ עֲלִי־דָּרֶךְ שְׁפִיפֹן עֲלִי־אֹרַח הַנֹּשֵׁךְ עִקְבֵי־סוּס וַיִּפֹּל רֹכְבוֹ אָחוֹר:

שְׁפִיפֹן. הוּא נָחָשׁ; וְאוֹמֵר אֲנִי שֶׁקְּרוּי כֵּן עַל שֵׁם שֶׁהוּא נוֹשֵׁף, כְּמוֹ וְאַתָּה תְּשׁוּפֶנּוּ עָקֵב (בראשית ג'): **הַנֹּשֵׁךְ עִקְבֵי־סוּס.** כָּךְ דַּרְכּוֹ שֶׁל נָחָשׁ, וְדָמָה לְנָחָשׁ הַנּוֹשֵׁךְ עִקְבֵי סוּס, ויפל רכבו אחור – שֶׁלֹּא נָגַע בּוֹ. וְדִגְמָתוֹ מָצִינוּ בְּשִׁמְשׁוֹן: וַיִּלְפֹּת שִׁמְשׁוֹן אֶת שְׁנֵי עַמּוּדֵי הַתָּוֶךְ וְגוֹמֵר (שופטים ט"ז) – וְשָׁעַל הַגַּג מֵתוּ; וְאֶנְקְלוֹס תִּרְגֵּם כְּחוּי חוּרְמָן, שֵׁם מִין נָחָשׁ, שֶׁאֵין רְפוּאָה לִנְשִׁיכָתוֹ, וְהוּא צִפְעוֹנִי, וְקִרוּי חוּרְמָן עַל שֵׁם שֶׁעוֹשֶׂה הַכֹּל חֵרֶם; וּכְפִיתְנָא – כְּמוֹ פֶּתֶן, יְכְמוֹן – יֶאֱרֹב:

יח לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי יְהוָה:

לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי ה'. נִתְנַבֵּא שֶׁיִּנָּקְרוּ פְּלִשְׁתִּים אֶת עֵינָיו, וְסופוֹ לוֹמַר זָכְרֵנִי נָא וְחַזְּקֵנִי נָא אַךְ הַפַּעַם וְגוֹ' (שופטים ט"ז):

פרק מד: א לַמְנַצֵּחַ לִבְנֵי־קֹרַח מַשְׂכִּיל: ב אֱלֹהִים בְּאָזְנֵינוּ שָׁמַעְנוּ אֲבוֹתֵינוּ סִפְּרוּ־לָנוּ פֹּעַל־פָּעַלְתָּ בִּימֵיהֶם בִּימֵי קֶדֶם: ג אַתָּה יָדְךָ גּוֹיִם הוֹרַשְׁתָּ וַתִּטָּעֵם תָּרַע לְאֻמִּים וַתְּשַׁלְּחֵם: ד כִּי לֹא בְחַרְבָּם יָרְשׁוּ־אָרֶץ וּזְרוֹעָם לֹא־הוֹשִׁיעָה לָמוֹ כִּי־יְמִינְךָ וּזְרוֹעֲךָ וְאוֹר פָּנֶיךָ כִּי רְצִיתָם: ה אַתָּה־הוּא מַלְכִּי אֱלֹהִים צַוֵּה יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב: ו בְּךָ צָרֵינוּ נְנַגֵּחַ בְּשִׁמְךָ נָבוּס קָמֵינוּ: ז כִּי לֹא בְקַשְׁתִּי אֶבְטָח וְחַרְבִּי לֹא תוֹשִׁיעֵנִי: ח כִּי הוֹשַׁעְתָּנוּ מִצָּרֵינוּ וּמְשַׂנְאֵינוּ הֵבִישׁוֹתָ: ט בֵּאלֹהִים הִלַּלְנוּ כָל־הַיּוֹם וְשִׁמְךָ לְעוֹלָם נוֹדֶה סֶלָה: י אַף־זָנַחְתָּ וַתַּכְלִימֵנוּ וְלֹא תֵצֵא בְּצִבְאוֹתֵינוּ: יא תְּשִׁיבֵנוּ אָחוֹר מִנִּי־צָר וּמְשַׂנְאֵינוּ שָׁסוּ לָמוֹ: יב תִּתְּנֵנוּ כְּצֹאן מַאֲכָל וּבַגּוֹיִם זֵרִיתָנוּ: יג תִּמְכֹר־עַמְּךָ בְלֹא־הוֹן וְלֹא רִבִּיתָ בִּמְחִירֵיהֶם: יד תְּשִׂימֵנוּ חֶרְפָּה לִשְׁכֵנֵינוּ לַעַג וָקֶלֶס לִסְבִיבוֹתֵינוּ: טו תְּשִׂימֵנוּ מָשָׁל בַּגּוֹיִם מְנוֹד רֹאשׁ בַּלְאֻמִּים: טז כָּל־הַיּוֹם כְּלִמָּתִי נֶגְדִּי וּבֹשֶׁת פָּנַי כִּסָּתְנִי: יז מִקּוֹל־מְחָרֵף וּמְגַדֵּף מִפְּנֵי אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם: יח כָּל־זֹאת בָּאַתְנוּ וְלֹא שְׁכַחֲנוּךָ וְלֹא־שִׁקַּרְנוּ בִּבְרִיתֶךָ: יט לֹא־נָסוֹג אָחוֹר לִבֵּנוּ וַתֵּט אֲשֻׁרֵינוּ מִנִּי אָרְחֶךָ: כ כִּי דִכִּיתָנוּ בִּמְקוֹם תַּנִּים וַתְּכַס עָלֵינוּ בְּצַלְמָוֶת: כא אִם־שָׁכַחְנוּ שֵׁם אֱלֹהֵינוּ וַנִּפְרֹשׂ כַּפֵּינוּ לְאֵל זָר: כב הֲלֹא־אֱלֹהִים יַחֲקָר־זֹאת כִּי־הוּא יֹדֵעַ תַּעֲלֻמוֹת לֵב: כג כִּי־עָלֶיךָ הרֻגְנוּ כָל־הַיּוֹם נֶחְשַׁבְנוּ כְּצֹאן טִבְחָה: כד עוּרָה לָמָּה תִישַׁן אֲדֹנָי הָקִיצָה אַל־תִּזְנַח לָנֶצַח: כה לָמָּה פָנֶיךָ תַסְתִּיר תִּשְׁכַּח עָנְיֵנוּ וְלַחֲצֵנוּ: כו כִּי שָׁחָה לֶעָפָר נַפְשֵׁנוּ דָּבְקָה לָאָרֶץ בִּטְנֵנוּ: כז קוּמָה עֶזְרָתָה לָּנוּ וּפְדֵנוּ לְמַעַן חַסְדֶּךָ:

פרק מה: א לַמְנַצֵּחַ עַל־שֹׁשַׁנִּים לִבְנֵי־קֹרַח מַשְׂכִּיל שִׁיר יְדִידֹת: ב רָחַשׁ לִבִּי דָּבָר טוֹב אֹמֵר אֲנִי מַעֲשַׂי לְמֶלֶךְ לְשׁוֹנִי עֵט סוֹפֵר מָהִיר: ג יָפְיְפִיתָ מִבְּנֵי אָדָם הוּצַק חֵן בְּשִׂפְתוֹתֶיךָ עַל־כֵּן בֵּרַכְךָ אֱלֹהִים לְעוֹלָם: ד חֲגוֹר־חַרְבְּךָ עַל־יָרֵךְ גִּבּוֹר הוֹדְךָ וְהָדָרֶךָ: ה וַהֲדָרְךָ צְלַח רְכַב עַל־ דְּבַר־אֱמֶת וְעַנְוָה־צֶדֶק וְתוֹרְךָ נוֹרָאוֹת יְמִינֶךָ: ו חִצֶּיךָ שְׁנוּנִים עַמִּים תַּחְתֶּיךָ יִפְּלוּ בְּלֵב אוֹיְבֵי הַמֶּלֶךְ: ז כִּסְאֲךָ אֱלֹהִים עוֹלָם וָעֶד שֵׁבֶט מִישׁר שֵׁבֶט מַלְכוּתֶךָ: ח אָהַבְתָּ צֶדֶק וַתִּשְׂנָא־רֶשַׁע עַל־כֵּן מְשָׁחֲךָ אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ שֶׁמֶן שָׂשׂוֹן מֵחֲבֵרֶיךָ: ט מר וַאֲהָלוֹת קְצִיעוֹת כָּל־בִּגְדֹתֶיךָ מִן־הֵיכְלֵי שֵׁן מִנִּי שִׂמְּחוּךָ: י בְּנוֹת מְלָכִים בִּיקָרוֹתֶיךָ נִצְּבָה שֵׁגָל לִימִינְךָ בְּכֶתֶם אוֹפִיר: יא שִׁמְעִי־בַת וּרְאִי וְהַטִּי אָזְנֵךְ וְשִׁכְחִי עַמֵּךְ וּבֵית אָבִיךְ: יב וְיִתְאָו הַמֶּלֶךְ יָפְיֵךְ כִּי־הוּא אֲדֹנַיִךְ וְהִשְׁתַּחֲוִי־לוֹ: יג וּבַת־צֹר בְּמִנְחָה פָּנַיִךְ יְחַלּוּ עָשִׁירֵי עָם: יד כָּל־ כְּבוּדָּה בַת־מֶלֶךְ פְּנִימָה מִמִּשְׁבְּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁהּ: טו לִרְקָמוֹת תּוּבַל לַמֶּלֶךְ בְּתוּלוֹת אֲחֲרֶיהָ רֵעוֹתֶיהָ מוּבָאוֹת לָךְ: טז תּוּבַלְנָה בְשִׂמְחֹת וָגִיל תְּבוֹאֶינָה בְּהֵיכַל מֶלֶךְ: יז תַּחַת אֲבֹתֶיךָ יִהְיוּ בָנֶיךָ תְּשִׁיתֵמוֹ לְשָׂרִים בְּכָל־הָאָרֶץ: יח אַזְכִּירָה שִׁמְךָ בְּכָל־דֹּר וָדֹר עַל־כֵּן עַמִּים יְהוֹדוּךָ לְעֹלָם וָעֶד:

פרק מו: א לַמְנַצֵּחַ לִבְנֵי־קֹרַח עַל־עֲלָמוֹת שִׁיר: ב אֱלֹהִים לָנוּ מַחֲסֶה וְעֹז עֶזְרָה בְצָרוֹת נִמְצָא מְאֹד: ג עַל־כֵּן לֹא־נִירָא בְּהָמִיר אָרֶץ וּבְמוֹט הָרִים בְּלֵב יַמִּים: ד יֶהֱמוּ יֶחְמְרוּ מֵימָיו יִרְעֲשׁוּ הָרִים בְּגַאֲוָתוֹ סֶלָה: ה נָהָר פְּלָגָיו יְשַׂמְּחוּ עִיר־אֱלֹהִים קְדֹשׁ מִשְׁכְּנֵי עֶלְיוֹן: ו אֱלֹהִים בְּקִרְבָּהּ בַּל־תִּמּוֹט יַעְזְרֶהָ אֱלֹהִים לִפְנוֹת בֹּקֶר: ז הָמוּ גוֹיִם מָטוּ מַמְלָכוֹת נָתַן בְּקוֹלוֹ תָּמוֹג אָרֶץ: ח יְ־הוָ־ה צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב־לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: ט לְכוּ־חֲזוּ מִפְעֲלוֹת יְ־הוָ־ה אֲשֶׁר־שָׂם שַׁמּוֹת בָּאָרֶץ: י מַשְׁבִּית מִלְחָמוֹת עַד־קְצֵה הָאָרֶץ קֶשֶׁת יְשַׁבֵּר וְקִצֵּץ חֲנִית עֲגָלוֹת יִשְׂרֹף בָּאֵשׁ: יא הַרְפּוּ וּדְעוּ כִּי־אָנֹכִי אֱלֹהִים אָרוּם בַּגּוֹיִם אָרוּם בָּאָרֶץ: יב יְ־הוָ־ה צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב־לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה:

פרק מז: א לַמְנַצֵּחַ לִבְנֵי־קֹרַח מִזְמוֹר: ב כָּל־הָעַמִּים תִּקְעוּ־כָף הָרִיעוּ לֵאלֹהִים בְּקוֹל רִנָּה: ג כִּי־יְ־הוָ־ה עֶלְיוֹן נוֹרָא מֶלֶךְ גָּדוֹל עַל־כָּל־הָאָרֶץ: ד יַדְבֵּר עַמִּים תַּחְתֵּינוּ וּלְאֻמִּים תַּחַת רַגְלֵינוּ: ה יִבְחַר־ לָנוּ אֶת־נַחֲלָתֵנוּ אֶת גְּאוֹן יַעֲקֹב אֲשֶׁר־אָהֵב סֶלָה: ו עָלָה אֱלֹהִים בִּתְרוּעָה יְ־הוָ־ה בְּקוֹל שׁוֹפָר: ז זַמְּרוּ אֱלֹהִים זַמֵּרוּ זַמְּרוּ לְמַלְכֵּנוּ זַמֵּרוּ: ח כִּי מֶלֶךְ כָּל־הָאָרֶץ אֱלֹהִים זַמְּרוּ מַשְׂכִּיל: ט מָלַךְ אֱלֹהִים עַל־גּוֹיִם אֱלֹהִים יָשַׁב עַל־כִּסֵּא קָדְשׁוֹ: י נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ עַם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם כִּי לֵאלֹהִים מָגִנֵּי־אָרֶץ מְאֹד נַעֲלָה:

פרק מח: א שִׁיר מִזְמוֹר לִבְנֵי־קֹרַח: ב גָּדוֹל יְ־הוָ־ה וּמְהֻלָּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הַר־קָדְשׁוֹ: ג יְפֵה נוֹף מְשׂוֹשׂ כָּל־הָאָרֶץ הַר־צִיּוֹן יַרְכְּתֵי צָפוֹן קִרְיַת מֶלֶךְ רָב: ד אֱלֹהִים בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ נוֹדַע לְמִשְׂגָּב: ה כִּי־הִנֵּה הַמְּלָכִים נוֹעֲדוּ עָבְרוּ יַחְדָּו: ו הֵמָּה רָאוּ כֵן תָּמָהוּ נִבְהָלוּ נָחְפָּזוּ: ז רְעָדָה אָחָזָתַם שָׁם חִיל כַּיּוֹלֵדָה: ח בְּרוּחַ קָדִים תְּשַׁבֵּר אֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ: ט כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן רָאִינוּ בְּעִיר יְ־הוָ־הצְבָאוֹת בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהִים יְכוֹנְנֶהָ עַד־עוֹלָם סֶלָה: י דִּמִּינוּ אֱלֹהִים חַסְדֶּךָ בְּקֶרֶב הֵיכָלֶךָ: יא כְּשִׁמְךָ אֱלֹהִים כֵּן תְּהִלָּתְךָ עַל־קַצְוֵי־אֶרֶץ צֶדֶק מָלְאָה יְמִינֶךָ: יב יִשְׂמַח הַר־צִיּוֹן תָּגֵלְנָה בְּנוֹת יְהוּדָה לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיךָ: יג סֹבּוּ צִיּוֹן וְהַקִּיפוּהָ סִפְרוּ מִגְדָּלֶיהָ: יד שִׁיתוּ לִבְּכֶם לְחֵילָה פַּסְּגוּ אַרְמְנוֹתֶיהָ לְמַעַן תְּסַפְּרוּ לְדוֹר אַחֲרוֹן: טו כִּי זֶה אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ עוֹלָם וָעֶד הוּא יְנַהֲגֵנוּ עַל־מוּת:

תניא -ליקוטי אמרים פרק ח'

ועל דברים בטלים בהיתר כגון ע"ה שאינו יכול ללמוד צריך לטהר נפשו מטומאה זו דקליפה זו ע"י גלגולה בכף הקלע כמ"ש בזהר פ' בשלח דף נ"ט. אבל לדיבורים אסורים כמו ליצנות ולשון הרע וכיוצא בהם שהן משלש קליפות הטמאות לגמרי אין כף הקלע [לבדו] מועיל לטהר ולהעביר טומאתו מהנפש

רק צריכה לירד לגיהנם. וכן מי שאפשר לו לעסוק בתורה ועוסק בדברים בטלים אין כף הקלע לבדו מועיל לנפשו למרקה ולזככה רק עונשים חמורים שמענישים על ביטול תורה בפרטות מלבד עונש הכללי לכל ביטול מ"ע מחמת עצלות בגיהנם של שלג כמבואר במ"א וכן העוסק בחכמות אומות עובדי גלולים בכלל דברים בטלים יחשב לענין עון ביטול תורה כמ"ש בהלכות תלמוד תורה ועוד זאת יתרה טומאתה של חכמת האומות עובדי גלולים על טומאת דברים בטלים שאינו מלביש ומטמא רק המדות מיסוד הרוח הקדוש שבנפשו האלהית בטומאת קליפת נוגה שבדברים בטלים הבאים מיסוד הרוח הרע שבקליפה זו בנפשו הבהמית כדלעיל ולא בחי' חב"ד שבנפשו מאחר שהם דברי שטות ובורות שגם השוטים וע"ה יכולים לדבר כן. משא"כ בחכמת האומות עובדי גלולים הוא מלביש ומטמא בחי' חב"ד שבנפשו האלהית בטומאת קליפת נוגה שבחכמות אלו שנפלו שמה בשבירת הכלי' מבחי' אחוריים של חכמה דקדושה כידוע ליודעי חן אלא א"כ עושה אותן קרדום לחתוך בהן דהיינו כדי להתפרנס מהן בריוח לעבוד ה' או שיודע להשתמש בהן לעבודת ה' או לתורתו וזהו טעמו של הרמב"ם ורמב"ן ז"ל וסיעתן שעסקו בהן:

היום יום - ח׳ טבת

ה"צמח צדק" ציוה את כל המלמדים שלמדו עם נכדיו הקטנים, אשר, מלבד לימודים הרגילים, ילמדו עמהם פירוש המלות (פי' הפשוט) של סדר התפלה. ופעם בחודש היו באים אל ה"צמח צדק" להבחן בזה.

ספר המצוות לרמב"ם - שיעור רפ"ז

מצות עשה מצוה רמג היא שצונו בדין נושא שכר ושוכר שדין שניהם אחד כמו שבארו ואמרו (שבועות מ"ט:) שלשה דינין לארבעה שומרים. והוא אמרו יתעלה כי יתן איש אל רעהו וגו'. וכבר התבארו משפטי מצוה זו כלם בפ"ו וח' מקמא ובפ"ג וח' ממציעא וח' משבועות. (ואלה המשפטים, הלכות שאלה ופקדון בחמשה פרקים):

נ"ך - דברי הימים א׳ פרק ד׳

א בְּנֵי יְהוּדָה פֶּרֶץ חֶצְרוֹן וְכַרְמִי וְחוּר וְשׁוֹבָל. ב וּרְאָיָה בָן שׁוֹבָל הוֹלִיד אֶת יַחַת וְיַחַת הוֹלִיד אֶת אֲחוּמַי וְאֶת לָהַד אֵלֶּה מִשְׁפְּחוֹת הַצָּרְעָתִי. ג וְאֵלֶּה אֲבִי עֵיטָם יִזְרְעֶאל וְיִשְׁמָא וְיִדְבָּשׁ וְשֵׁם אֲחוֹתָם הַצְּלֶלְפּוֹנִי. ד וּפְנוּאֵל אֲבִי גְדֹר וְעֶזֶר אֲבִי חוּשָׁה אֵלֶּה בְנֵי חוּר בְּכוֹר אֶפְרָתָה אֲבִי בֵּית לָחֶם. ה וְלַאֲשְׁחוּר אֲבִי תְקוֹעַ הָיוּ שְׁתֵּי נָשִׁים חֶלְאָה וְנַעֲרָה. ו וַתֵּלֶד לוֹ נַעֲרָה אֶת אֲחֻזָּם וְאֶת חֵפֶר וְאֶת תֵּימְנִי וְאֶת הָאַחַשְׁתָּרִי אֵלֶּה בְּנֵי נַעֲרָה. ז וּבְנֵי חֶלְאָה צֶרֶת יצחר [וְצֹחַר] וְאֶתְנָן. ח וְקוֹץ הוֹלִיד אֶת עָנוּב וְאֶת הַצֹּבֵבָה וּמִשְׁפְּחוֹת אֲחַרְחֵל בֶּן הָרוּם. ט וַיְהִי יַעְבֵּץ נִכְבָּד מֵאֶחָיו וְאִמּוֹ קָרְאָה שְׁמוֹ יַעְבֵּץ לֵאמֹר כִּי יָלַדְתִּי בְּעֹצֶב. י וַיִּקְרָא יַעְבֵּץ לֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִם בָּרֵךְ תְּבָרֲכֵנִי וְהִרְבִּיתָ אֶת גְּבוּלִי וְהָיְתָה יָדְךָ עִמִּי וְעָשִׂיתָ מֵרָעָה לְבִלְתִּי עָצְבִּי וַיָּבֵא אֱלֹהִים אֵת אֲשֶׁר שָׁאָל. יא וּכְלוּב אֲחִי שׁוּחָה הוֹלִיד אֶת מְחִיר הוּא אֲבִי אֶשְׁתּוֹן. יב וְאֶשְׁתּוֹן הוֹלִיד אֶת בֵּית רָפָא וְאֶת פָּסֵחַ וְאֶת תְּחִנָּה אֲבִי עִיר נָחָשׁ אֵלֶּה אַנְשֵׁי רֵכָה. יג וּבְנֵי קְנַז עָתְנִיאֵל וּשְׂרָיָה וּבְנֵי עָתְנִיאֵל חֲתַת. יד וּמְעוֹנֹתַי הוֹלִיד אֶת עָפְרָה וּשְׂרָיָה הוֹלִיד אֶת יוֹאָב אֲבִי גֵּיא חָרָשִׁים כִּי חָרָשִׁים הָיוּ. טו וּבְנֵי כָלֵב בֶּן יְפֻנֶּה עִירוּ אֵלָה וָנַעַם וּבְנֵי אֵלָה וּקְנַז. טז וּבְנֵי יְהַלֶּלְאֵל זִיף וְזִיפָה תִּירְיָא וַאֲשַׂרְאֵל. יז וּבְנֵי עֶזְרָה יֶתֶר וּמֶרֶד וְעֵפֶר וְיָלוֹן וַתַּהַר אֶת מִרְיָם וְאֶת שַׁמַּי וְאֶת יִשְׁבָּח אֲבִי אֶשְׁתְּמֹעַ. יח וְאִשְׁתּוֹ הַיְהוּדִיָּה יָלְדָה אֶת יֶרֶד אֲבִי גְדוֹר וְאֶת חֶבֶר אֲבִי שׂוֹכוֹ וְאֶת יְקוּתִיאֵל אֲבִי זָנוֹחַ וְאֵלֶּה בְּנֵי בִתְיָה בַת פַּרְעֹה אֲשֶׁר לָקַח מָרֶד. יט וּבְנֵי אֵשֶׁת הוֹדִיָּה אֲחוֹת נַחַם אֲבִי קְעִילָה הַגַּרְמִי וְאֶשְׁתְּמֹעַ הַמַּעֲכָתִי. כ וּבְנֵי שִׁימוֹן אַמְנוֹן וְרִנָּה בֶּן חָנָן וְתִלוֹן [וְתִילוֹן] וּבְנֵי יִשְׁעִי זוֹחֵת וּבֶן זוֹחֵת. כא בְּנֵי שֵׁלָה בֶן יְהוּדָה עֵר אֲבִי לֵכָה וְלַעְדָּה אֲבִי מָרֵשָׁה וּמִשְׁפְּחוֹת בֵּית עֲבֹדַת הַבֶּז לְבֵית אַשְׁבֵּעַ. כב וְיוֹקִים וְאַנְשֵׁי כֹזֵבָא וְיוֹאָשׁ וְשָׂרָף אֲשֶׁר בָּעֲלוּ לְמוֹאָב וְיָשֻׁבִי לָחֶם וְהַדְּבָרִים עַתִּיקִים. כג הֵמָּה הַיּוֹצְרִים וְיֹשְׁבֵי נְטָעִים וּגְדֵרָה עִם הַמֶּלֶךְ בִּמְלַאכְתּוֹ יָשְׁבוּ שָׁם. כד בְּנֵי שִׁמְעוֹן נְמוּאֵל וְיָמִין יָרִיב זֶרַח שָׁאוּל. כה שַׁלֻּם בְּנוֹ מִבְשָׂם בְּנוֹ מִשְׁמָע בְּנוֹ. כו וּבְנֵי מִשְׁמָע חַמּוּאֵל בְּנוֹ זַכּוּר בְּנוֹ שִׁמְעִי בְּנוֹ. כז וּלְשִׁמְעִי בָּנִים שִׁשָּׁה עָשָׂר וּבָנוֹת שֵׁשׁ וּלְאֶחָיו אֵין בָּנִים רַבִּים וְכֹל מִשְׁפַּחְתָּם לֹא הִרְבּוּ עַד בְּנֵי יְהוּדָה. כח וַיֵּשְׁבוּ בִּבְאֵר שָׁבַע וּמוֹלָדָה וַחֲצַר שׁוּעָל. כט וּבִבִלְהָה וּבְעֶצֶם וּבְתוֹלָד. ל וּבְבְתוּאֵל וּבְחָרְמָה וּבְצִיקְלָג. לא וּבְבֵית מַרְכָּבוֹת וּבַחֲצַר סוּסִים וּבְבֵית בִּרְאִי

וּבְשַׁעֲרִים אֵלֶּה עָרֶיהָם עַד מְלֹךְ דָּוִיד. לב וְחַצְרֵיהֶם עֵיטָם וָעַיִן רִמּוֹן וְתֹכֶן וְעָשָׁן עָרִים חָמֵשׁ. לג וְכָל חַצְרֵיהֶם אֲשֶׁר סְבִיבוֹת הֶעָרִים הָאֵלֶּה עַד בָּעַל זֹאת מוֹשְׁבֹתָם וְהִתְיַחְשָׂם לָהֶם. לד וּמְשׁוֹבָב וְיַמְלֵךְ וְיוֹשָׁה בֶּן אֲמַצְיָה. לה וְיוֹאֵל וְיֵהוּא בֶּן יוֹשִׁבְיָה בֶּן שְׂרָיָה בֶּן עֲשִׂיאֵל. לו וְאֶלְיוֹעֵינַי וְיַעֲקֹבָה וְיִשׁוֹחָיָה וַעֲשָׂיָה וַעֲדִיאֵל וְיִשִׂימִאֵל וּבְנָיָה. לז וְזִיזָא בֶּן שִׁפְעִי בֶּן אַלּוֹן בֶּן יְדָיָה בֶּן שִׁמְרִי בֶּן שְׁמַעְיָה. לח אֵלֶּה הַבָּאִים בְּשֵׁמוֹת נְשִׂיאִים בְּמִשְׁפְּחוֹתָם וּבֵית אֲבוֹתֵיהֶם פָּרְצוּ לָרֹב. לט וַיֵּלְכוּ לִמְבוֹא גְדֹר עַד לְמִזְרַח הַגָּיְא לְבַקֵּשׁ מִרְעֶה לְצֹאנָם. מ וַיִּמְצְאוּ מִרְעֶה שָׁמֵן וְטוֹב וְהָאָרֶץ רַחֲבַת יָדַיִם וְשֹׁקֶטֶת וּשְׁלֵוָה כִּי מִן חָם הַיֹּשְׁבִים שָׁם לְפָנִים. מא וַיָּבֹאוּ אֵלֶּה הַכְּתוּבִים בְּשֵׁמוֹת בִּימֵי יְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיַּכּוּ אֶת אָהֳלֵיהֶם וְאֶת הַמְעוּנִים [הַמְּעוּנִים] אֲשֶׁר נִמְצְאוּ שָׁמָּה וַיַּחֲרִימֵם עַד הַיּוֹם הַזֶּה וַיֵּשְׁבוּ תַּחְתִּיהֶם כִּי מִרְעֶה לְצֹאנָם שָׁם. מב וּמֵהֶם מִן בְּנֵי שִׁמְעוֹן הָלְכוּ לְהַר שֵׂעִיר אֲנָשִׁים חֲמֵשׁ מֵאוֹת וּפְלַטְיָהוּ וּנְעַרְיָהוּ וּרְפָיָה וְעֻזִּיאֵל בְּנֵי יִשְׁעִי בְּרֹאשָׁם. מג וַיַּכּוּ אֶת שְׁאֵרִית הַפְּלֵטָה לַעֲמָלֵק וַיֵּשְׁבוּ שָׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה.

יום חמישי ט׳ טבת

חומש - חמישי פרשת ויחי

יט גָּ֖ד גְּד֣וּד יְגוּדֶ֑נּוּ וְה֖וּא יָגֻ֥ד עָקֵֽב׃

גָּד גְּדוּד יְגוּדֶנּוּ. כֻּלָּם לְשׁוֹן גְּדוּד הֵם, וְכָךְ חִבְּרוֹ מְנַחֵם; וְאִם תֹּאמַר, אֵין גְּדוּד בְּלֹא שְׁנֵי דַּלְתֵי"ן, יֵשׁ לוֹמַר גְּדוּד שֵׁם דָּבָר צָרִיךְ שְׁנֵי דַּלְתֵי"ן, שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ תֵּבָה בַּת שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת לִכְפֹּל בְּסוֹפָהּ, וְאֵין יְסוֹדָהּ אֶלָּא שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת, וְכֵן אָמַר כַּצִּפּוֹר לָנוּד (משלי כ"ו), מְגִזָּרַת שָׁבַעְתִּי נָדָדִים (איוב ז'), שָׁם נָפַל שָׁדוּד (שופטים ה'), מְגִזָּרַת יָשׁוּד צָהֳרָיִם (תהלים צ"א), אַף יָגֻד, יְגוּדֶנּוּ וּגְדוּד מִגִּזְרָה אַחַת הֵם; וּכְשֶׁהוּא מְדַבֵּר בְּלָשׁוֹן יִפְעֹל אֵינוֹ כָּפוּל, כְּמוֹ יָגוּד, יָנוּד, יָרוּם, יָשׁוּד, יְשׁוּב, וּכְשֶׁהוּא מִתְפָּעֵל אוֹ מַפְעִיל אֲחֵרִים הוּא כָּפוּל, כְּמוֹ יִתְגּוֹדָד, יִתְרוֹמֵם, יִתְבּוֹלֵל, יִתְעוֹדָד; וּבִלְשׁוֹן מַפְעִיל, יָתוֹם וְאַלְמָנָה יְעוֹדֵד (תהילים קמ"ו), לְשׁוֹבֵב יַעֲקֹב אֵלָיו (ישעיה מ"ט), מְשֻׁבֶּבֶת נְתִיבוֹת (שם נ"ח), יְגוֹדֶנּוּ הָאָמוּר כָּאן אֵינוֹ לְשׁוֹן שֶׁיִּפְעֲלוּהוּ אֲחֵרִים, אֶלָּא כְּמוֹ יָגוּד הַיַּמְנוּ, כְּמוֹ בָּנַי יְצָאֻנִי (ירמיהו י') – יָצְאוּ מִמֶּנִּי. גד גדוד יגודנו, גְּדוּדִים יָגוֹדוּ הַיַּמְנוּ שֶׁיַּעַבְרוּ הַיַּרְדֵּן עִם אֲחֵיהֶם לַמִּלְחָמָה כָּל חָלוּץ עַד שֶׁנִּכְבְּשָׁה הָאָרֶץ: **וְהוּא יגוד עָקֵב.** כָּל גְּדוּדָיו יָשׁוּבוּ עַל עֻקְּבָם לְנַחֲלָתָם שֶׁלָּקְחוּ בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן, וְלֹא יִפָּקֵד מֵהֶם אִישׁ: **עָקֵב.** בְּדַרְכָּן וּבְמִסְלוֹתָם שֶׁהָלְכוּ, יָשׁוּבוּ, כְּמוֹ וְעִקְּבוֹתֶיךָ לֹא נָדָעוּ (תהילים ע"ז), וְכֵן בְּעִקְּבֵי הַצֹּאן (שיר א'), בְּלָשׁוֹן לַעַז טרצי"אם:

כ מֵאָשֵׁר שְׁמֶנָה לַחְמּוֹ וְהוּא יִתֵּן מַעֲדַנֵּי־מֶלֶךְ׃

מֵאָשֵׁר שְׁמֶנָה לַחְמּוֹ. מַאֲכַל הַבָּא מֵחֶלְקוֹ שֶׁל אָשֵׁר יִהְיֶה שָׁמֵן, שֶׁיִּהְיוּ זֵיתִים מְרֻבִּים בְּחֶלְקוֹ וְהוּא מוֹשֵׁךְ שֶׁמֶן כְּמַעְיָן; וְכֵן בֵּרְכוֹ מֹשֶׁה וְטֹבֶל בַּשֶּׁמֶן רַגְלוֹ, כְּמוֹ שֶׁשָּׁנִינוּ בְּמִנָחוֹת (דף פ"ה) פַּעַם אַחַת הֵצְרִכוּ אַנְשֵׁי לוּדְקִיָא לְשֶׁמֶן וְכוּ׳:

כא נַפְתָּלִי אַיָּלָה שְׁלֻחָה הַנֹּתֵן אִמְרֵי־שָׁפֶר׃

אַיָּלָה שְׁלֻחָה. זוֹ בְּקִעַת גִּינוֹסַר שֶׁהִיא קַלָּה לְבַשֵּׂל פֵּרוֹתֶיהָ כְּאַיָּלָה זוֹ שֶׁהִיא קַלָּה לָרוּץ. אַיָּלָה שְׁלֻחָה – אַיָּלָה מְשֻׁלַּחַת לָרוּץ: **הַנֹּתֵן אִמְרֵי־שָׁפֶר.** כְּתַרְגּוּמוֹ. דָּבָר אַחֵר עַל מִלְחֶמֶת סִיסְרָא נִתְנַבֵּא – וְלָקַחְתָּ עִמְּךָ עֲשָׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ מִבְּנֵי נַפְתָּלִי וְגוֹ׳ (שופטים ד'), וְהָלְכוּ שָׁם בְּזִרְיזוּת, וְכֵן נֶאֱמַר שָׁם לְשׁוֹן שִׁלּוּחַ בָּעֲמָק שֻׁלַּח בְּרַגְלָיו: **הַנֹּתֵן אִמְרֵי־שָׁפֶר.** עַל יָדָם שָׁרוּ דְּבוֹרָה וּבָרָק שִׁירָה. וְרַבּוֹתֵינוּ דָּרְשׁוּהוּ עַל יוֹם קְבוּרַת יַעֲקֹב כְּשֶׁעֵרֵר עֵשָׂו עַל הַמְּעָרָה, בְּמַסֶּכֶת סוֹטָה (דף י"ג); וְתַרְגּוּמוֹ יִתְרְמֵי עַדְבֵהּ – יִפֹּל חֶבְלוֹ, וְהוּא יוֹדֶה עַל חֶלְקוֹ אֲמָרִים נָאִים וְשֶׁבַח:

כב בֵּן פֹּרָת יוֹסֵף בֵּן פֹּרָת עֲלֵי־עָיִן בָּנוֹת צָעֲדָה עֲלֵי־שׁוּר׃

בֵּן פֹּרָת. בֶּן חֵן, וְהוּא לְשׁוֹן אֲרַמִּי, אַפְרָיִן נַמְטֵיהּ לְרַבִּי שִׁמְעוֹן, בְּסוֹף בָּבָא מְצִיעָא (דף קי"ט): **בֵּן פֹּרָת עֲלֵי־עָיִן.** חִנּוֹ נָטוּ עַל הָעַיִן הָרוֹאָה אוֹתוֹ: **בנת צָעֲדָה עֲלֵי־שׁוּר.** בְּנוֹת מִצְרַיִם הָיוּ צוֹעֲדוֹת (עַל הַחוֹמָה) לְהִסְתַּכֵּל בְּיָפְיוֹ, בָּנוֹת הַרַבֶּה, צָעֲדָה כָּל אַחַת וְאַחַת, בְּמָקוֹם שֶׁתּוּכַל לִרְאוֹתוֹ מִשָּׁם: עלי שור: עַל רְאִיָּתוֹ, כְּמוֹ אֲשׁוּרֵנוּ וְלֹא קָרוֹב (במדבר כ"ד), וּמִדְרָשׁ אַגָּדָה יֵשׁ רַבִּים, וְזֶה נוֹטֶה לְיוֹשֵׁב הַמִּקְרָא: **פֹּרָת.** תֵּי"ו שֶׁבּוֹ הוּא תִּקּוּן הַלָּשׁוֹן, כְּמוֹ עַל דִּבְרַת בְּנֵי הָאָדָם (קהלת ג'): **שׁוּר.** כְּמוֹ לָשׁוּר עֲלֵי־שׁוּר בְּשִׁבְיל לָשׁוּר, וְתַרְגּוּם שֶׁל אֲנְקְלוֹס, בָּנוֹת צָעֲדָה עֲלֵי שׁוּר תְּרֵין שִׁבְטִין יִפְקוּן מִבְּנוֹהִי וְכוּ׳ וְכָתַב בָּנוֹת עַל שֵׁם בָּנוֹת מְנַשֶּׁה, בָּנוֹת צְלָפְחָד, שֶׁנָּטְלוּ חֵלֶק בִּשְׁנֵי עֲבָרֵי הַיַּרְדֵּן, בְּרִי דְּיוֹסֵף יוֹסֵף, פֹּרָת לְשׁוֹן פְּרִיָה וּרְבִיָה; וְיֵשׁ מִקְרָא אַחֵר בּוֹ הַמִּתְיַשְּׁבִים עַל הַלָּשׁוֹן, בְּשָׁעָה שֶׁבָּא עֵשָׂו לִקְרַאת יַעֲקֹב, בְּכָלָן קָדְמוּ הָאִמָּהוֹת לָלֶכֶת לִפְנֵי בְּנֵיהֶם לְהִשְׁתַּחֲווֹת, וּבְרָחֵל כְּתִיב נִגַּשׁ יוֹסֵף וְרָחֵל וַיִּשְׁתַּחֲווּ, אָמַר יוֹסֵף רָשָׁע הַזֶּה עֵינוֹ רָמָה, שֶׁמָּא יִתֵּן עֵינָיו בְּאִמִּי, יָצָא לְפָנֶיהָ וְשִׁרְבֵּב קוֹמָתוֹ לְכַסּוֹתָהּ, וְהוּא שֶׁבֵּרְכוֹ אָבִיו בֵּן פֹּרָת – הִגְדַּלְתָּ עַצְמְךָ יוֹסֵף עֲלֵי עַיִן שֶׁל עֵשָׂו, לְפִיכָךְ זָכִיתָ לִגְדֻלָּה בָּנוֹת צָעֲדָה עֲלֵי־שׁוּר לְהִסְתַּכֵּל בָּךְ בְּצֵאתְךָ עַל מִצְרַיִם, וְעוֹד דָּרְשׁוּהוּ לְעִנְיָן שֶׁלֹּא יִשְׁלֹט בְּזַרְעוֹ עַיִן הָרָע; וְאַף כְּשֶׁבֵּרַךְ מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם בֵּרְכָם כַּדָּגִים, שֶׁאֵין עַיִן הָרָע שׁוֹלֶטֶת בָּהֶם:

כג וַיְמָרְרֻהוּ וְרֹבְּבוּ וַיִּשְׂטְמֻהוּ בַּעֲלֵי חִצִּים׃

וַיְמָרְרֻהוּ וְרֹבְּבוּ. וַיְמָרְרוּהוּ אֶחָיו, וַיְמָרְרוּהוּ פּוֹטִיפַר וְאִשְׁתּוֹ, לְאָסְרוֹ; לְשׁוֹן וַיְמָרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם: **וְרֹבְּבוּ.** נַעֲשׂוּ לוֹ אֶחָיו אַנְשֵׁי רִיב. וְאֵין הַלָּשׁוֹן הַזֶּה לְשׁוֹן פָּעֳלוּ, שֶׁאִם כֵּן הָיָה לוֹ לִנָּקֵד "וָרָבוּ", כְּמוֹ הֵמָּה מֵי מְרִיבָה אֲשֶׁר רָבוּ וְגוֹ׳ (במדבר כ'), וְאַף אִם לְשׁוֹן רְבִיַּת חִצִּים הוּא כָּךְ הָיָה לוֹ לִנָּקֵד; אֵינוֹ אֶלָּא לְשׁוֹן פּוֹעֲלוּ, כְּמוֹ שִׁמּוּ שָׁמַיִם (ירמיהו ב'), שֶׁהוּא לְשׁוֹן הוֹשִׁמוּ; וְכֵן רוֹמּוּ מְעַט, שֶׁהוּא לְשׁוֹן הוֹרְמוּ, אֶלָּא שֶׁלְּשׁוֹן הוֹרְמוּ וְהוֹשַׁמּוּ עַל יְדֵי אֲחֵרִים, וּלְשׁוֹן שִׁמּוּ, רִמּוּ, רִבּוּ מֵאֲלֵיהֶם הוּא – מְשׁוֹמְמִים אֶת עַצְמָם, נִתְרוֹמְמוּ מֵעַצְמָם, נַעֲשׂוּ אַנְשֵׁי רִיב, וְכֵן דִּמּוּ יִשְׁבֵי אִי, כְּמוֹ נִדְמוּ, וְכֵן תִּרְגֵּם אֶנְקְלוֹס, וְנַקְמוֹהִי: **בַּעֲלֵי חִצִּים.** שֶׁלְּשׁוֹנָם כַּחֵץ, וְתַרְגּוּמוֹ לְשׁוֹן וְתֹהִי הַמֻּחֲצָה, אוֹתָן שֶׁהָיוּ רְאוּיִים לַחֲלֹק עִמּוֹ נַחֲלָה:

כד וַתֵּ֤שֶׁב בְּאֵיתָן֙ קַשְׁתּ֔וֹ וַיָּפֹ֖זּוּ זְרֹעֵ֣י יָדָ֑יו מִידֵ֞י אֲבִ֤יר יַעֲקֹב֙ מִשָּׁ֣ם רֹ֔עֶה אֶ֖בֶן יִשְׂרָאֵֽל׃

וַתֵּשֶׁב בְּאֵיתָן קַשְׁתּוֹ. נִתְיַשְּׁבָה בְּחֹזֶק קַשְׁתּוֹ חָזְקוֹ: **וַיָּפֹזּוּ זְרֹעֵי יָדָיו.** זוֹ הִיא נְתִינַת טַבַּעַת עַל יָדוֹ, לְשׁוֹן זָהָב סוּפָז, זֹאת הָיְתָה לוֹ מִידֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא אֲבִיר יַעֲקֹב, וּמִשָּׁם עָלָה לִהְיוֹת רֹעֶה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל – עִקָּרָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, לְשׁוֹן הָאֶבֶן הָרֹאשָׁה, לְשׁוֹן מַלְכוּת; וְאֶנְקְלוֹס אַף הוּא כָּךְ תִּרְגְּמוֹ וּתשב – וְתָבַת בְּהוֹן נְבִיאוּתָה, הַחֲלוֹמוֹת אֲשֶׁר חָלַם לָהֶם – עַל דְּקַיָּם אוֹרַיְתָא בְּסִתְרָא, תּוֹסֶפֶת הוּא, וְלֹא מִלְּשׁוֹן עִבְרִי שֶׁבַּמִּקְרָא, – וְשַׁוִּי תּוּקְפָא רוּחֲצָנֵהּ תַּרְגּוּם שֶׁל בְּאֵיתָן קַשְׁתּוֹ, וְכָךְ לְשׁוֹן הַתַּרְגּוּם עַל הָעִבְרִי: וַתֵּשֶׁב נְבוּאָתוֹ בִּשְׁבִיל שֶׁאֵיתָנוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הָיְתָה לוֹ לְקֻשָּׁת וּלְמִבְטָח, בְּכֵן יִתְרְמֵא דְּהַב עַל דְּרָעוֹהִי – לְכָךְ וַיָּפֹזּוּ זְרֹעֵי יָדָיו, לְשׁוֹן פָּז: **אֶבֶן יִשְׂרָאֵל.** לְשׁוֹן נוֹטָרִיקוֹן אָב וּבֵן, אֲבָהָן וּבְנִין – יַעֲקֹב וּבָנָיו: **וַיָּפֹזּוּ זְרֹעֵי יָדָיו.** כְּמוֹ

וַיָּפוֹצוּ, שֶׁיָּצָא הַזֶּרַע מִבֵּין אֶצְבְּעוֹת יָדָיו: **מִידֵי אֲבִיר יַעֲקֹב.** שֶׁנִּרְאֲתָה לוֹ דְּמוּת דְּיוֹקְנוֹ שֶׁל אָבִיו וְכוּ', כִּדְאִיתָא בְּסוֹטָה (דף ל"ו, ב'):

כה מֵאֵל אָבִיךָ וְיַעְזְרֶךָּ וְאֵת שַׁדַּי וִיבָרֲכֶךָּ בִּרְכֹת שָׁמַיִם מֵעָל בִּרְכֹת תְּהוֹם רֹבֶצֶת תָּחַת בִּרְכֹת שָׁדַיִם וָרָחַם: **מֵאֵל אָבִיךָ.** הָיְתָה לְךָ זֹאת וְהוּא יַעְזְרֶךָ: **וְאֵת שַׁדַּי.** וְעִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הָיָה לִבְּךָ כְּשֶׁלֹּא שָׁמַעְתָּ לְדִבְרֵי אֱדוֹנָתְךָ, וְהוּא יְבָרֶכְךָ: **בִּרְכֹת שָׁדַיִם וָרָחַם.** בִּרְכָתָא דְּאַבָּא וּדְאִמָּא, כְּלוֹמַר, יִתְבָּרְכוּ הַמּוֹלִידִים וְהַיּוֹלְדוֹת, שֶׁיִּהְיוּ הַזְּכָרִים מַזְרִיעִין טִפָּה הָרְאוּיָה לְהֵרָיוֹן, וְהַנְּקֵבוֹת לֹא יִשַּׁכְּלוּ אֶת רֶחֶם שֶׁלָּהֶן לְהַפִּיל עֻבָּרֵיהֶן: **שָׁדַיִם.** יִרֹּה יְיֵרֶה מְתַּרְגְּמִינַן אִשְׁתְּדָאָה יִשְׁתְּדֵי, אַף שָׁדַיִם כָּאן עַל שֵׁם שֶׁהַזֶּרַע יוֹרֶה כַּחֵץ:

כו בִּרְכֹת אָבִיךָ גָּבְרוּ עַל־בִּרְכֹת הוֹרַי עַד־תַּאֲוַת גִּבְעֹת עוֹלָם תִּהְיֶיךָ לְרֹאשׁ יוֹסֵף וּלְקָדְקֹד נְזִיר אֶחָיו: **בִּרְכֹת אָבִיךָ גָּבְרוּ וגו'.** הַבְּרָכוֹת שֶׁבֵּרְכַנִי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא גָּבְרוּ וְהָלְכוּ עַל הַבְּרָכוֹת שֶׁבֵּרַךְ אֶת הוֹרַי: **עַד־תַּאֲוַת גִּבְעֹת עוֹלָם.** לְפִי שֶׁהַבְּרָכוֹת שֶׁלִּי גָּבְרוּ עַד סוֹף גִּבְעוֹת עוֹלָם, שֶׁנָּתַן לִי בְּרָכָה פְּרוּצָה בְּלִי מְצָרִים, מַגַּעַת עַד אַרְבַּע קְצוֹת הָעוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר וּפָרַצְתָּ יָמָּה וָקֵדְמָה וגו', מַה שֶּׁלֹּא אָמַר לְאַבְרָהָם אָבִינוּ וּלְיִצְחָק; לְאַבְרָהָם אָמַר שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה צָפוֹנָה וגו' כִּי אֶת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה רֹאֶה לְךָ אֶתְּנֶנָּה, וְלֹא הֶרְאָהוּ אֶלָּא אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בִּלְבָד; לְיִצְחָק אָמַר לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אֶתֵּן אֶת כָּל הָאֲרָצֹת הָאֵל וַהֲקִמֹתִי אֶת הַשְּׁבֻעָה וגו', וְזֶהוּ שֶׁאָמַר יְשַׁעְיָה (ישעיהו נ"ח) וְהַאֲכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ, וְלֹא אָמַר נַחֲלַת אַבְרָהָם: **תַּאֲוַת.** אִשְׁמוּ"לץ בְּלַעֲז, כְּךָ חִבְּרוּ מְנַחֵם בֶּן סָרוּק. וְאַנְקְלוֹס תִּרְגֵּם תַּאֲוַת עוֹלָם לְשׁוֹן תַּאֲוָה וְחֶמְדָּה, וְגִבְעוֹת לְשׁוֹן מְצָקֵי אֶרֶץ שֶׁחִמְּדָתָן אִמּוֹ וְהִזְקִיקָתּוּ לְקִבְּלָם: **הוֹרַי.** לְשׁוֹן הֲרָיוֹן, שֶׁהוֹרוּנִי בְּמֵעֵי אִמִּי, כְּמוֹ הֹרָה גֶּבֶר (איוב ג'): **עַד־תַּאֲוַת.** עַד קְצוֹת, כְּמוֹ וְהִתְאַוִּיתֶם לָכֶם לִגְבוּל קֶדְמָה (במדבר ל"ד), תִּתָּאוּ לְבֹא חֲמָת (שם): **תִּהְיֶיךָ.** כֻּלָּם לְרֹאשׁ יוֹסֵף: **נְזִיר אֶחָיו.** פְּרִישָׁא דַּאֲחוֹהִי, שֶׁנִּבְדַּל מֵאֶחָיו, כְּמוֹ וְיִנָּזְרוּ מִקָּדְשֵׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (ויקרא כ"ב), נָזְרוּ אָחוֹר (ישעיהו א') וְרַבּוֹתֵינוּ דָּרְשׁוּ וַתֵּשֶׁב בְּאֵיתָן קַשְׁתּוֹ עַל כְּבִישַׁת יִצְרוֹ בְּאֵשֶׁת אֲדֹנָיו, וְקוֹרְאוֹ קֶשֶׁת, עַל שֵׁם שֶׁהַזֶּרַע יוֹרֶה כַּחֵץ::

תהלים - פרקים מ"ט-נ"ד

פרק מט: א לַמְנַצֵּחַ לִבְנֵי־קֹרַח מִזְמוֹר: ב שִׁמְעוּ־זֹאת כָּל־הָעַמִּים הַאֲזִינוּ כָּל־יֹשְׁבֵי חָלֶד: ג גַּם־בְּנֵי אָדָם גַּם־בְּנֵי־אִישׁ יַחַד עָשִׁיר וְאֶבְיוֹן: ד פִּי יְדַבֵּר חָכְמוֹת וְהָגוּת לִבִּי תְבוּנוֹת: ה אַטֶּה לְמָשָׁל אָזְנִי אֶפְתַּח בְּכִנּוֹר חִידָתִי: ו לָמָּה אִירָא בִּימֵי רָע עֲוֹן עֲקֵבַי יְסוּבֵנִי: ז הַבֹּטְחִים עַל־חֵילָם וּבְרֹב עָשְׁרָם יִתְהַלָּלוּ: ח אָח לֹא־פָדֹה יִפְדֶּה אִישׁ לֹא־יִתֵּן לֵאלֹהִים כָּפְרוֹ: ט וְיֵקַר פִּדְיוֹן נַפְשָׁם וְחָדַל לְעוֹלָם: י וְיִחִי־עוֹד לָנֶצַח לֹא יִרְאֶה הַשָּׁחַת: יא כִּי יִרְאֶה חֲכָמִים יָמוּתוּ יַחַד כְּסִיל וָבַעַר יאבֵדוּ וְעָזְבוּ לַאֲחֵרִים חֵילָם: יב קִרְבָּם בָּתֵּימוֹ לְעוֹלָם מִשְׁכְּנֹתָם לְדֹר וָדֹר קָרְאוּ בִשְׁמוֹתָם עֲלֵי אֲדָמוֹת: יג וְאָדָם בִּיקָר בַּל־יָלִין נִמְשַׁל כַּבְּהֵמוֹת נִדְמוּ: יד זֶה דַּרְכָּם כֶּסֶל לָמוֹ וְאַחֲרֵיהֶם בְּפִיהֶם יִרְצוּ סֶלָה: טו כַּצאן לִשְׁאוֹל שַׁתּוּ מָוֶת יִרְעֵם וַיִּרְדּוּ בָם יְשָׁרִים לַבֹּקֶר (וְצוּרָם) [וְצִיָּרָם] לְבַלּוֹת שְׁאוֹל מִזְּבֻל לוֹ: טז אַךְ־אֱלֹהִים יִפְדֶּה־נַפְשִׁי מִיַּד שְׁאוֹל כִּי יִקָּחֵנִי סֶלָה: יז אַל־תִּירָא כִּי־יַעֲשֹׁר אִישׁ כִּי־יִרְבֶּה כְּבוֹד בֵּיתוֹ: יח כִּי לֹא בְמוֹתוֹ יִקַּח הַכֹּל לֹא־יֵרֵד אַחֲרָיו כְּבוֹדוֹ: יט כִּי נַפְשׁוֹ בְּחַיָּיו יְבָרֵךְ וְיוֹדֶךָ כִּי־תֵיטִיב לָךְ: כ תָּבֹא עַד־דּוֹר אֲבוֹתָיו עַד־נֶצַח לֹא יִרְאוּ־אוֹר: כא אָדָם בִּיקָר וְלֹא יָבִין נִמְשַׁל כַּבְּהֵמוֹת נִדְמוּ:

פרק נ: א מִזְמוֹר לְאָסָף אֵל אֱלֹהִים יְ־הוָ־ה דִּבֶּר וַיִּקְרָא־אֶרֶץ מִמִּזְרַח־שֶׁמֶשׁ עַד־מְבוֹאוֹ: ב מִצִּיּוֹן מִכְלַל־יֹפִי אֱלֹהִים הוֹפִיעַ: ג יָבֹא אֱלֹהֵינוּ וְאַל־יֶחֱרַשׁ אֵשׁ לְפָנָיו תֹּאכֵל וּסְבִיבָיו נִשְׂעָרָה מְאֹד: ד יִקְרָא אֶל־הַשָּׁמַיִם מֵעָל וְאֶל־הָאָרֶץ לָדִין עַמּוֹ: ה אִסְפוּ־לִי חֲסִידָי כֹּרְתֵי בְרִיתִי עֲלֵי־זָבַח: ו וַיַּגִּידוּ שָׁמַיִם צִדְקוֹ כִּי־אֱלֹהִים שֹׁפֵט הוּא סֶלָה: ז שְׁמָעָה עַמִּי וַאֲדַבֵּרָה יִשְׂרָאֵל וְאָעִידָה בָּךְ אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ אָנֹכִי: ח לֹא עַל־זְבָחֶיךָ אוֹכִיחֶךָ וְעוֹלֹתֶיךָ לְנֶגְדִּי תָמִיד: ט לֹא־אֶקַּח מִבֵּיתְךָ פָּר מִמִּכְלְאֹתֶיךָ עַתּוּדִים: י כִּי־לִי כָל־חַיְתוֹ־יָעַר בְּהֵמוֹת בְּהַרְרֵי־אָלֶף: יא יָדַעְתִּי כָּל־עוֹף הָרִים וְזִיז שָׂדַי עִמָּדִי: יב אִם־אֶרְעַב לֹא־אֹמַר לָךְ כִּי לִי תֵבֵל וּמְלֹאָהּ: יג הַאוֹכַל בְּשַׂר אַבִּירִים וְדַם עַתּוּדִים אֶשְׁתֶּה: יד זְבַח לֵאלֹהִים תּוֹדָה וְשַׁלֵּם לְעֶלְיוֹן נְדָרֶיךָ: טו וּקְרָאֵנִי בְּיוֹם צָרָה אֲחַלֶּצְךָ וּתְכַבְּדָנְנִי: טז וְלָרָשָׁע אָמַר אֱלֹהִים מַה־לְּךָ לְסַפֵּר חֻקַּי וַתִּשָּׂא בְרִיתִי עָלֵי־פִיךָ: יז וְאַתָּה שָׂנֵאתָ מוּסָר וַתַּשְׁלֵךְ דְּבָרַי אֲחֹרֶיךָ: יח אִם־רָאִיתָ גַּנָּב וַתִּרֶץ עִמּוֹ וְעִם מְנָאֲפִים חֶלְקֶךָ: יט פִּיךָ שָׁלַחְתָּ בְרָעָה וּלְשׁוֹנְךָ תַּצְמִיד מִרְמָה: כ תֵּשֵׁב בְּאָחִיךָ תְדַבֵּר בְּבֶן־אִמְּךָ תִּתֵּן־דֹּפִי: כא אֵלֶּה עָשִׂיתָ וְהֶחֱרַשְׁתִּי דָּמִיתָ הֱיוֹת אֶהְיֶה כָמוֹךָ אוֹכִיחֲךָ וְאֶעֶרְכָה לְעֵינֶיךָ: כב בִּינוּ־נָא זֹאת שִׁכְחֵי אֱלוֹהַּ פֶּן־אֶטְרף וְאֵין מַצִּיל: כג זֹבֵחַ תּוֹדָה יְכַבְּדָנְנִי וְשָׂם דֶּרֶךְ אַרְאֶנּוּ בִּישׁוּעַת אֱלֹהִים:

פרק נא: א לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: ב בְּבוֹא אֵלָיו נָתָן הַנָּבִיא כַּאֲשֶׁר־בָּא אֶל־בַּת־שָׁבַע: ג חָנֵּנִי אֱלֹהִים כְּחַסְדֶּךָ כְּרֹב רַחֲמֶיךָ מְחֵה פְשָׁעָי: ד (הֶרֶב) [הֶרֵב] כַּבְּסֵנִי מֵעֲוֹנִי וּמֵחַטָּאתִי טַהֲרֵנִי: ה כִּי־פְשָׁעַי אֲנִי אֵדָע וְחַטָּאתִי נֶגְדִּי תָמִיד: ו לְךָ לְבַדְּךָ חָטָאתִי וְהָרַע בְּעֵינֶיךָ עָשִׂיתִי לְמַעַן־תִּצְדַּק בְּדָבְרֶךָ תִּזְכֶּה בְשָׁפְטֶךָ: ז הֵן־בְּעָוֹן חוֹלָלְתִּי וּבְחֵטְא יֶחֱמַתְנִי אִמִּי: ח הֵן אֱמֶת חָפַצְתָּ בַּטֻּחוֹת וּבְסָתֻם חָכְמָה תודיעני: ט תְּחַטְּאֵנִי בְאֵזוֹב וְאֶטְהָר תְּכַבְּסֵנִי וּמִשֶּׁלֶג אַלְבִּין: י תַּשְׁמִיעֵנִי שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה תָּגֵלְנָה עֲצָמוֹת דִּכִּיתָ: יא הַסְתֵּר פָּנֶיךָ מֵחֲטָאָי וְכָל־עֲוֹנֹתַי מְחֵה: יב לֵב טָהוֹר בְּרָא־לִי אֱלֹהִים וְרוּחַ נָכוֹן חַדֵּשׁ בְּקִרְבִּי: יג אַל־תַּשְׁלִיכֵנִי מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קָדְשְׁךָ אַל־תִּקַּח מִמֶּנִּי: יד הָשִׁיבָה לִי שְׂשׂוֹן יִשְׁעֶךָ וְרוּחַ נְדִיבָה תִסְמְכֵנִי: טו אֲלַמְּדָה פֹשְׁעִים דְּרָכֶיךָ וְחַטָּאִים אֵלֶיךָ יָשׁוּבוּ: טז הַצִּילֵנִי

מִדְמִים אֱלֹהֵי תְּשׁוּעָתִי תְּרַנֵּן לְשׁוֹנִי צִדְקָתֶךָ: יז אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ: יח כִּי לֹא־תַחְפֹּץ זֶבַח וְאֶתֵּנָה עוֹלָה לֹא תִרְצֶה: יט זִבְחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁבָּרָה לֵב־נִשְׁבָּר וְנִדְכֶּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה: כ הֵיטִיבָה בִרְצוֹנְךָ אֶת־צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלִָם: כא אָז תַּחְפֹּץ זִבְחֵי־צֶדֶק עוֹלָה וְכָלִיל אָז יַעֲלוּ עַל־מִזְבַּחֲךָ פָּרִים:

פרק נב: א לַמְנַצֵּחַ מַשְׂכִּיל לְדָוִד: ב בְּבוֹא דוֹאֵג הָאֲדֹמִי וַיַּגֶּד לְשָׁאוּל וַיֹּאמֶר לוֹ בָּא דָוִד אֶל־בֵּית אֲחִימֶלֶךְ: ג מַה־תִּתְהַלֵּל בָּרָעָה הַגִּבּוֹר חֶסֶד אֵל כָּל־הַיּוֹם: ד הַוּוֹת תַּחְשֹׁב לְשׁוֹנֶךָ כְּתַעַר מְלֵטָשׁ עֹשֵׂה רְמִיָּה: ה אָהַבְתָּ רָע מִטּוֹב שֶׁקֶר מִדַּבֵּר צֶדֶק סֶלָה: ו אָהַבְתָּ כָל־דִּבְרֵי־בָלַע לְשׁוֹן מִרְמָה: ז גַּם־אֵל יִתָּצְךָ לָנֶצַח יַחְתְּךָ וְיִסָּחֲךָ מֵאֹהֶל וְשֶׁרֶשְׁךָ מֵאֶרֶץ חַיִּים סֶלָה: ח וְיִרְאוּ צַדִּיקִים וְיִירָאוּ וְעָלָיו יִשְׂחָקוּ: ט הֵנֵּה הַגֶּבֶר לֹא־יָשִׂים אֱלֹהִים מָעוּזּוֹ וַיִּבְטַח בְּרֹב עָשְׁרוֹ יָעֹז בְּהַוָּתוֹ: י וַאֲנִי כְּזַיִת רַעֲנָן בְּבֵית אֱלֹהִים בָּטַחְתִּי בְחֶסֶד אֱלֹהִים עוֹלָם וָעֶד: יא אוֹדְךָ לְעוֹלָם כִּי עָשִׂיתָ וַאֲקַוֶּה שִׁמְךָ כִּי־טוֹב נֶגֶד חֲסִידֶיךָ:

פרק נג: א לַמְנַצֵּחַ עַל־מָחֲלַת מַשְׂכִּיל לְדָוִד: ב אָמַר נָבָל בְּלִבּוֹ אֵין אֱלֹהִים הִשְׁחִיתוּ וְהִתְעִיבוּ עָוֶל אֵין עֹשֵׂה־טוֹב: ג אֱלֹהִים מִשָּׁמַיִם הִשְׁקִיף עַל־בְּנֵי־אָדָם לִרְאוֹת הֲיֵשׁ מַשְׂכִּיל דֹּרֵשׁ אֶת־ אֱלֹהִים: ד כֻּלּוֹ סָג יַחְדָּו נֶאֱלָחוּ אֵין עֹשֵׂה־טוֹב אֵין גַּם אֶחָד: ה הֲלֹא יָדְעוּ פֹעֲלֵי אָוֶן אֹכְלֵי עַמִּי אָכְלוּ לֶחֶם אֱלֹהִים לֹא קָרָאוּ: ו שָׁם פָּחֲדוּ פָחַד לֹא־הָיָה פָחַד כִּי־אֱלֹהִים פִּזַּר עַצְמוֹת חֹנָךְ הֱבִשְׁתָּה כִּי־אֱלֹהִים מְאָסָם: ז מִי־יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעוֹת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב אֱלֹהִים שְׁבוּת עַמּוֹ יָגֵל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל:

פרק נד: א לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינֹת מַשְׂכִּיל לְדָוִד: ב בְּבוֹא הַזִּיפִים וַיֹּאמְרוּ לְשָׁאוּל הֲלֹא דָוִד מִסְתַּתֵּר עִמָּנוּ: ג אֱלֹהִים בְּשִׁמְךָ הוֹשִׁיעֵנִי וּבִגְבוּרָתְךָ תְּדִינֵנִי: ד אֱלֹהִים שְׁמַע תְּפִלָּתִי הַאֲזִינָה לְאִמְרֵי־פִי: ה כִּי זָרִים קָמוּ עָלַי וְעָרִיצִים בִּקְשׁוּ נַפְשִׁי לֹא־שָׂמוּ אֱלֹהִים לְנֶגְדָּם סֶלָה: ו הִנֵּה אֱלֹהִים עֹזֵר לִי אֲדֹנָי בְּסֹמְכֵי נַפְשִׁי: ז (יָשִׁוב) [יָשִׁיב] הָרַע לְשֹׁרְרָי בַּאֲמִתְּךָ הַצְמִיתֵם: ח בִּנְדָבָה אֶזְבְּחָה־ לָּךְ אוֹדֶה שִׁמְךָ יְ־הוָ־ה כִּי־טוֹב: ט כִּי מִכָּל־צָרָה הִצִּילָנִי וּבְאֹיְבַי רָאֲתָה עֵינִי:

תניא - ליקוטי אמרים פרק ט׳

פרק ט: והנה מקום משכן נפש הבהמית שמקליפת נוגה בכל איש ישראל הוא בלב בחלל שמאלי שהוא מלא דם וכתיב כי הדם הוא הנפש ולכן כל התאות והתפארות וכעס ודומיהן הן בלב ומהלב הן מתפשטות בכל הגוף וגם עולה למוח שבראש לחשב ולהרהר בהן ולהתחכם בהן כמו שהדם מקורו בלב ומהלב מתפשט לכל האברים וגם עולה להמוח שבראש. אך מקום משכן נפש האלהית הוא במוחין שבראש ומשם מתפשטת לכל האברים וגם בלב בחלל הימני שאין בו דם וכמ"ש לב חכם לימינו והיא אהבת ה' כרשפי שלהבת מתלהבת בלב משכילים המבינים ומתבוננים בדעתם אשר במוחם בדברים המעוררים את האהבה. וכן שמחת לבב בתפארת ה' והדר גאונו כאשר עיני החכם אשר בראשו במוח חכמתו ובינתו מסתכלים ביקרא דמלכא ותפארת גדולתו עד אין חקר ואין סוף ותכלית כמבואר במקום אחר וכן שאר מדות קדושות שבלב הן מחב"ד שבמוחין.

היום יום - ט׳ טבת

נוהגין בנוסח 'עלינו' לומר: "שהם משתחוים להבל ולריק", - וגם בתפילת מוסף דר"ה אומרים כן - ומדייקים שלא לומר "ומתפללים כו'". הרקיקה היא אחר האמירה. טעם הרקיקה, כי מדיבור מתהווה רוק, ואין רוצים ליהנות מרוק זה.

ספר המצוות לרמב"ם - שיעור רפ"ח

מצות עשה מצוה ר היא שצונו לתת שכר שכיר ביומו ולא יאחר אותו ליום אחר. והוא אמרו יתעלה ביומו תתן שכרו. ודין מצוה זו שיהיה שכיר יום גובה כל הלילה ושכיר לילה גובה כל היום כמו שנבאר במצות לא תעשה. וכבר התבארו משפטי מצוה זו בפ"ט ממציעא. ושם התבאר שזה מחוייב בכל שכיר יום בין בנכרי בין בישראל מצות עשה לפרוע בזמנו. (כי תצא, משפטים, הלכות שכירות פי"א):

מצות לא תעשה מצוה רלח הזהירנו שלא לרמות השכיר ושלא לאחר שכרו אצלנו. והוא אמרו לא תלין פעולת שכיר, וזה שאם היה שכיר יום הוא גובה כל הלילה באמרו עד בקר, ואם היה שכיר לילה הנה זמן פריעתו כל הלילה וכל היום ולא תבא השמש קודם שיפרעהו, והוא אמרו ביומו תתן שכרו וגו'.

ולשון המשנה (מציעא ק"י:) שכיר יום גובה כל הלילה ושכיר לילה גובה כל היום, ואין זה שתי מצות אמנם היא מצוה אחת ובאו בה שני לאוין כדי להשלים דין המצוה, וזה שאנחנו באלו שתי הלאוין ידענו זמן הפרעון מתי הוא. וכבר התבארו משפטי מצוה זו בט' ממציעא. (קדושים, הלכות שכירות פי"א):

נ"ך - דברי הימים א' פרק ה'

א וּבְנֵי רְאוּבֵן בְּכוֹר יִשְׂרָאֵל כִּי הוּא הַבְּכוֹר וּבְחַלְּלוֹ יְצוּעֵי אָבִיו נִתְּנָה בְּכֹרָתוֹ לִבְנֵי יוֹסֵף בֶּן יִשְׂרָאֵל וְלֹא לְהִתְיַחֵשׂ לַבְּכֹרָה. ב כִּי יְהוּדָה גָּבַר בְּאֶחָיו וּלְנָגִיד מִמֶּנּוּ וְהַבְּכֹרָה לְיוֹסֵף. ג בְּנֵי רְאוּבֵן בְּכוֹר יִשְׂרָאֵל חֲנוֹךְ וּפַלּוּא חֶצְרוֹן וְכַרְמִי. ד בְּנֵי יוֹאֵל שְׁמַעְיָה בְנוֹ גּוֹג בְּנוֹ שִׁמְעִי בְנוֹ. ה מִיכָה בְנוֹ רְאָיָה בְנוֹ בַּעַל בְּנוֹ. ו בְּאֵרָה בְנוֹ אֲשֶׁר הֶגְלָה תִּלְגַּת פִּלְנֶאסֶר מֶלֶךְ אַשּׁוּר הוּא נָשִׂיא לָרְאוּבֵנִי. ז וְאֶחָיו לְמִשְׁפְּחֹתָיו בְּהִתְיַחֵשׂ לְתוֹלְדוֹתָם רָאשׁ יְעִיאֵל וּזְכַרְיָהוּ. ח וּבֶלַע בֶּן עָזָז בֶּן שֶׁמַע בֶּן יוֹאֵל הוּא יוֹשֵׁב בַּעֲרֹעֵר וְעַד נְבוֹ וּבַעַל מְעוֹן. ט וְלַמִּזְרָח יָשַׁב עַד לְבוֹא מִדְבָּרָה לְמִן הַנָּהָר פְּרָת כִּי מִקְנֵיהֶם רָבוּ בְּאֶרֶץ גִּלְעָד. י וּבִימֵי שָׁאוּל עָשׂוּ מִלְחָמָה עִם הַהַגְרִאִים וַיִּפְּלוּ בְיָדָם וַיֵּשְׁבוּ בְּאָהֳלֵיהֶם עַל כָּל פְּנֵי מִזְרָח לַגִּלְעָד. יא וּבְנֵי גָד לְנֶגְדָּם יָשְׁבוּ בְּאֶרֶץ הַבָּשָׁן עַד סַלְכָה. יב יוֹאֵל הָרֹאשׁ וְשָׁפָם הַמִּשְׁנֶה וְיַעְנַי וְשָׁפָט בַּבָּשָׁן. יג וַאֲחֵיהֶם לְבֵית אֲבוֹתֵיהֶם מִיכָאֵל וּמְשֻׁלָּם וְשֶׁבַע וְיוֹרַי וְיַעְכָּן וְזִיעַ וָעֵבֶר שִׁבְעָה. יד אֵלֶּה בְּנֵי אֲבִיחַיִל בֶּן חוּרִי בֶּן יָרוֹחַ בֶּן גִּלְעָד בֶּן מִיכָאֵל בֶּן יְשִׁישַׁי בֶּן יַחְדּוֹ בֶּן בּוּז. טו אֲחִי בֶן עַבְדִּיאֵל בֶּן גּוּנִי רֹאשׁ לְבֵית אֲבוֹתָם. טז וַיֵּשְׁבוּ בַּגִּלְעָד בַּבָּשָׁן וּבִבְנוֹתֶיהָ וּבְכָל מִגְרְשֵׁי שָׁרוֹן עַל תּוֹצְאוֹתָם. יז כֻּלָּם הִתְיַחְשׂוּ בִּימֵי יוֹתָם מֶלֶךְ יְהוּדָה וּבִימֵי יָרָבְעָם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל. יח בְּנֵי רְאוּבֵן וְגָדִי וַחֲצִי שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה מִן בְּנֵי חַיִל אֲנָשִׁים נֹשְׂאֵי מָגֵן וְחֶרֶב וְדֹרְכֵי קֶשֶׁת וּלְמוּדֵי מִלְחָמָה אַרְבָּעִים וְאַרְבָּעָה אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים יֹצְאֵי צָבָא. יט וַיַּעֲשׂוּ מִלְחָמָה עִם הַהַגְרִיאִים וִיטוּר וְנָפִישׁ וְנוֹדָב. כ וַיֵּעָזְרוּ עֲלֵיהֶם וַיִּנָּתְנוּ בְיָדָם הַהַגְרִיאִים וְכֹל שֶׁעִמָּהֶם כִּי לֵאלֹהִים זָעֲקוּ בַּמִּלְחָמָה וַיֵּעָתֵר לָהֶם כִּי בָטְחוּ בוֹ. כא וַיִּשְׁבּוּ מִקְנֵיהֶם גְּמַלֵּיהֶם חֲמֻשִּׁים אֶלֶף וְצֹאן מָאתַיִם וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וַחֲמוֹרִים אַלְפַּיִם וְנֶפֶשׁ אָדָם מֵאָה אָלֶף. כב כִּי חֲלָלִים רַבִּים נָפְלוּ כִּי מֵהָאֱלֹהִים הַמִּלְחָמָה וַיֵּשְׁבוּ תַחְתִּיהֶם עַד הַגֹּלָה. כג וּבְנֵי חֲצִי שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה יָשְׁבוּ בָּאָרֶץ מִבָּשָׁן עַד בַּעַל חֶרְמוֹן וּשְׂנִיר וְהַר חָרְמוֹן הֵמָּה רָבּוּ. כד וְאֵלֶּה רָאשֵׁי בֵּית אֲבוֹתָם וְעֵפֶר וְיִשְׁעִי וֶאֱלִיאֵל וְעַזְרִיאֵל וְיִרְמְיָה וְהוֹדַוְיָה וְיַחְדִּיאֵל אֲנָשִׁים גִּבּוֹרֵי חַיִל אַנְשֵׁי שֵׁמוֹת רָאשִׁים לְבֵית אֲבוֹתָם. כה וַיִּמְעֲלוּ בֵּאלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם וַיִּזְנוּ אַחֲרֵי אֱלֹהֵי עַמֵּי הָאָרֶץ אֲשֶׁר הִשְׁמִיד אֱלֹהִים מִפְּנֵיהֶם. כו וַיָּעַר אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶת רוּחַ פּוּל מֶלֶךְ אַשּׁוּר וְאֶת רוּחַ תִּלְגַּת פִּלְנֶסֶר מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיַּגְלֵם לָרְאוּבֵנִי וְלַגָּדִי וְלַחֲצִי שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה וַיְבִיאֵם לַחְלַח וְחָבוֹר וְהָרָא וּנְהַר גּוֹזָן עַד הַיּוֹם הַזֶּה. כז בְּנֵי לֵוִי גֵּרְשׁוֹן קְהָת וּמְרָרִי. כח וּבְנֵי קְהָת עַמְרָם יִצְהָר וְחֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל. כט וּבְנֵי עַמְרָם אַהֲרֹן וּמֹשֶׁה וּמִרְיָם וּבְנֵי אַהֲרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר. ל אֶלְעָזָר הוֹלִיד אֶת פִּינְחָס פִּינְחָס הוֹלִיד אֶת אֲבִישׁוּעַ. לא וַאֲבִישׁוּעַ הוֹלִיד אֶת בֻּקִּי וּבֻקִּי הוֹלִיד אֶת עֻזִּי. לב וְעֻזִּי הוֹלִיד אֶת זְרַחְיָה וּזְרַחְיָה הוֹלִיד אֶת מְרָיוֹת. לג מְרָיוֹת הוֹלִיד אֶת אֲמַרְיָה וַאֲמַרְיָה הוֹלִיד אֶת אֲחִיטוּב. לד וַאֲחִיטוּב הוֹלִיד אֶת צָדוֹק וְצָדוֹק הוֹלִיד אֶת אֲחִימַעַץ. לה וַאֲחִימַעַץ הוֹלִיד אֶת עֲזַרְיָה וַעֲזַרְיָה הוֹלִיד אֶת יוֹחָנָן. לו וְיוֹחָנָן הוֹלִיד אֶת עֲזַרְיָה הוּא אֲשֶׁר כִּהֵן בַּבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה שְׁלֹמֹה בִּירוּשָׁלִָם. לז וַיּוֹלֶד עֲזַרְיָה אֶת אֲמַרְיָה וַאֲמַרְיָה הוֹלִיד אֶת אֲחִיטוּב. לח וַאֲחִיטוּב הוֹלִיד אֶת צָדוֹק וְצָדוֹק הוֹלִיד אֶת שַׁלּוּם. לט וְשַׁלּוּם הוֹלִיד אֶת חִלְקִיָּה וְחִלְקִיָּה הוֹלִיד אֶת עֲזַרְיָה. מ וַעֲזַרְיָה הוֹלִיד אֶת שְׂרָיָה וּשְׂרָיָה הוֹלִיד אֶת יְהוֹצָדָק. מא וְיְהוֹצָדָק הָלַךְ בְּהַגְלוֹת יְהוָה אֶת יְהוּדָה וִירוּשָׁלִָם בְּיַד נְבֻכַדְנֶאצַּר.

יום שישי י׳ טבת

חומש - שישי פרשת ויחי

כז בִּנְיָמִין֙ זְאֵ֣ב יִטְרָ֔ף בַּבֹּ֖קֶר יֹ֣אכַל עַ֑ד וְלָעֶ֖רֶב יְחַלֵּ֥ק שָׁלָֽל׃

בִּנְיָמִין זְאֵב יִטְרָף. זְאֵב הוּא אֲשֶׁר יִטְרָף; נִבָּא עַל שֶׁיִּהְיוּ עֲתִידִין לִהְיוֹת חַטְפָנִין, וַחֲטַפְתֶּם לָכֶם אִישׁ אִשְׁתּוֹ בְּפִלֶגֶשׁ בְּגִבְעָה (שופטים כ״א), וְנִבָּא עַל שָׁאוּל שֶׁהָיָה נוֹצֵחַ בְּאוֹיְבָיו סָבִיב, שֶׁנֶּאֱמַר וְשָׁאוּל לָכַד הַמְלוּכָה וַיִּלָּחֶם בְּכׇל אוֹיְבָיו בְּמוֹאָב וְגוֹ' וּבְכׇל אֲשֶׁר יִפְנֶה יַרְשִׁיעַ (שמואל א י״ד): **בַּבֹּקֶר יֹאכַל עַד.** לְשׁוֹן בִּזָּה וְשָׁלָל, הַמִּתְרַגֵּם עֲדָאָה, וְעוֹד יֵשׁ לוֹ דּוֹמֶה בִּלְשׁוֹן עִבְרִית אָז חֻלַּק עַד שָׁלָל (ישעיהו ל״ג), וְעַל שָׁאוּל הוּא אוֹמֵר שֶׁעָמַד בַּתְּחִלַּת פְּרִיחָתָן וּזְרִיחָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל: **וְלָעֶרֶב יְחַלֵּק שָׁלָל.** אַף מִשֶּׁתִּשְׁקַע שִׁמְשָׁן שֶׁל יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי נְבוּכַדְנֶצַּר, שֶׁגִּלֶּם לָבָבֶל, יחלק שלל, מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר שֶׁהֵם מִבִּנְיָמִין יְחַלְּקוּ אֶת שְׁלַל הָמָן, שֶׁנֶּאֱמַר הִנֵּה בֵּית הָמָן נָתַתִּי לְאֶסְתֵּר. וְאַנְקְלוֹס תִּרְגֵּם עַל שְׁלַל הַכֹּהֲנִים בְּקָדְשֵׁי הַמִּקְדָּשׁ:

כח כׇּל־אֵ֔לֶּה שִׁבְטֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל שְׁנֵ֣ים עָשָׂ֑ר וְזֹ֣את אֲשֶׁר־דִּבֶּ֤ר לָהֶם֙ אֲבִיהֶ֔ם וַיְבָ֥רֶךְ אוֹתָ֖ם אִ֣ישׁ אֲשֶׁ֣ר כְּבִרְכָת֑וֹ בֵּרַ֖ךְ אֹתָֽם׃

וְזֹאת אֲשֶׁר־דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם וַיְבָרֶךְ אוֹתָם. וַהֲלֹא יֵשׁ מֵהֶם שֶׁלֹּא בֵּרְכָם אֶלָּא קִנְטְרָן? אֶלָּא כָּךְ פֵּרוּשׁוֹ: וְזֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם מַה שֶׁנֶּאֱמַר בָּעִנְיָן; יָכוֹל שֶׁלֹּא בֵּרַךְ לִרְאוּבֵן, שִׁמְעוֹן וְלֵוִי, תַּלְמוּד לוֹמַר וַיְבָרֶךְ אוֹתָם – כֻּלָּם בְּמַשְׁמָע: **אִישׁ אֲשֶׁר־כִּבִרְכָתוֹ.** בְּרָכָה הָעֲתִידָה לָבֹא עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד: **בֵּרַךְ אוֹתָם.** לֹא הָיָה לוֹ לוֹמַר אֶלָּא אִישׁ אֲשֶׁר כִּבִרְכָתוֹ בֵּרַךְ אוֹתוֹ, מַה תַּלְמוּד לוֹמַר בֵּרַךְ אוֹתָם? לְפִי שֶׁנִּתַּן לִיהוּדָה גְּבוּרַת אֲרִי וּלְבִנְיָמִין חֻטְיפָתוֹ שֶׁל זְאֵב וּלְנַפְתָּלִי קַלּוּתוֹ שֶׁל אַיָּל, יָכוֹל שֶׁלֹּא כְלָלָן כֻּלָּם בְּכָל הַבְּרָכוֹת, תַּלְמוּד לוֹמַר בֵּרַךְ אוֹתָם:

כט וַיְצַ֣ו אוֹתָ֔ם וַיֹּ֖אמֶר אֲלֵהֶ֑ם אֲנִ֣י נֶאֱסָ֔ף אֶל־עַמִּ֖י קִבְר֣וּ אֹתִ֑י אֶל־אֲבֹתָ֜י אֶל־הַמְּעָרָ֗ה אֲשֶׁ֤ר בִּשְׂדֵה֙ עֶפְרֹ֣ן הַחִתִּ֔י׃

נֶאֱסָף אֶל־עַמִּי. עַל שֵׁם שֶׁמַּכְנִיסִין הַנְּפָשׁוֹת אֶל מְקוֹם גְּנִיזָתָן, שֶׁיֵּשׁ אֲסִיפָה בְּלָשׁוֹן עִבְרִי שֶׁהִיא לְשׁוֹן הַכְנָסָה, כְּגוֹן וְאֵין אִישׁ מְאַסֵּף אוֹתִי הַבָּיְתָה (שופטים י״ט), וַאֲסַפְתּוּ אֶל תּוֹךְ בֵּיתֶךָ (דברים כ״ב), בְּאָסְפְּכֶם אֶת תְּבוּאַת הָאָרֶץ (ויקרא כ״ג), הַכְנָסָתָם לְבֵית מִפְנֵי הַגְּשָׁמִים, בְּאָסְפְּךָ אֶת מַעֲשֶׂיךָ (שמות כ״ג), וְכָל אֲסִיפָה הָאֲמוּרָה בְּמִיתָה אַף הִיא לְשׁוֹן הַכְנָסָה: **אֶל־אֲבֹתָי.** עִם אֲבוֹתַי:

ל בַּמְּעָרָ֗ה אֲשֶׁ֤ר בִּשְׂדֵה֙ הַמַּכְפֵּלָ֔ה אֲשֶׁ֥ר עַל־פְּנֵ֖י מַמְרֵ֑א בְּאֶ֣רֶץ כְּנָ֔עַן אֲשֶׁ֤ר קָנָה֙ אַבְרָהָ֔ם אֶת־הַשָּׂדֶ֖ה מֵאֵ֣ת עֶפְרֹ֑ן הַחִתִּ֖י לַאֲחֻזַּת־קָֽבֶר׃

לא שָׁ֣מָּה קָבְר֗וּ אֶת־אַבְרָהָם֙ וְאֵת֙ שָׂרָ֣ה אִשְׁתּ֔וֹ שָׁ֣מָּה קָבְר֔וּ אֶת־יִצְחָ֖ק וְאֵ֣ת רִבְקָ֑ה אִשְׁתּ֔וֹ וְשָׁ֥מָּה קָבַ֖רְתִּי אֶת־לֵאָֽה׃

לב מִקְנֵ֣ה הַשָּׂדֶ֔ה וְהַמְּעָרָ֖ה אֲשֶׁר־בּ֑וֹ מֵאֵ֥ת בְּנֵי־חֵֽת׃

לג וַיְכַ֤ל יַעֲקֹב֙ לְצַוֹּ֣ת אֶת־בָּנָ֔יו וַיֶּאֱסֹ֥ף רַגְלָ֖יו אֶל־הַמִּטָּ֑ה וַיִּגְוַ֥ע וַיֵּאָסֶ֖ף אֶל־עַמָּֽיו׃

וַיֵּאָסֹף רַגְלָיו. הִכְנִיס רַגְלָיו:

וַיִּגְוַע וַיֵּאָסֹף. וּמִיתָה לֹא נֶאֱמְרָה בּוֹ, וְאָמַר רַבִּי יַעֲקֹב אָבִינוּ לֹא מֵת:

פרק נ: **א** וַיִּפֹּ֤ל יוֹסֵף֙ עַל־פְּנֵ֣י אָבִ֔יו וַיֵּ֖בְךְּ עָלָ֑יו וַיִּשַּׁק־לֽוֹ׃

ב וַיְצַ֤ו יוֹסֵף֙ אֶת־עֲבָדָ֣יו אֶת־הָרֹפְאִ֔ים לַחֲנֹ֖ט אֶת־אָבִ֑יו וַיַּחַנְט֥וּ הָרֹפְאִ֖ים אֶת־יִשְׂרָאֵֽל׃

לַחֲנֹט אֶת־אָבִיו. עִנְיָן מְרֻקָּחַת בְּשָׂמִים הוּא:

ג וַיִּמְלְא֣וּ לוֹ֮ אַרְבָּעִים֒ י֗וֹם כִּ֤י כֵן֙ יִמְלְא֣וּ יְמֵ֣י הַחֲנֻטִ֔ים וַיִּבְכּ֥וּ אֹת֛וֹ מִצְרַ֖יִם שִׁבְעִ֥ים יֽוֹם׃

וַיִּמְלְאוּ־לוֹ. הִשְׁלִימוּ לוֹ יְמֵי חֲנִיטָתוֹ עַד שֶׁמָּלְאוּ לוֹ מ׳ יוֹם: **וַיִּבְכּוּ אֹתוֹ מִצְרַיִם שִׁבְעִים יוֹם.** מ׳ לַחֲנִיטָה וְל׳ לִבְכִיָּה, לְפִי שֶׁבָּאָה לָהֶם בְּרָכָה לְרִגְלוֹ, שֶׁכָּלָה הָרָעָב וְהָיוּ מֵי נִילוּס מִתְבָּרְכִין:

ד וַיַּעַבְר֣וּ יְמֵי֮ בְכִיתוֹ֒ וַיְדַבֵּ֣ר יוֹסֵף֮ אֶל־בֵּית֣ פַּרְעֹה֒ לֵאמֹ֗ר אִם־נָ֤א מָצָ֙אתִי֙ חֵ֣ן בְּעֵינֵיכֶ֔ם דַּבְּר֥וּ־נָ֛א בְּאָזְנֵ֥י פַרְעֹ֖ה לֵאמֹֽר׃

ה אָבִ֞י הִשְׁבִּיעַ֣נִי לֵאמֹ֗ר הִנֵּ֤ה אָנֹכִי֙ מֵת֔ בְּקִבְרִ֥י אֲשֶׁר־כָּרִ֖יתִי לִ֑י בְּאֶ֣רֶץ כְּנָ֔עַן שָׁ֣מָּה תִקְבְּרֵ֔נִי וְעַתָּ֗ה אֶֽעֱלֶה־נָּ֛א וְאֶקְבְּרָ֥ה אֶת־אָבִ֖י וְאָשׁ֑וּבָה׃

אֲשֶׁר כָּרִיתִי לִי. כְּפִשׁוּטוֹ כְּמוֹ כִּי יִכְרֶה אִישׁ. וּמִדְרָשׁוֹ עוֹד מִתְיַשֵּׁב עַל הַלָּשׁוֹן, כְּמוֹ אֲשֶׁר קָנִיתִי, אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא כְּשֶׁהָלַכְתִּי לִכְרֵכֵי הַיָּם הָיוּ קוֹרִין לְמִכִּירָה כִּירָה, וְעוֹד מִדְרָשׁוֹ לְשׁוֹן כְּרִי דָּגוּר, שֶׁנָּטַל יַעֲקֹב כָּל כֶּסֶף וְזָהָב שֶׁהֵבִיא מִבֵּית לָבָן וְעָשָׂה אוֹתוֹ כְּרִי וְאָמַר לְעֵשָׂו טׇל זֶה בִּשְׁבִיל חֶלְקְךָ בַּמְּעָרָה:

ו וַיֹּ֣אמֶר פַּרְעֹ֔ה עֲלֵ֖ה וּקְבֹ֣ר אֶת־אָבִ֑יךָ כַּאֲשֶׁ֖ר הִשְׁבִּיעֶֽךָ׃

כַּאֲשֶׁר הִשְׁבִּיעֶךָ. וְאִם לֹא בִּשְׁבִיל הַשְּׁבוּעָה לֹא הָיִיתִי מַנִּיחֶךָ, אֲבָל יָרֵא לוֹמַר עֲבֹר עַל הַשְּׁבוּעָה שֶׁלֹּא יֹאמַר אִם כֵּן אֶעֱבֹר

עַל הַשְּׁבוּעָה שֶׁנִּשְׁבַּעְתִּי לָךְ, שֶׁלֹּא אֶגְלֶה עַל לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ שֶׁאֲנִי מַכִּיר עוֹדֵף עַל ע' לָשׁוֹן, וְאַתָּה אֵינְךָ מַכִּיר בּוֹ, כִּדְאִיתָא בְּמַסֶּכֶת סוֹטָה:

ז וַיַּעַל יוֹסֵף לִקְבֹּר אֶת־אָבִיו וַיַּעֲלוּ אִתּוֹ כָּל־עַבְדֵי פַרְעֹה זִקְנֵי בֵיתוֹ וְכֹל זִקְנֵי אֶרֶץ־מִצְרָיִם:

ח וְכֹל בֵּית יוֹסֵף וְאֶחָיו וּבֵית אָבִיו רַק טַפָּם וְצֹאנָם וּבְקָרָם עָזְבוּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן:

ט וַיַּעַל עִמּוֹ גַּם־רֶכֶב גַּם־פָּרָשִׁים וַיְהִי הַמַּחֲנֶה כָּבֵד מְאֹד:

י וַיָּבֹאוּ עַד־גֹּרֶן הָאָטָד אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וַיִּסְפְּדוּ־שָׁם מִסְפֵּד גָּדוֹל וְכָבֵד מְאֹד וַיַּעַשׂ לְאָבִיו אֵבֶל שִׁבְעַת יָמִים:

גֹּרֶן הָאָטָד. מָקוֹם אֲטָדִין הָיָה, וְרַבּוֹתֵינוּ דָּרְשׁוּ (סוטה י"ג), עַל שֵׁם הַמְּאֹרָע, שֶׁבָּאוּ כָּל מַלְכֵי כְנַעַן וּנְשִׁיאֵי יִשְׁמָעֵאל לַמִּלְחָמָה, וְכֵיוָן שֶׁרָאוּ כִּתְרוֹ שֶׁל יוֹסֵף תָּלוּי בַּאֲרוֹנוֹ שֶׁל יַעֲקֹב עָמְדוּ כֻּלָּן וְתָלוּ בּוֹ כִּתְרֵיהֶם וְהִקִּיפוּהוּ כְּתָרִים כְּגֹרֶן הַמָּקוֹף סְיָג שֶׁל קוֹצִים:

יא וַיַּרְא יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַכְּנַעֲנִי אֶת־הָאֵבֶל בְּגֹרֶן הָאָטָד וַיֹּאמְרוּ אֵבֶל־כָּבֵד זֶה לְמִצְרָיִם עַל־כֵּן קָרָא שְׁמָהּ אָבֵל מִצְרַיִם אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן:

יב וַיַּעֲשׂוּ בָנָיו לוֹ כֵּן כַּאֲשֶׁר צִוָּם:

כַּאֲשֶׁר צִוָּם. מַהוּ אֲשֶׁר צִוָּם?

יג וַיִּשְׂאוּ אֹתוֹ בָנָיו אַרְצָה כְּנַעַן וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בִּמְעָרַת שְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם אֶת־הַשָּׂדֶה לַאֲחֻזַּת־קֶבֶר מֵאֵת עֶפְרֹן הַחִתִּי עַל־פְּנֵי מַמְרֵא:

וַיִּשְׂאוּ אֹתוֹ בָנָיו. וְלֹא בְנֵי בָנָיו, שֶׁכָּךְ צִוָּם, אַל יִשְׂאוּ מִטָּתִי לֹא אִישׁ מִצְרִי וְלֹא אֶחָד מִבְּנֵיכֶם, שֶׁהֵם מִבְּנוֹת כְּנַעַן, אֶלָּא אַתֶּם, וְקָבַע לָהֶם מָקוֹם ג' לַמִּזְרָח, וְכֵן לְדִ' רוּחוֹת, וּכְסִדְרָן לְמַסַּע מַחֲנֶה שֶׁל דְּגָלִים נִקְבְּעוּ כָּאן; לֵוִי לֹא יִשָּׂא, שֶׁהוּא עָתִיד לָשֵׂאת אֶת הָאָרוֹן, וְיוֹסֵף לֹא יִשָּׂא, לְפִי שֶׁהוּא מֶלֶךְ, מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם יִהְיוּ תַּחְתֵּיהֶם, וְזֶהוּ אִישׁ עַל דִּגְלוֹ בְּאוֹתֹת – בְּאוֹתוֹת שֶׁמָּסַר לָהֶם אֲבִיהֶם לְשָׂא מִטָּתוֹ:

יד וַיָּשָׁב יוֹסֵף מִצְרַיְמָה הוּא וְאֶחָיו וְכָל־הָעֹלִים אִתּוֹ לִקְבֹּר אֶת־אָבִיו אַחֲרֵי קָבְרוֹ אֶת־אָבִיו:

הוּא וְאֶחָיו וְכָל־הָעֹלִים אִתּוֹ. בַּחֲזָרָתָן הִקְדִּים אֶחָיו לַמִּצְרִים הָעוֹלִים אִתּוֹ, וּבַהֲלִיכָתָן הִקְדִּים מִצְרִים לְאֶחָיו, שֶׁנֶּאֱמַר וַיַּעֲלוּ אִתּוֹ כָּל עַבְדֵי פַרְעֹה וְגוֹ', וְאַחַר כָּךְ כָּל בֵּית יוֹסֵף וְאֶחָיו, אֶלָּא לְפִי שֶׁרָאוּ כָּבוֹד שֶׁעָשׂוּ מַלְכֵי כְנַעַן שֶׁתָּלוּ כִּתְרֵיהֶם בַּאֲרוֹנוֹ שֶׁל יַעֲקֹב נָהֲגוּ בָהֶם כָּבוֹד:

טו וַיִּרְאוּ אֲחֵי־יוֹסֵף כִּי־מֵת אֲבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ לוּ יִשְׂטְמֵנוּ יוֹסֵף וְהָשֵׁב יָשִׁיב לָנוּ אֵת כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר גָּמַלְנוּ אֹתוֹ:

וַיִּרְאוּ אֲחֵי־יוֹסֵף כִּי־מֵת אֲבִיהֶם. מַהוּ וַיִּרְאוּ? הִכִּירוּ בְּמִיתָתוֹ אֵצֶל יוֹסֵף, שֶׁהָיוּ רְגִילִים לִסְעֹד עַל שֻׁלְחָנוֹ שֶׁל יוֹסֵף וְהָיָה מְקָרְבָן בְּשִׁבְיל כְּבוֹד אָבִיו, וּמִשֶּׁמֵּת יַעֲקֹב לֹא קֵרְבָן (בראשית רבה): **לוּ יִשְׂטְמֵנוּ.** שֶׁמָּא יִשְׂטְמֵנוּ; לוּ מִתְחַלֵּק לְעִנְיָנִים הַרְבֵּה; יֵשׁ לוּ מְשַׁמֵּשׁ בִּלְשׁוֹן בַּקָּשָׁה וּלְשׁוֹן הַלְוָאי, כְּגוֹן לוּ יְהִי כִדְבָרֶךָ, לוּ שְׁמָעַנִי, וְלוּ הוֹאַלְנוּ, לוּ מַתְנוּ, וְיֵשׁ לוּ מְשַׁמֵּשׁ בִּלְשׁוֹן אִם וְאוּלַי, כְּגוֹן לוּ חָכְמוּ (דברים ל"ב), לוּ הִקְשִׁבְתָּ לְמִצְוֹתָי (ישעיהו מ"ח), וְלוּ אָנֹכִי שֹׁקֵל עַל כַּפַּי (שמואל ב י"ח); וְיֵשׁ לוּ מְשַׁמֵּשׁ בִּלְשׁוֹן שֶׁמָּא, לוּ יִשְׂטְמֵנוּ, וְאֵין לוֹ עוֹד דּוֹמֶה בַּמִּקְרָא, וְהוּא לְשׁוֹן אוּלַי, כְּמוֹ אֲלַי לֹא תֵלֵךְ הָאִשָּׁה אַחֲרָי, לְשׁוֹן שֶׁמָּא הוּא; וְיֵשׁ אוּלַי לְשׁוֹן בַּקָּשָׁה, כְּגוֹן אוּלַי יִרְאֶה ה' בְּעֵינִי (שמואל ב ט"ז), אוּלַי ה' אוֹתִי (יהושע י"ד), הֲרֵי הוּא כְּמוֹ לוּ יְהִי כִדְבָרֶךָ, וְיֵשׁ אוּלַי לְשׁוֹן אִם, אוּלַי יֵשׁ נִ' צַדִּיקִם:

טז וַיְצַוּוּ אֶל־יוֹסֵף לֵאמֹר אָבִיךָ צִוָּה לִפְנֵי מוֹתוֹ לֵאמֹר:

וַיְצַוּוּ אֶל־יוֹסֵף. כְּמוֹ וַיְצַוּם אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל – צִוָּה לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן לְהַיּוֹת שְׁלוּחִים אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אַף זֶה וַיְצַוּוּ אֶל שְׁלוּחָם, לִהְיוֹת שָׁלִיחַ אֶל יוֹסֵף לוֹמַר לוֹ כֵּן. וְאֶת מִי צִוּוּ? אֶת בְּנֵי בִלְהָה, שֶׁהָיוּ רְגִילִין אֶצְלוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר וְהוּא נַעַר אֶת בְּנֵי בִלְהָה: **אָבִיךָ צִוָּה.** שִׁנּוּ בַדָּבָר מִפְּנֵי הַשָּׁלוֹם, כִּי לֹא צִוָּה יַעֲקֹב כֵּן, שֶׁלֹּא נֶחֱשַׁד יוֹסֵף בְּעֵינָיו (בראשית רבה, יבמות ס"ה):

יז כֹּה־תֹאמְרוּ לְיוֹסֵף אָנָּא שָׂא נָא פֶּשַׁע אַחֶיךָ וְחַטָּאתָם כִּי־רָעָה גְמָלוּךָ וְעַתָּה שָׂא נָא לְפֶשַׁע עַבְדֵי אֱלֹהֵי אָבִיךָ וַיֵּבְךְּ יוֹסֵף בְּדַבְּרָם אֵלָיו:

שָׂא נָא לְפֶשַׁע עַבְדֵי אֱלֹהֵי אָבִיךָ. אִם אָבִיךָ מֵת, אֱלֹהָיו קַיָּם, וְהֵם עֲבָדָיו:

יח וַיֵּלְכוּ גַּם־אֶחָיו וַיִּפְּלוּ לְפָנָיו וַיֹּאמְרוּ הִנֶּנּוּ לְךָ לַעֲבָדִים:

וַיֵּלְכוּ גַּם־אֶחָיו. סוֹפָהּ עַל הַשְּׁלִיחוּת:

יט וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף אַל־תִּירָאוּ כִּי הֲתַחַת אֱלֹהִים אָנִי:

כִּי הֲתַחַת אֱלֹהִים אָנִי. שֶׁמָּא בִּמְקוֹמוֹ אָנִי? בְּתוֹכִי? אִם הָיִיתִי רוֹצֶה לְהָרַע לָכֶם, כְּלוּם אֲנִי יָכוֹל? וַהֲלֹא אַתֶּם כֻּלְּכֶם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא חֲשָׁבָהּ לְטוֹבָה וְהֵיאַךְ אֲנִי לְבַדִּי יָכוֹל לְהָרַע לָכֶם?

כ וְאַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה אֱלֹהִים חֲשָׁבָהּ לְטֹבָה לְמַעַן עֲשֹׂה כַּיּוֹם הַזֶּה לְהַחֲיֹת עַם־רָב:

תהילים- פרקים נ"ה-נ"ט

פרק נה: א לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינֹת מַשְׂכִּיל לְדָוִד: ב הַאֲזִינָה אֱלֹהִים תְּפִלָּתִי וְאַל־תִּתְעַלַּם מִתְּחִנָּתִי: ג הַקְשִׁיבָה לִי וַעֲנֵנִי אָרִיד בְּשִׂיחִי וְאָהִימָה: ד מִקּוֹל אוֹיֵב מִפְּנֵי עָקַת רָשָׁע כִּי־יָמִיטוּ עָלַי אָוֶן וּבְאַף יִשְׂטְמוּנִי: ה לִבִּי יָחִיל בְּקִרְבִּי וְאֵימוֹת מָוֶת נָפְלוּ עָלָי: ו יִרְאָה וָרַעַד יָבֹא בִי וַתְּכַסֵּנִי פַּלָּצוּת: ז וָאֹמַר מִי־יִתֶּן־לִי אֵבֶר כַּיּוֹנָה אָעוּפָה וְאֶשְׁכֹּנָה: ח הִנֵּה אַרְחִיק נְדֹד אָלִין בַּמִּדְבָּר סֶלָה: ט אָחִישָׁה מִפְלָט לִי מֵרוּחַ סוֹעָה מִסָּעַר: י בַּלַּע אֲדֹנָי פַּלַּג לְשׁוֹנָם כִּי־רָאִיתִי חָמָס וְרִיב בָּעִיר: יא יוֹמָם וָלַיְלָה יְסוֹבְבֻהָ עַל־חוֹמֹתֶיהָ וְאָוֶן וְעָמָל בְּקִרְבָּהּ: יב הַוּוֹת בְּקִרְבָּהּ

וְלֹא־יָמִישׁ מֵרְחֹבָהּ תּוֹךְ וּמִרְמָה: יג כִּי לֹא־אוֹיֵב יְחָרְפֵנִי וְאֶשָּׂא לֹא־מְשַׂנְאִי עָלַי הִגְדִּיל וְאֶסָּתֵר מִמֶּנּוּ: יד וְאַתָּה אֱנוֹשׁ כְּעֶרְכִּי אַלּוּפִי וּמְיֻדָּעִי: טו אֲשֶׁר יַחְדָּו נַמְתִּיק סוֹד בְּבֵית אֱלֹהִים נְהַלֵּךְ בְּרָגֶשׁ: טז (יַשִּׁימָוֶת) [יַשִּׁי מָוֶת] עָלֵימוֹ יֵרְדוּ שְׁאוֹל חַיִּים כִּי־רָעוֹת בִּמְגוּרָם בְּקִרְבָּם: יז אֲנִי אֶל־אֱלֹהִים אֶקְרָא וַי־הוָ־ה יוֹשִׁיעֵנִי: יח עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרַיִם אָשִׂיחָה וְאֶהֱמֶה וַיִּשְׁמַע קוֹלִי: יט פָּדָה בְשָׁלוֹם נַפְשִׁי מִקְּרֹב־לִי כִּי־בְרַבִּים הָיוּ עִמָּדִי: כ יִשְׁמַע אֵל וְיַעֲנֵם וְיֹשֵׁב קֶדֶם סֶלָה אֲשֶׁר אֵין חֲלִיפוֹת לָמוֹ וְלֹא יָרְאוּ אֱלֹהִים: כא שָׁלַח יָדָיו בִּשְׁלֻמָיו חִלֵּל בְּרִיתוֹ: כב חָלְקוּ מַחֲמָאת פִּיו וְקֶרֶב לִבּוֹ רַכּוּ דְבָרָיו מִשָּׁמֶן וְהֵמָּה פְּתִחוֹת: כג הַשְׁלֵךְ עַל־ יְ־הוָ־ה יְהָבֶךָ וְהוּא יְכַלְכְּלֶךָ לֹא־יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לַצַּדִּיק: כד וְאַתָּה אֱלֹהִים תּוֹרִדֵם לִבְאֵר שַׁחַת אַנְשֵׁי דָמִים וּמִרְמָה לֹא־יֶחֱצוּ יְמֵיהֶם וַאֲנִי אֶבְטַח־בָּךְ:

פרק נו: א לַמְנַצֵּחַ עַל־יוֹנַת אֵלֶם רְחֹקִים לְדָוִד מִכְתָּם בֶּאֱחֹז אוֹתוֹ פְּלִשְׁתִּים בְּגַת: ב חָנֵּנִי אֱלֹהִים כִּי־שְׁאָפַנִי אֱנוֹשׁ כָּל־הַיּוֹם לֹחֵם יְלָחֲצֵנִי: ג שָׁאֲפוּ שׁוֹרְרַי כָּל־הַיּוֹם כִּי־רַבִּים לֹחֲמִים לִי מָרוֹם: ד יוֹם אִירָא אֲנִי אֵלֶיךָ אֶבְטָח: ה בֵּאלֹהִים אֲהַלֵּל דְּבָרוֹ בֵּאלֹהִים בָּטַחְתִּי לֹא אִירָא מַה־יַּעֲשֶׂה בָשָׂר לִי: ו כָּל־הַיּוֹם דְּבָרַי יְעַצֵּבוּ עָלַי כָּל־מַחְשְׁבֹתָם לָרָע: ז יָגוּרוּ (יִצְפּוֹנוּ) [וְיִצְפִּינוּ] הֵמָּה עֲקֵבַי יִשְׁמֹרוּ כַּאֲשֶׁר קִוּוּ נַפְשִׁי: ח עַל־אָוֶן פַּלֵּט־לָמוֹ בְּאַף עַמִּים הוֹרֵד אֱלֹהִים: ט נדי סָפַרְתָּה אָתָּה שִׂימָה דִמְעָתִי בְנאדֶךָ הֲלֹא בְּסִפְרָתֶךָ: י אָז יָשׁוּבוּ אוֹיְבַי אָחוֹר בְּיוֹם אֶקְרָא זֶה יָדַעְתִּי כִּי־אֱלֹהִים לִי: יא בֵּאלֹהִים אֲהַלֵּל דָּבָר בַּי־הוָ־ה אֲהַלֵּל דָּבָר: יב בֵּאלֹהִים בָּטַחְתִּי לֹא אִירָא מַה־יַּעֲשֶׂה אָדָם לִי: יג עָלַי אֱלֹהִים נְדָרֶיךָ אֲשַׁלֵּם תּוֹדוֹת לָךְ: יד כִּי הִצַּלְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת הֲלֹא רַגְלַי מִדֶּחִי לְהִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי אֱלֹהִים בְּאוֹר הַחַיִּים:

פרק נז: א לַמְנַצֵּחַ אַל־תַּשְׁחֵת לְדָוִד מִכְתָּם בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי־שָׁאוּל בַּמְּעָרָה: ב חָנֵּנִי אֱלֹהִים חָנֵּנִי כִּי בְךָ חָסָיָה נַפְשִׁי וּבְצֵל־כְּנָפֶיךָ אֶחְסֶה עַד יַעֲבר הַוּוֹת: ג אֶקְרָא לֵאלֹהִים עֶלְיוֹן לָאֵל גֹּמֵר עָלָי: ד יִשְׁלַח מִשָּׁמַיִם וְיוֹשִׁיעֵנִי חֵרֵף שֹׁאֲפִי סֶלָה יִשְׁלַח אֱלֹהִים חַסְדּוֹ וַאֲמִתּוֹ: ה נַפְשִׁי בְּתוֹךְ לְבָאִם אֶשְׁכְּבָה לֹהֲטִים בְּנֵי־אָדָם שִׁנֵּיהֶם חֲנִית וְחִצִּים וּלְשׁוֹנָם חֶרֶב חַדָּה: ו רוּמָה עַל־ הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים עַל כָּל־הָאָרֶץ כְּבוֹדֶךָ: ז רֶשֶׁת הֵכִינוּ לִפְעָמַי כָּפַף נַפְשִׁי כָּרוּ לְפָנַי שִׁיחָה נָפְלוּ בְתוֹכָהּ סֶלָה: ח נָכוֹן לִבִּי אֱלֹהִים נָכוֹן לִבִּי אָשִׁירָה וַאֲזַמֵּרָה: ט עוּרָה כְבוֹדִי עוּרָה הַנֵּבֶל וְכִנּוֹר אָעִירָה שָׁחַר: י אוֹדְךָ בָעַמִּים אֲדֹנָי אֲזַמֶּרְךָ בַּלְאֻמִּים: יא כִּי־גָדַל עַד־שָׁמַיִם חַסְדֶּךָ וְעַד־שְׁחָקִים אֲמִתֶּךָ: יב רוּמָה עַל־שָׁמַיִם אֱלֹהִים עַל כָּל־הָאָרֶץ כְּבוֹדֶךָ:

פרק נח: א לַמְנַצֵּחַ אַל־תַּשְׁחֵת לְדָוִד מִכְתָּם: ב הַאָמְנָם אֵלֶם צֶדֶק תְּדַבֵּרוּן מֵישָׁרִים תִּשְׁפְּטוּ בְּנֵי אָדָם: ג אַף בְּלֵב עוֹלוֹת תִּפְעָלוּן בָּאָרֶץ חֲמַס יְדֵיכֶם תְּפַלֵּסוּן: ד זרו רְשָׁעִים מֵרָחֶם תָּעוּ מִבֶּטֶן דִּבְּרֵי כָזָב: ה חֲמַת־לָמוֹ כִּדְמוּת חֲמַת־נָחָשׁ כְּמוֹ־פֶתֶן חֵרֵשׁ יַאְטֵם אָזְנוֹ: ו אֲשֶׁר לֹא־ יִשְׁמַע לְקוֹל מְלַחֲשִׁים חוֹבֵר חֲבָרִים מְחֻכָּם: ז אֱלֹהִים הֲרָס־שִׁנֵּימוֹ בְּפִימוֹ מַלְתְּעוֹת כְּפִירִים נְתֹץ יְ־הוָ־ה: ח יִמָּאֲסוּ כְמוֹ־מַיִם יִתְהַלְּכוּ־לָמוֹ יִדְרֹךְ (חִצָּו) [חִצָּיו] כְּמוֹ יִתְמֹלָלוּ: ט כְּמוֹ שַׁבְּלוּל תֻּמָּס יַהֲלֹךְ נֵפֶל אֵשֶׁת בַּל־חָזוּ שָׁמֶשׁ: י בְּטֶרֶם יָבִינוּ סִירֹתֵיכֶם אָטָד כְּמוֹ־חַי כְּמוֹ־חָרוֹן יִשְׂעָרֻנּוּ: יא יִשְׂמַח צַדִּיק כִּי־חָזָה נָקָם פְּעָמָיו יִרְחַץ בְּדַם הָרָשָׁע: יב וְיֹאמַר אָדָם אַךְ־ פְּרִי לַצַּדִּיק אַךְ יֵשׁ אֱלֹהִים שֹׁפְטִים בָּאָרֶץ:

פרק נט: א לַמְנַצֵּחַ אַל־תַּשְׁחֵת לְדָוִד מִכְתָּם בִּשְׁלֹחַ שָׁאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ: ב הַצִּילֵנִי מֵאֹיְבַי אֱלֹהָי מִמִּתְקוֹמְמַי תְּשַׂגְּבֵנִי: ג הַצִּילֵנִי מִפֹּעֲלֵי אָוֶן וּמֵאַנְשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יָגוּרוּ עָלַי עַזִּים לֹא־פִשְׁעִי וְלֹא־חַטָּאתִי יְ־הוָ־ה: ה בְּלִי־עָוֹן יָרֻצוּ וְיָכוֹנֵנוּ עוּרָה לִקְרָאתִי וּרְאֵה: ו וְאַתָּה יְ־הוָ־ה אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הָקִיצָה לִפְקֹד כָּל־הַגּוֹיִם אַל־תָּחֹן כָּל־בֹּגְדֵי אָוֶן סֶלָה: ז יָשׁוּבוּ לָעֶרֶב יֶהֱמוּ כַכֶּלֶב וְיסוֹבְבוּ עִיר: ח הִנֵּה יַבִּיעוּן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת בְּשִׂפְתוֹתֵיהֶם כִּי מִי שֹׁמֵעַ: ט וְאַתָּה יְ־הוָ־ה תִּשְׂחַק־לָמוֹ תִּלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: י עֻזּוֹ אֵלֶיךָ אֶשְׁמְרָה כִּי אֱלֹהִים מִשְׂגַּבִּי: יא אֱלֹהֵי (חַסְדּוֹ) [חַסְדִּי] יְקַדְּמֵנִי אֱלֹהִים יַרְאֵנִי בְשׁוּרָרָי: יב אַל־תַּהַרְגֵם פֶּן־יִשְׁכְּחוּ עַמִּי הֲנִיעֵמוֹ בְחֵילְךָ וְהוֹרִידֵמוֹ מָגִנֵּנוּ אֲדֹנָי: יג חַטַּאת פִּימוֹ דְּבַר־ שְׂפָתֵימוֹ וְיִלָּכְדוּ בְגַאוֹנָם וּמֵאָלָה וּמִכַּחַשׁ יְסֻפָּרוּ: יד כַּלֵּה בְחֵמָה כַּלֵּה וְאֵינֵמוֹ וְיֵדְעוּ כִּי־ אֱלֹהִים מֹשֵׁל בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֶלָה: טו וְיָשׁוּבוּ לָעֶרֶב יֶהֱמוּ כַכֶּלֶב וְיסוֹבְבוּ עִיר: טז הֵמָּה (יְנִיעוּן) [יְנִיעוּן] לֶאֱכֹל אִם־לֹא יִשְׂבְּעוּ וַיָּלִינוּ: יז וַאֲנִי אָשִׁיר עֻזֶּךָ וַאֲרַנֵּן לַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ כִּי־הָיִיתָ מִשְׂגָּב לִי וּמָנוֹס בְּיוֹם צַר־לִי: יח עֻזִּי אֵלֶיךָ אֲזַמֵּרָה כִּי־אֱלֹהִים מִשְׂגַּבִּי אֱלֹהֵי חַסְדִּי:

תניא - ליקוטי אמרים פרק ט׳

אך הנה כתיב ולאום מלאום יאמץ כי הגוף נקרא עיר קטנה וכמו ששני מלכים נלחמים על עיר אחת שכל אחד רוצה לכבשה ולמלוך עליה דהיינו להנהיג יושביה כרצונו ושיהיו סרים למשמעתו בכל אשר יגזור עליהם. כך שתי הנפשות האלהית והחיונית הבהמית שמהקליפה נלחמות זו עם זו על הגוף וכל אבריו שהאלהית חפצה ורצונה שתהא היא לבדה המושלת עליו ומנהיגתו וכל האברים יהיו סרים למשמעתה ובטלים אצלה לגמרי ומרכבה אליה ויהיו לבוש לעשר בחינותיה וג' לבושיה הנ"ל שיתלבשו

כולם באברי הגוף ויהיה הגוף כולו מלא מהם לבדם ולא יעבור זר בתוכם ח"ו דהיינו תלת מוחין שבראש יהיו ממולאים מחב"ד שבנפש האלהית שהיא חכמת ה' ובינתו להתבונן בגדולתו אשר עד אין חקר ואין סוף ולהוליד מהן על ידי הדעת היראה במוחו ופחד ה' בלבו ואהבת ה' כאש בוערה בלבו כרשפי שלהבת להיות נכספה וגם כלתה נפשו בחשיקה וחפיצה לדבקה בו בא"ס ב"ה בכל לב ונפש ומאד מעומקא דלבא שבחלל הימני שיהיה תוכו רצוף אהבה מלא וגדוש עד שתתפשט גם לחלל השמאלי לאכפיא לס"א יסוד המים הרעים שבה שהיא התאוה שמקליפת נוגה לשנותה ולהפכה מתענוגי עולם הזה לאהבת ה' כמ"ש בכל לבבך בשני יצריך והיינו שיעלה ויבא ויגיע למדרגת אהבה רבה וחיבה יתרה ממדרגת אהבה עזה כרשפי אש והיא הנקראת בכתוב אהבה בתענוגים להתענג על ה' מעין עולם הבא והענג הוא במוח חכמה ושכל המתענג בהשכלת ה' וידיעתו כפי השגת שכלו וחכמתו והוא בחי' המים וזרע אור זרוע שבקדושת נפש האלהית המהפכת לטוב את בחי' המים שבנפש הבהמית שמהם באו תאות תענוגי עוה"ז מתחלה וכמ"ש בע"ח שער נ' פרק ג' בשם הזהר שהרע נהפך להיות טוב גמור כמו יצר טוב ממש בהסיר הבגדים הצואים ממנו שהם תענוגי עוה"ז שהוא מלובש בהם וכן שאר כל המדות שבלב שהן ענפי היראה והאהבה יהיו לה' לבדו וכל כח הדבור שבפה והמחשבה שבמוח יהיו ממולאים מן לבושי המחשבה והדבור של נפש האלהית לבדה שהן מחשבת ה' ותורתו להיות שיחתו כל היום לא פסיק פומיה מגירסא וכח המעשיי שבידי' ושאר רמ"ח אבריו יהיה במעשה המצות לבד שהוא לבוש השלישי של נפש האלהית אך נפש הבהמית שמהקליפה רצונה להפך ממש לטובת האדם שיתגבר עליה וינצחנה כמשל הזונה שבזה"ק:

היום יום - י׳ טבת

תענית סליחות, אבינו מלכנו.

מענה ה"צמח צדק" על יחידות: כתיב "יעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו גו'". 'און' הוא מלשון און בחולם, שפירושו כח ועוז. וכשם ד"יעזוב רשע דרכו' זהו דבר המוכרח, אשר בלא תשובה אי אפשר לגשת אל הקודש - הנה כמו כן צריך האיש-און, כלומר איש החזק בדעת עצמו, לעזוב מחשבותיו; ולא יאמר "אני אומר כך", "אני סובר כך" - כי כל "אני" ומציאות הוא מקור הרע וגורם פירוד לבבות.

ספר המצוות לרמב"ם - שיעור רפ"ט

מצות עשה מצוה רא היא שצונו להיות השכיר אוכל מהדבר שיעבוד בו בעת עבודתו כשיהיה הדבר מחובר לקרקע. והוא אמרו יתעלה כי תבא בכרם כי תבא בקמת. וכבר התבאר בגמרא מציעא (דף פ"ז) כי משני אלו הכתובים למדנו שהאדם אוכל במחובר לקרקע בשעת מלאכה ושלא יספיק לנו הכתוב האחד מבלתי חבירו עמו, כמו שבארנו במה שקדם אצלנו באמרנו עד שיאמר ושני כתובים ואם לאו לא שמענו אם כן מצות עשה זאת עלה ענינה משני כתובים כלומר היתר אכילה לשכיר מן המחובר. ובבאור אמרו (מציעא דף פ"ז) אלו אוכלין מן התורה וכו'. וכבר התבארו משפטי מצוה זו בפ"ז ממציעא. (כי תצא, משפטים, הלכות שכירות פי"ב):

נ"ך - דברי הימים א׳ פרק ו׳

א בְּנֵי לֵוִי גֵּרְשֹׁם קְהָת וּמְרָרִי. ב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי גֵרְשׁוֹם לִבְנִי וְשִׁמְעִי. ג וּבְנֵי קְהָת עַמְרָם וְיִצְהָר וְחֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל. ד בְּנֵי מְרָרִי מַחְלִי וּמُשִׁי וְאֵלֶּה מִשְׁפְּחוֹת הַלֵּוִי לַאֲבוֹתֵיהֶם. ה לְגֵרְשׁוֹם לִבְנִי בְנוֹ יַחַת בְּנוֹ זִמָּה בְנוֹ. ו יוֹאָח בְּנוֹ עִדּוֹ בְנוֹ זֶרַח בְּנוֹ יְאָתְרַי בְּנוֹ. ז בְּנֵי קְהָת עַמִּינָדָב בְּנוֹ קֹרַח בְּנוֹ אַסִּיר בְּנוֹ. ח אֶלְקָנָה בְנוֹ וְאֶבְיָסָף בְּנוֹ וְאַסִּיר בְּנוֹ. ט תַּחַת בְּנוֹ אוּרִיאֵל בְּנוֹ עֻזִּיָּה בְנוֹ וְשָׁאוּל בְּנוֹ. י וּבְנֵי אֶלְקָנָה עֲמָשַׂי וַאֲחִימוֹת. יא אֶלְקָנָה בנו [בְּנֵי] אֶלְקָנָה צוֹפַי בְּנוֹ וְנַחַת בְּנוֹ. יב אֶלִיאָב בְּנוֹ יְרֹחָם בְּנוֹ אֶלְקָנָה בְנוֹ. יג וּבְנֵי שְׁמוּאֵל הַבְּכֹר וַשְׁנִי וַאֲבִיָּה. יד בְּנֵי מְרָרִי מַחְלִי לִבְנִי בְנוֹ שִׁמְעִי בְנוֹ עֻזָּה בְנוֹ. טו שִׁמְעָא בְנוֹ חַגִּיָּה בְנוֹ עֲשָׂיָה בְנוֹ. טז וְאֵלֶּה אֲשֶׁר הֶעֱמִיד דָּוִיד עַל יְדֵי שִׁיר בֵּית יְהוָה מִמְּנוּחַ הָאָרוֹן. יז וַיִּהְיוּ מְשָׁרְתִים לִפְנֵי מִשְׁכַּן אֹהֶל מוֹעֵד בַּשִּׁיר עַד בְּנוֹת שְׁלֹמֹה אֶת בֵּית יְהוָה בִּירוּשָׁלָם וַיַּעַמְדוּ כְמִשְׁפָּטָם עַל עֲבוֹדָתָם. יח וְאֵלֶּה הָעֹמְדִים וּבְנֵיהֶם מִבְּנֵי הַקָּהָתִי הֵימָן הַמְשׁוֹרֵר בֶּן יוֹאֵל בֶּן שְׁמוּאֵל. יט בֶּן אֶלְקָנָה בֶּן יְרֹחָם בֶּן אֵלִיאֵל בֶּן תּוֹחַ. כ בֶּן צִיף [צוף] בֶּן אֶלְקָנָה בֶּן מַחַת בֶּן עֲמָשַׂי. כא בֶּן אֶלְקָנָה בֶּן יוֹאֵל בֶּן עֲזַרְיָה בֶּן צְפַנְיָה. כב בֶּן תַּחַת בֶּן אַסִּיר בֶּן אֶבְיָסָף בֶּן קֹרַח. כג בֶּן יִצְהָר בֶּן קְהָת בֶּן לֵוִי בֶּן יִשְׂרָאֵל. כד וְאָחִיו אָסָף הָעֹמֵד עַל יְמִינוֹ אָסָף בֶּן בֶּרֶכְיָהוּ בֶּן שִׁמְעָא. כה בֶּן מִיכָאֵל בֶּן בַּעֲשֵׂיָה בֶּן מַלְכִּיָּה.

כו בֶּן אֶתְנִי בֶּן זֶרַח בֶּן עֲדָיָה. כז בֶּן אֵיתָן בֶּן זִמָּה בֶּן שִׁמְעִי. כח בֶּן יַחַת בֶּן גֵּרְשֹׁם בֶּן לֵוִי. כט וּבְנֵי מְרָרִי אֲחֵיהֶם עַל הַשְּׂמֹאול אֵיתָן בֶּן קִישִׁי בֶּן עַבְדִּי בֶּן מַלּוּךְ. ל בֶּן חֲשַׁבְיָה בֶּן אֲמַצְיָה בֶּן חִלְקִיָּה. לא בֶּן אַמְצִי בֶּן בָּנִי בֶּן שָׁמֶר. לב בֶּן מַחְלִי בֶּן מוּשִׁי בֶּן מְרָרִי בֶּן לֵוִי. לג וַאֲחֵיהֶם הַלְוִיִּם נְתוּנִים לְכָל עֲבוֹדַת מִשְׁכַּן בֵּית הָאֱלֹהִים. לד וְאַהֲרֹן וּבָנָיו מַקְטִירִים עַל מִזְבַּח הָעוֹלָה וְעַל מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת לְכֹל מְלֶאכֶת קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים וּלְכַפֵּר עַל יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה עֶבֶד הָאֱלֹהִים. לה וְאֵלֶּה בְּנֵי אַהֲרֹן אֶלְעָזָר בְּנוֹ פִּינְחָס בְּנוֹ אֲבִישׁוּעַ בְּנוֹ. לו בֻּקִּי בְּנוֹ עֻזִּי בְּנוֹ זְרַחְיָה בְּנוֹ. לז מְרָיוֹת בְּנוֹ אֲמַרְיָה בְּנוֹ אֲחִיטוּב בְּנוֹ. לח צָדוֹק בְּנוֹ אֲחִימַעַץ בְּנוֹ. לט וְאֵלֶּה מוֹשְׁבוֹתָם לְטִירוֹתָם בִּגְבוּלָם לִבְנֵי אַהֲרֹן לְמִשְׁפַּחַת הַקְּהָתִי כִּי לָהֶם הָיָה הַגּוֹרָל. מ וַיִּתְּנוּ לָהֶם אֶת חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ יְהוּדָה וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ סְבִיבֹתֶיהָ. מא וְאֶת שְׂדֵה הָעִיר וְאֶת חֲצֵרֶיהָ נָתְנוּ לְכָלֵב בֶּן יְפֻנֶּה. מב וְלִבְנֵי אַהֲרֹן נָתְנוּ אֶת עָרֵי הַמִּקְלָט אֶת חֶבְרוֹן וְאֶת לִבְנָה וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ וְאֶת יַתִּר וְאֶת אֶשְׁתְּמֹעַ וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ. מג וְאֶת חִילֵז וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ אֶת דְּבִיר וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ. מד וְאֶת עָשָׁן וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ וְאֶת בֵּית שֶׁמֶשׁ וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ. מה וּמִמַּטֵּה בִנְיָמִן אֶת גֶּבַע וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ וְאֶת עַלֶּמֶת וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ וְאֶת עֲנָתוֹת וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ כָּל עָרֵיהֶם שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה עִיר בְּמִשְׁפְּחוֹתֵיהֶם. מו וְלִבְנֵי קְהָת הַנּוֹתָרִים מִמִּשְׁפַּחַת הַמַּטֶּה מִמַּחֲצִית מַטֵּה חֲצִי מְנַשֶּׁה בַּגּוֹרָל עָרִים עָשֶׂר. מז וְלִבְנֵי גֵרְשׁוֹם לְמִשְׁפְּחוֹתָם מִמַּטֵּה יִשָּׂשכָר וּמִמַּטֵּה אָשֵׁר וּמִמַּטֵּה נַפְתָּלִי וּמִמַּטֵּה מְנַשֶּׁה בַּבָּשָׁן עָרִים שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה. מח לִבְנֵי מְרָרִי לְמִשְׁפְּחוֹתָם מִמַּטֵּה רְאוּבֵן וּמִמַּטֵּה גָּד וּמִמַּטֵּה זְבוּלֻן בַּגּוֹרָל עָרִים שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה. מט וַיִּתְּנוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לַלְוִיִּם אֶת הֶעָרִים וְאֶת מִגְרְשֵׁיהֶם. נ וַיִּתְּנוּ בַגּוֹרָל מִמַּטֵּה בְּנֵי יְהוּדָה וּמִמַּטֵּה בְּנֵי שִׁמְעוֹן וּמִמַּטֵּה בְּנֵי בִנְיָמִן אֵת הֶעָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר יִקְרְאוּ אָתָהֶם בְּשֵׁמוֹת. נא וּמִמִּשְׁפְּחוֹת בְּנֵי קְהָת וַיְהִי עָרֵי גְבוּלָם מִמַּטֵּה אֶפְרָיִם. נב וַיִּתְּנוּ לָהֶם אֶת עָרֵי הַמִּקְלָט אֶת שְׁכֶם וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ בְּהַר אֶפְרָיִם וְאֶת גֶּזֶר וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ. נג וְאֶת יָקְמְעָם וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ וְאֶת בֵּית חוֹרוֹן וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ. נד וְאֶת אַיָּלוֹן וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ וְאֶת גַּת רִמּוֹן וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ. נה וּמִמַּחֲצִית מַטֵּה מְנַשֶּׁה אֶת עָנֵר וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ וְאֶת בִּלְעָם וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ לְמִשְׁפַּחַת לִבְנֵי קְהָת הַנּוֹתָרִים. נו לִבְנֵי גֵרְשׁוֹם מִמִּשְׁפַּחַת חֲצִי מַטֵּה מְנַשֶּׁה אֶת גּוֹלָן בַּבָּשָׁן וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ וְאֶת עַשְׁתָּרוֹת וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ. נז וּמִמַּטֵּה יִשָּׂשכָר אֶת קֶדֶשׁ וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ אֶת דָּבְרַת וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ. נח וְאֶת רָאמוֹת וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ וְאֶת עָנֶם וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ. נט וּמִמַּטֵּה אָשֵׁר אֶת מָשָׁל וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ וְאֶת עַבְדּוֹן וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ. ס וְאֶת חוּקֹק וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ וְאֶת רְחֹב וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ. סא וּמִמַּטֵּה נַפְתָּלִי אֶת קֶדֶשׁ בַּגָּלִיל וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ וְאֶת חַמּוֹן וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ וְאֶת קִרְיָתַיִם וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ. סב לִבְנֵי מְרָרִי הַנּוֹתָרִים מִמַּטֵּה זְבוּלֻן אֶת רִמּוֹנוֹ וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ אֶת תָּבוֹר וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ. סג וּמֵעֵבֶר לְיַרְדֵּן יְרֵחוֹ לְמִזְרַח הַיַּרְדֵּן מִמַּטֵּה רְאוּבֵן אֶת בֶּצֶר בַּמִּדְבָּר וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ וְאֶת יַהְצָה וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ. סד וְאֶת קְדֵמוֹת וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ וְאֶת מֵיפַעַת וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ. סה וּמִמַּטֵּה גָּד אֶת רָאמוֹת בַּגִּלְעָד וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ וְאֶת מַחֲנַיִם וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ. סו וְאֶת חֶשְׁבּוֹן וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ וְאֶת יַעְזֵיר וְאֶת מִגְרְשֶׁיהָ.

שבת קדש י״א טבת

חומש - שביעי פרשת ויחי

כא וְעַתָּה אַל־תִּירָ֣אוּ אָנֹכִ֔י אֲכַלְכֵּ֥ל אֶתְכֶ֖ם וְאֶת־טַפְּכֶ֑ם וַיְנַחֵ֣ם אוֹתָ֔ם וַיְדַבֵּ֖ר עַל־לִבָּֽם׃

וַיְדַבֵּר עַל־לִבָּם. דִּבְּרִים הַמִּתְקַבְּלִים עַל הַלֵּב – עַד שֶׁלֹּא יֵרְדְתֶּם לְכָאן הָיוּ מְרַגְּנִים עָלַי שֶׁאֲנִי עֶבֶד, עַל יְדֵיכֶם נוֹדַע שֶׁאֲנִי בֶּן חוֹרִין, וְאִם אֲנִי הוֹרֵג אֶתְכֶם, מָה הַבְּרִיּוֹת אוֹמְרוֹת? כַּת שֶׁל בַּחוּרִים רָאָה וְנִשְׁתַּבֵּחַ בָּהֶם וְאָמַר אַחַי הֵם, וּלְבַסּוֹף הָרַג אוֹתָם; יֵשׁ לְךָ אָח שֶׁהוֹרֵג אֶת אֶחָיו? דָּבָר אַחֵר, עֶשְׂרָה נֵרוֹת לֹא יָכְלוּ לְכַבּוֹת נֵר אֶ' וְכוּ':

כב וַיֵּ֥שֶׁב יוֹסֵ֖ף בְּמִצְרַ֑יִם הוּא֙ וּבֵ֣ית אָבִ֔יו וַיְחִ֥י יוֹסֵ֖ף מֵאָ֥ה וְעֶשֶׂר־שָׁנִֽים׃

כג וַיַּ֣רְא יוֹסֵ֗ף לְאֶפְרַ֛יִם בְּנֵ֥י שִׁלֵּשִׁ֖ים גַּם֙ בְּנֵ֣י מָכִ֔יר בֶּן־מְנַשֶּׁ֖ה יֻלְּד֣וּ עַל־בִּרְכֵּ֑י יוֹסֵֽף׃

עַל־בִּרְכֵּי יוֹסֵף. כְּתַרְגּוּמוֹ גִּדְּלָן בֵּין בִּרְכָּיו׃

כד וַיֹּ֤אמֶר יוֹסֵף֙ אֶל־אֶחָ֔יו אָנֹכִ֖י מֵ֑ת וֵאלֹהִ֞ים פָּקֹ֤ד יִפְקֹד֙ אֶתְכֶ֔ם וְהֶעֱלָ֥ה אֶתְכֶ֖ם מִן־הָאָ֣רֶץ הַזֹּ֑את אֶל־הָאָ֕רֶץ אֲשֶׁ֥ר נִשְׁבַּ֖ע לְאַבְרָהָ֥ם לְיִצְחָ֖ק וּלְיַעֲקֹֽב׃

כה וַיַּשְׁבַּ֤ע יוֹסֵף֙ אֶת־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל לֵאמֹ֕ר פָּקֹ֥ד יִפְקֹ֖ד אֱלֹהִ֣ים אֶתְכֶ֑ם וְהַעֲלִתֶ֥ם אֶת־עַצְמֹתַ֖י מִזֶּֽה׃

כו וַיָּ֣מָת יוֹסֵ֔ף בֶּן־מֵאָ֥ה וָעֶ֖שֶׂר שָׁנִ֑ים וַיַּחַנְט֣וּ אֹת֔וֹ וַיִּ֥ישֶׂם בָּאָר֖וֹן בְּמִצְרָֽיִם׃

הפטרה - מלכים א׳ פרק ב׳

א וַיִּקְרְבוּ֙ יְמֵי֙ דָּוִ֔ד לָמ֖וּת וַיְצַ֥ו אֶת שְׁלֹמֹ֖ה בְּנ֑וֹ לֵאמֹֽר׃ **ב** אָנֹכִ֗י הֹלֵךְ֙ בְּדֶ֣רֶךְ כָּל הָאָ֔רֶץ וְחָזַקְתָּ֖ וְהָיִ֥יתָ לְאִֽישׁ׃ **ג** וְשָׁמַרְתָּ֞ אֶת מִשְׁמֶ֣רֶת יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֗יךָ לָלֶ֙כֶת֙ בִּדְרָכָ֔יו לִשְׁמֹ֞ר חֻקֹּתָ֧יו מִצְוֹתָ֛יו וּמִשְׁפָּטָ֥יו וְעֵדוֹתָ֖יו כַּכָּת֣וּב בְּתוֹרַ֣ת מֹשֶׁ֑ה לְמַ֣עַן תַּשְׂכִּ֗יל אֵת֙ כָּל אֲשֶׁ֣ר תַּעֲשֶׂ֔ה וְאֵ֖ת כָּל אֲשֶׁ֥ר תִּפְנֶ֖ה שָֽׁם׃ **ד** לְמַ֣עַן יָקִ֗ים יְהוָה֙ אֶת דְּבָר֔וֹ אֲשֶׁ֥ר דִּבֶּ֖ר עָלַ֣י לֵאמֹ֑ר אִם יִשְׁמְר֣וּ בָנֶ֗יךָ אֶת דַּרְכָּם֙ לָלֶ֣כֶת לְפָנַ֔י בֶּאֱמֶ֥ת בְּכָל לְבָבָ֖ם וּבְכָל נַפְשָׁ֑ם לֵאמֹ֕ר לֹא יִכָּרֵ֥ת לְךָ֖ אִ֥ישׁ מֵעַ֛ל כִּסֵּ֥א יִשְׂרָאֵֽל׃ **ה** וְגַם֩ אַתָּ֨ה יָדַ֜עְתָּ אֵת֩ אֲשֶׁ֨ר עָשָׂ֤ה לִי֙ יוֹאָ֣ב בֶּן צְרוּיָ֔ה אֲשֶׁ֥ר עָשָׂ֖ה לִשְׁנֵ֣י שָׂרֵ֑י צִבְאוֹת֙ יִשְׂרָאֵ֔ל לְאַבְנֵ֥ר בֶּן נֵ֖ר וְלַעֲמָשָׂ֣א בֶן יֶ֑תֶר וַיַּהַרְגֵ֗ם וַיָּ֨שֶׂם דְּמֵי֙ מִלְחָמָ֣ה בְשָׁלֹ֔ם וַיִּתֵּ֥ן דְּמֵי֙ מִלְחָמָ֣ה בַּחֲגֹרָת֔וֹ אֲשֶׁ֖ר בְּמָתְנָ֑יו וּבְנַעֲלוֹ֙ אֲשֶׁ֣ר בְּרַגְלָֽיו׃ **ו** וְעָשִׂ֣יתָ כְחָכְמָתֶ֔ךָ וְלֹא תוֹרֵ֥ד שֵׂיבָת֖וֹ בְּשָׁלֹ֥ם שְׁאֽוֹל׃ **ז** וְלִבְנֵ֣י בַרְזִלַּ֣י הַגִּלְעָדִ֔י תַּעֲשֶׂ֥ה חֶ֖סֶד וְהָי֣וּ בְּאֹכְלֵ֣י שֻׁלְחָנֶ֑ךָ כִּ֣י כֵ֤ן קָרְב֙וּ אֵלַ֣י בְּבָרְחִ֔י מִפְּנֵ֖י אֲבִשָׁל֥וֹם אָחִֽיךָ׃ **ח** וְהִנֵּ֣ה עִמְּךָ֗ שִׁמְעִ֤י בֶן גֵּרָא֙ בֶּן הַיְמִינִ֔י מִבַּחֻרִ֖ים וְה֣וּא קִלְלַ֔נִי קְלָלָ֥ה נִמְרֶ֖צֶת בְּי֣וֹם לֶכְתִּ֑י מַחֲנָ֗יִם וְה֣וּא יָרַ֤ד לִקְרָאתִי֙ הַיַּרְדֵּ֔ן וָאֶשָּׁבַ֥ע ל֛וֹ בַּיהוָ֖ה לֵאמֹ֑ר אִם אֲמִיתְךָ֥ בֶּחָ֖רֶב׃ **ט** וְעַתָּ֕ה אַל תְּנַקֶּ֖הוּ כִּ֣י אִ֣ישׁ חָכָ֣ם אָתָּ֔ה וְיָדַעְתָּ֗ אֵת֩ אֲשֶׁ֨ר תַּעֲשֶׂ֜ה ל֗וֹ וְהוֹרַדְתָּ֤ אֶת שֵׂיבָתוֹ֙ בְּדָ֣ם שְׁא֔וֹל׃ **י** וַיִּשְׁכַּ֥ב דָּוִ֖ד עִם אֲבֹתָ֑יו וַיִּקָּבֵ֖ר בְּעִ֥יר דָּוִֽד׃ **יא** וְהַיָּמִ֗ים אֲשֶׁ֤ר מָלַךְ֙ דָּוִ֔ד עַ֖ל יִשְׂרָאֵ֑ל אַרְבָּעִ֤ים שָׁנָה֙ בְּחֶבְר֣וֹן מָלַ֔ךְ שֶׁ֥בַע שָׁנִ֖ים וּבִירוּשָׁלַ֥ם מָלַ֖ךְ שְׁלֹשִׁ֥ים וְשָׁלֹ֖שׁ שָׁנִֽים׃ **יב** וּשְׁלֹמֹ֖ה יָשַׁ֣ב עַל כִּסֵּ֣א דָוִ֔ד אָבִ֑יו וַתִּכֹּ֥ן מַלְכֻתּ֖וֹ מְאֹֽד׃

תהלים - פרקים ס׳-ס״ה

פרק ס: א לַמְנַצֵּחַ עַל־שׁוֹשַׁן עֵדוּת מִכְתָּם לְדָוִד לְלַמֵּד׃ ב בְּהַצּוֹתוֹ אֶת אֲרַם נַהֲרַיִם וְאֶת־אֲרַם צוֹבָה וַיָּשָׁב יוֹאָב וַיַּךְ אֶת־אֱדוֹם בְּגֵיא־מֶלַח שְׁנֵים עָשָׂר אָלֶף׃ ג אֱלֹהִים זְנַחְתָּנוּ פְרַצְתָּנוּ אָנַפְתָּ תְּשׁוֹבֵב לָנוּ׃ ד הִרְעַשְׁתָּה אֶרֶץ פִּצַּמְתָּהּ רְפָה שְׁבָרֶיהָ כִּי־מָטָה׃ ה הִרְאִיתָ עַמְּךָ קָשָׁה הִשְׁקִיתָנוּ יַיִן תַּרְעֵלָה׃ ו נָתַתָּה לִירֵאֶיךָ נֵס לְהִתְנוֹסֵס מִפְּנֵי קֶשֶׁט סֶלָה׃ ז לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ (וַעֲנֵנִי) [וְעָנֵנוּ׃] ח אֱלֹהִים דִּבֶּר בְּקָדְשׁוֹ אָעֱלֹזָה אֲחַלְּקָה שְׁכֶם וְעֵמֶק סֻכּוֹת אֲמַדֵּד׃ ט לִי גִלְעָד וְלִי מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם מָעוֹז רֹאשִׁי יְהוּדָה מְחֹקְקִי׃ י מוֹאָב סִיר רַחְצִי עַל־אֱדוֹם אַשְׁלִיךְ נַעֲלִי עָלַי פְּלֶשֶׁת הִתְרוֹעָעִי׃ יא מִי יוֹבִלֵנִי עִיר מָצוֹר מִי נָחָנִי עַד־אֱדוֹם׃ יב הֲלֹא־אַתָּה אֱלֹהִים זְנַחְתָּנוּ וְלֹא־תֵצֵא אֱלֹהִים בְּצִבְאוֹתֵינוּ׃ יג הָבָה־ לָנוּ עֶזְרַת מִצַּר וְשָׁוְא תְּשׁוּעַת אָדָם׃ יד בֵּאלֹהִים נַעֲשֶׂה־חָיִל וְהוּא יָבוּס צָרֵינוּ׃

פרק סא: א לַמְנַצֵּחַ עַל־נְגִינַת לְדָוִד׃ ב שִׁמְעָה אֱלֹהִים רִנָּתִי הַקְשִׁיבָה תְּפִלָּתִי׃ ג מִקְצֵה הָאָרֶץ אֵלֶיךָ אֶקְרָא

בַּעֲטֹף לִבִּי בְּצוּר־יָרוּם מִמֶּנִּי תַנְחֵנִי: ד כִּי־הָיִיתָ מַחְסֶה לִי מִגְדַּל־עֹז מִפְּנֵי אוֹיֵב: ה אָגוּרָה בְאָהָלְךָ עוֹלָמִים אֶחֱסֶה בְסֵתֶר כְּנָפֶיךָ סֶלָה: ו כִּי־אַתָּה אֱלֹהִים שָׁמַעְתָּ לְנִדָרָי נָתַתָּ יְרֻשַׁת יִרְאֵי שְׁמֶךָ: ז יָמִים עַל־יְמֵי־מֶלֶךְ תּוֹסִיף שְׁנוֹתָיו כְּמוֹ־דֹר וָדֹר: ח יֵשֵׁב עוֹלָם לִפְנֵי אֱלֹהִים חֶסֶד וֶאֱמֶת מַן יְנַצְּרֵהוּ: ט כֵּן אֲזַמְּרָה שִׁמְךָ לָעַד לְשַׁלְּמִי נְדָרַי יוֹם יוֹם:

פרק סב: א לַמְנַצֵּחַ עַל־יְדוּתוּן מִזְמוֹר לְדָוִד: ב אַךְ אֶל־אֱלֹהִים דּוּמִיָּה נַפְשִׁי מִמֶּנּוּ יְשׁוּעָתִי: ג אַךְ־הוּא צוּרִי וְיִשׁוּעָתִי מִשְׂגַּבִּי לֹא־אֶמּוֹט רַבָּה: ד עַד־אָנָה תְּהוֹתְתוּ עַל־אִישׁ תְּרָצְחוּ כֻלְּכֶם כְּקִיר נָטוּי גָּדֵר הַדְּחוּיָה: ה אַךְ מִשְּׂאֵתוֹ יָעֻצוּ לְהַדִּיחַ יִרְצוּ כָזָב בְּפִיו יְבָרֵכוּ וּבְקִרְבָּם יְקַלְלוּ־סֶלָה: ו אַךְ לֵאלֹהִים דּוֹמִי נַפְשִׁי כִּי־מִמֶּנּוּ תִקְוָתִי: ז אַךְ־הוּא צוּרִי וְיִשׁוּעָתִי מִשְׂגַּבִּי לֹא אֶמּוֹט: ח עַל־אֱלֹהִים יִשְׁעִי וְכִבוֹדִי צוּר־עֻזִּי מַחְסִי בֵּאלֹהִים: ט בְּטְחוּ־בוֹ בְכָל־עֵת עָם שִׁפְכוּ לְפָנָיו לְבַבְכֶם אֱלֹהִים מַחֲסֶה־לָנוּ סֶלָה: י אַךְ הֶבֶל בְּנֵי־אָדָם כָּזָב בְּנֵי אִישׁ בְּמֹאזְנַיִם לַעֲלוֹת הֵמָּה מֵהֶבֶל יָחַד: יא אַל־תִּבְטְחוּ בְעֹשֶׁק וּבְגָזֵל אַל־תֶּהְבָּלוּ חַיִל כִּי־יָנוּב אַל־תָּשִׁיתוּ לֵב: יב אַחַת דִּבֶּר אֱלֹהִים שְׁתַּיִם־זוּ שָׁמָעְתִּי כִּי עֹז לֵאלֹהִים: יג וּלְךָ־אֲדֹנָי חָסֶד כִּי־אַתָּה תְּשַׁלֵּם לְאִישׁ כְּמַעֲשֵׂהוּ:

פרק סג: א מִזְמוֹר לְדָוִד בִּהְיוֹתוֹ בְּמִדְבַּר יְהוּדָה: ב אֱלֹהִים אֵלִי אַתָּה אֲשַׁחֲרֶךָּ צָמְאָה לְךָ נַפְשִׁי כָּמַהּ לְךָ בְּשָׂרִי בְּאֶרֶץ־צִיָּה וְעָיֵף בְּלִי־מָיִם: ג כֵּן בַּקodֶשׁ חֲזִיתִיךָ לִרְאוֹת עֻזְּךָ וּכְבוֹדֶךָ: ד כִּי־טוֹב חַסְדְּךָ מֵחַיִּים שְׂפָתַי יְשַׁבְּחוּנָךְ: ה כֵּן אֲבָרֶכְךָ בְחַיָּי בְּשִׁמְךָ אֶשָּׂא כַפָּי: ו כְּמוֹ חֵלֶב וָדֶשֶׁן תִּשְׂבַּע נַפְשִׁי וְשִׂפְתֵי רְנָנוֹת יְהַלֶּל־פִּי: ז אִם־זְכַרְתִּיךָ עַל־יְצוּעָי בְּאַשְׁמֻרוֹת אֶהְגֶּה־בָּךְ: ח כִּי־ הָיִיתָ עֶזְרָתָה לִי וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ אֲרַנֵּן: ט דָּבְקָה נַפְשִׁי אַחֲרֶיךָ בִּי תָמְכָה יְמִינֶךָ: י וְהֵמָּה לְשׁוֹאָה יְבַקְשׁוּ נַפְשִׁי יָבֹאוּ בְּתַחְתִּיּוֹת הָאָרֶץ: יא יַגִּירֻהוּ עַל־יְדֵי־חָרֶב מְנָת שֻׁעָלִים יִהְיוּ: יב וְהַמֶּלֶךְ יִשְׂמַח בֵּאלֹהִים יִתְהַלֵּל כָּל־הַנִּשְׁבָּע בּוֹ כִּי יִסָּכֵר פִּי דוֹבְרֵי־שָׁקֶר:

פרק סד: א לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: ב שְׁמַע אֱלֹהִים קוֹלִי בְשִׂיחִי מִפַּחַד אוֹיֵב תִּצֹּר חַיָּי: ג תַּסְתִּירֵנִי מִסּוֹד מְרֵעִים מֵרִגְשַׁת פֹּעֲלֵי אָוֶן: ד אֲשֶׁר שָׁנְנוּ כַחֶרֶב לְשׁוֹנָם דָּרְכוּ חִצָּם דָּבָר מָר: ה לִירֹת בַּמִּסְתָּרִים תָּם פִּתְאֹם יֹרֶהוּ וְלֹא יִירָאוּ: ו יְחַזְּקוּ־לָמוֹ דָּבָר רָע יְסַפְּרוּ לִטְמוֹן מוֹקְשִׁים אָמְרוּ מִי יִרְאֶה־לָּמוֹ: ז יַחְפְּשׂוּ עוֹלֹת תַּמְנוּ חֵפֶשׂ מְחֻפָּשׂ וְקֶרֶב אִישׁ וְלֵב עָמֹק: ח וַיֹּרֵם אֱלֹהִים חֵץ פִּתְאוֹם הָיוּ מַכּוֹתָם: ט וַיַּכְשִׁילֻהוּ עָלֵימוֹ לְשׁוֹנָם יִתְנוֹדְדוּ כָּל־רֹאֵה בָם: י וַיִּירְאוּ כָּל־ אָדָם וַיַּגִּידוּ פֹּעַל אֱלֹהִים וּמַעֲשֵׂהוּ הִשְׂכִּילוּ: יא יִשְׂמַח צַדִּיק בַּי־הוָ־ה וְחָסָה בוֹ וְיִתְהַלְלוּ כָּל־ יִשְׁרֵי־לֵב:

פרק סה: א לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד שִׁיר: ב לְךָ דֻמִיָּה תְהִלָּה אֱלֹהִים בְּצִיּוֹן וּלְךָ יְשֻׁלַּם־נֶדֶר: ג שֹׁמֵעַ תְּפִלָּה עָדֶיךָ כָּל־בָּשָׂר יָבֹאוּ: ד דִּבְרֵי עֲוֹנֹת גָּבְרוּ מֶנִּי פְּשָׁעֵינוּ אַתָּה תְכַפְּרֵם: ה אַשְׁרֵי תִּבְחַר וּתְקָרֵב יִשְׁכֹּן חֲצֵרֶיךָ נִשְׂבְּעָה בְּטוּב בֵּיתֶךָ קְדֹשׁ הֵיכָלֶךָ: ו נוֹרָאוֹת בְּצֶדֶק תַּעֲנֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ מִבְטָח כָּל־קַצְוֵי־אֶרֶץ וְיָם רְחֹקִים: ז מֵכִין הָרִים בְּכֹחוֹ נֶאְזָר בִּגְבוּרָה: ח מַשְׁבִּיחַ שְׁאוֹן יַמִּים שְׁאוֹן גַּלֵּיהֶם וַהֲמוֹן לְאֻמִּים: ט וַיִּירְאוּ יֹשְׁבֵי קְצָוֹת מֵאוֹתֹתֶיךָ מוֹצָאֵי־בֹקֶר וָעֶרֶב תַּרְנִין: י פָּקַדְתָּ הָאָרֶץ וַתְּשֹׁקְקֶיהָ רַבַּת תַּעְשְׁרֶנָּה פֶּלֶג אֱלֹהִים מָלֵא מָיִם תָּכִין דְּגָנָם כִּי־כֵן תְּכִינֶהָ: יא תְּלָמֶיהָ רַוֵּה נַחֵת גְּדוּדֶיהָ בִּרְבִיבִים תְּמֹגְגֶנָּה צִמְחָהּ תְּבָרֵךְ: יב עִטַּרְתָּ שְׁנַת טוּבָתֶךָ וּמַעְגָּלֶיךָ יִרְעֲפוּ דָּשֶׁן: יג יִרְעֲפוּ נְאוֹת מִדְבָּר וְגִיל גְּבָעוֹת תַּחְגֹּרְנָה: יד לָבְשׁוּ כָרִים הַצֹּאן וַעֲמָקִים יַעַטְפוּ־בָר יִתְרוֹעֲעוּ אַף־יָשִׁירוּ:

תניא - ליקוטי אמרים פרק י׳

פרק י: והנה כשהאדם מגביר נפשו האלהית ונלחם כל כך עם הבהמית עד שמגרש ומבער הרע שבה מחלל השמאלי כמ"ש ובערת הרע מקרבך ואין הרע נהפך לטוב ממש נקרא צדיק שאינו גמור וצדיק ורע לו דהיינו שיש בו עדיין מעט מזער רע בחלל השמאלי אלא שכפוף ובטל לטוב מחמת מיעוטו ולכן נדמה לו כי ויגרשהו וילך לו כולו לגמרי אבל באמת אלו חלף והלך לו לגמרי כל הרע שבו היה נהפך לטוב ממש. וביאור הענין כי הנה צדיק גמור שנהפך הרע שלו לטוב ולכן נקרא צדיק וטוב לו הוא ע"י הסרת הבגדים הצואים לגמרי מהרע דהיינו למאוס מאד בתענוגי עוה"ז להתענג בם בתענוגות בני אדם למלאת תאות הגוף בלבד ולא לעבודת ה' מפני היותם נמשכים ונשפעים מהקליפה וס"א וכל מה שהוא מהס"א הצדיק גמור הוא שונאו בתכלית השנאה מחמת גודל אהבתו לה' וקדושתו באהבה רבה בתענוגים וחיבה יתרה הנ"ל כי הם זה לעומת זה כדכתיב תכלית שנאה שנאתים לאויבים היו לי חקרני ודע לבבי וגו' וכפי ערך גודל האהבה לה' כך ערך גודל השנאה לס"א והמיאוס ברע בתכלית כי המיאוס הוא הפך האהבה ממש כמו השנאה. וצדיק שאינו גמור הוא שאינו שונא הס"א בתכלית השנאה ולכן אינו מואס ג"כ ברע בתכלית וכל שאין השנאה והמיאוס בתכלית ע"כ נשאר איזה שמץ אהבה ותענוג לשם ולא הוסרו הבגדים הצואים לגמרי מכל וכל ולכן לא נהפך לטוב ממש מאחר שיש לו איזה אחיזה עדיין בבגדים הצואים אלא שהוא בטל במיעוטו וכלא חשיב ולכן נקרא צדיק ורע כפוף ובטל לו. ועל כן גם אהבתו לה' אינו בתכלית ולכן נקרא צדיק שאינו גמור.

היום יום - י"א טבת

חיי האדם תלויים באויר שמסביבו. בלי אויר אי אפשר, ולפי סוג האויר שנושמים - כך הם החיים. כאשר חיים באויר של תורה ומצוות - אלו חיים בריאים; כאשר חיים באויר של כפירה - הרי אלו חיים בלתי-בריאים עם נטיה מתמדת לחלות במחלות מדבקות. הרפואה הכללית-בסיסית הראשונה לכך היא לטהר את האויר. המשימה של טיהור האויר רובצת על יודעי ספר ויודעי תורה. טהרת האויר היא על-ידי אותיות התורה. כשנמצאים בחנות, הולכים ברחוב, נוסעים ברכבת - ואומרים אותיות של תורה, מטהרים בכך את האויר. על כל אחד מיודעי ספר ויודעי תורה לזכור כלשהו בעל-פה: חומש, תהלים, משניות, תניא - כך שבכל הזדמנות ובכל מקום יוכל לחשוב ולומר האותיות הקדושות שבתורה.

ספר המצוות - שיעור ר"צ

מצות לא תעשה מצוה רסז הזהיר השכיר מאכול בשעת עבודתו מן הדבר שיעבוד בו כשיעבוד במחובר לקרקע. והוא אמרו וחרמש לא תניף על קמת רעך, אמרו וחרמש לרבות כל בעלי חרמש ובשעת חרמש כלומר בשעת הקציר לא תקציר לעצמך, וכבר נודע כי זה הכתוב בא בשכיר ואמר כי תבא ירצה בו כשנכנסת שכיר כמו שאמר התרגום ארי תתגר. וכן במציעא (דף פ"ז) אמרו אלו אוכלין מן התורה העושה במחובר לקרקע בשעת גמר מלאכה. ושם התבארו משפטי מצוה זו. (תצא, הלכות שכירות פי"ב):

מצות לא תעשה מצוה רסח שהזהיר השכיר שלא לקחת מהאוכל שיעבוד בו יותר מאכילתו. והוא אמרו ואכלת ענבים כנפשך שבעך וגו'. וכבר התבארו משפטי מצוה זו בשביעי ממציעא ושם התבאר מה מותר לו לאכול ומה שאין לו רשות שיאכל ואם יאכלנו יהיה עובר על ואל כליך לא תתן. (תצא, הלכות שכירות פי"ב):

נ"ך - דברי הימים א' פרק ז'

א וְלִבְנֵי יִשָּׂשכָר תּוֹלָע וּפוּאָה יָשִׁיב [יָשׁוּב] וְשִׁמְרוֹן אַרְבָּעָה. ב וּבְנֵי תוֹלָע עֻזִּי וּרְפָיָה וִירִיאֵל וְיַחְמַי וְיִבְשָׂם וּשְׁמוּאֵל רָאשִׁים לְבֵית אֲבוֹתָם לְתוֹלָע גִּבּוֹרֵי חַיִל לְתֹלְדוֹתָם מִסְפָּרָם בִּימֵי דָוִיד עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת. ג וּבְנֵי עֻזִּי יִזְרַחְיָה וּבְנֵי יִזְרַחְיָה מִיכָאֵל וְעֹבַדְיָה וְיוֹאֵל יִשִּׁיָּה חֲמִשָּׁה רָאשִׁים כֻּלָּם. ד וְעִמֲּהֶם לְתֹלְדוֹתָם לְבֵית אֲבוֹתָם גְּדוּדֵי צְבָא מִלְחָמָה שִׁלֹּשִׁים וְשִׁשָּׁה אָלֶף כִּי הִרְבּוּ נָשִׁים וּבָנִים. ה וַאֲחֵיהֶם לְכֹל מִשְׁפְּחוֹת יִשָּׂשכָר גִּבּוֹרֵי חַיִל שְׁמוֹנִים וְשִׁבְעָה אֶלֶף הִתְיַחְשָׂם לַכֹּל. ו בִּנְיָמִן בֶּלַע וָבֶכֶר וִידִיעֲאֵל שְׁלֹשָׁה. ז וּבְנֵי בָלַע אֶצְבּוֹן וְעֻזִּי וְעֻזִּיאֵל וִירִימוֹת וְעִירִי חֲמִשָּׁה רָאשֵׁי בֵּית אָבוֹת גִּבּוֹרֵי חַיִל וְהִתְיַחְשָׂם עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אָלֶף וּשְׁלֹשִׁים וְאַרְבָּעָה. ח וּבְנֵי בֶכֶר זְמִירָה וְיוֹעָשׁ וֶאֱלִיעֶזֶר וְאֶלְיוֹעֵינַי וְעָמְרִי וִירֵמוֹת וַאֲבִיָּה וַעֲנָתוֹת וְעָלֶמֶת כָּל אֵלֶּה בְּנֵי בָכֶר. ט וְהִתְיַחְשָׂם לְתֹלְדוֹתָם רָאשֵׁי בֵּית אֲבוֹתָם גִּבּוֹרֵי חַיִל עֶשְׂרִים אֶלֶף וּמָאתָיִם. י וּבְנֵי יְדִיעֲאֵל בִּלְהָן וּבְנֵי בִלְהָן יעיש [יְעוּשׁ] וּבִנְיָמִן וְאֵהוּד וּכְנַעֲנָה וְזֵיתָן וְתַרְשִׁישׁ וַאֲחִישָׁחַר. יא כָּל אֵלֶּה בְּנֵי יְדִיעֲאֵל לְרָאשֵׁי הָאָבוֹת גִּבּוֹרֵי חַיִל שִׁבְעָה עָשָׂר אֶלֶף וּמָאתַיִם יֹצְאֵי צָבָא לַמִּלְחָמָה. יב וְשֻׁפִּם וְחֻפִּם בְּנֵי עִיר חֻשִׁם בְּנֵי אַחֵר. יג בְּנֵי נַפְתָּלִי יַחֲצִיאֵל וְגוּנִי וְיֵצֶר וְשַׁלּוּם בְּנֵי בִלְהָה. יד בְּנֵי מְנַשֶּׁה אַשְׂרִיאֵל אֲשֶׁר יָלָדָה פִּילַגְשׁוֹ הָאֲרַמִּיָּה יָלְדָה אֶת מָכִיר אֲבִי גִלְעָד. טו וּמָכִיר לָקַח אִשָּׁה לְחֻפִּים וּלְשֻׁפִּים וְשֵׁם אֲחֹתוֹ מַעֲכָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִי צְלָפְחָד וַתְּהִיֶנָה לִצְלָפְחָד בָּנוֹת. טז וַתֵּלֶד מַעֲכָה אֵשֶׁת מָכִיר בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ פֶּרֶשׁ וְשֵׁם אָחִיו שֶׁרֶשׁ וּבָנָיו אוּלָם וָרָקֶם. יז וּבְנֵי אוּלָם בְּדָן אֵלֶּה בְּנֵי גִלְעָד בֶּן מָכִיר בֶּן מְנַשֶּׁה. יח וַאֲחֹתוֹ הַמֹּלֶכֶת יָלְדָה אֶת אִישְׁהוֹד וְאֶת אֲבִיעֶזֶר וְאֶת מַחְלָה. יט וַיִּהְיוּ בְּנֵי שְׁמִידָע אַחְיָן וָשֶׁכֶם וְלִקְחִי וַאֲנִיעָם. כ וּבְנֵי אֶפְרַיִם שׁוּתֶלַח וּבֶרֶד בְּנוֹ וְתַחַת בְּנוֹ וְאֶלְעָדָה בְּנוֹ וְתַחַת בְּנוֹ. כא וְזָבָד בְּנוֹ וְשׁוּתֶלַח בְּנוֹ וְעֵזֶר וְאֶלְעָד וַהֲרָגוּם אַנְשֵׁי גַת הַנּוֹלָדִים בָּאָרֶץ כִּי יָרְדוּ לָקַחַת אֶת מִקְנֵיהֶם. כב וַיִּתְאַבֵּל אֶפְרַיִם אֲבִיהֶם יָמִים רַבִּים וַיָּבֹאוּ אֶחָיו לְנַחֲמוֹ. כג וַיָּבֹא אֶל אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד בֵּן וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ בְּרִיעָה כִּי בְרָעָה הָיְתָה בְּבֵיתוֹ. כד וּבִתּוֹ שֵׁאֵרָה וַתִּבֶן אֶת בֵּית חוֹרוֹן הַתַּחְתּוֹן וְאֶת הָעֶלְיוֹן וְאֶת אֻזֶּן שֵׁאֵרָה. כה וְרֶפַח בְּנוֹ וְרֶשֶׁף וְתֶלַח בְּנוֹ וְתַחַן בְּנוֹ. כו לַעְדָּן בְּנוֹ עַמִּיהוּד בְּנוֹ אֱלִישָׁמָע בְּנוֹ. כז נוּן בְּנוֹ יְהוֹשֻׁעַ בְּנוֹ. כח וַאֲחֻזָּתָם וּמוֹשְׁבוֹתָם בֵּית אֵל וּבְנֹתֶיהָ וְלַמִּזְרָח נַעֲרָן וְלַמַּעֲרָב גֶּזֶר וּבְנֹתֶיהָ וּשְׁכֶם וּבְנֹתֶיהָ עַד עַיָּה וּבְנֹתֶיהָ. כט וְעַל יְדֵי בְּנֵי מְנַשֶּׁה בֵּית שְׁאָן וּבְנֹתֶיהָ תַּעְנַךְ וּבְנֹתֶיהָ מְגִדּוֹ וּבְנוֹתֶיהָ דּוֹר וּבְנוֹתֶיהָ בְּאֵלֶּה יָשְׁבוּ בְּנֵי יוֹסֵף בֶּן יִשְׂרָאֵל. ל בְּנֵי אָשֵׁר יִמְנָה וְיִשְׁוָה וְיִשְׁוִי וּבְרִיעָה וְשֶׂרַח אֲחוֹתָם. לא וּבְנֵי בְרִיעָה חֶבֶר וּמַלְכִּיאֵל הוּא אֲבִי בִרזוֹת

[בַּרְזִית]. לב וְחֶבֶר הוֹלִיד אֶת יַפְלֵט וְאֶת שׁוֹמֵר וְאֶת חוֹתָם וְאֵת שׁוּעָא אֲחוֹתָם. לג וּבְנֵי יַפְלֵט פָּסַךְ וּבִמְהָל וְעַשְׁוָת אֵלֶּה בְּנֵי יַפְלֵט. לד וּבְנֵי שָׁמֶר אֲחִי ורוהגה יחבה [וְרָהְגָּה וְחֲבָה] וַאֲרָם. לה וּבְנֵי הֵלֶם אָחִיו צוֹפַח וְיִמְנָע וְשֵׁלֶשׁ וְעָמָל. לו בְּנֵי צוֹפַח סוּחַ וְחַרְנֶפֶר וְשׁוּעָל וּבֵרִי וְיִמְרָה. לז בָּצֶר וָהוֹד וְשַׁמָּא וְשִׁלְשָׁה וְיִתְרָן וּבְאֵרָא. לח וּבְנֵי יֶתֶר יְפֻנֶּה וּפִסְפָּה וַאֲרָא. לט וּבְנֵי עֵלָא אָרַח וְחַנִּיאֵל וְרִצְיָא. מ כָּל אֵלֶּה בְּנֵי אָשֵׁר רָאשֵׁי בֵית הָאָבוֹת בְּרוּרִים גִּבּוֹרֵי חַיִל רָאשֵׁי הַנְּשִׂיאִים וְהִתְיַחְשָׂם בַּצָּבָא בַּמִּלְחָמָה מִסְפָּרָם אֲנָשִׁים עֶשְׂרִים וְשִׁשָּׁה אָלֶף.

פרק משנה שבועי

בבא-מציעא פרק ז׳

משנה א: הַשּׂוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֲלִים וְאָמַר לָהֶם לְהַשְׁכִּים וּלְהַעֲרִיב, מְקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לְהַשְׁכִּים וְשֶׁלֹּא לְהַעֲרִיב, אֵינוֹ רַשַּׁאי לְכוֹפָן. מְקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לָזוּן, יָזוּן. לְסַפֵּק בְּמִתִּיקָה, יְסַפֵּק. הַכֹּל כְּמִנְהַג הַמְּדִינָה. מַעֲשֶׂה בְּרַבִּי יוֹחָנָן בֶּן מַתְיָא שֶׁאָמַר לִבְנוֹ, צֵא שְׂכֹר לָנוּ פּוֹעֲלִים. הָלַךְ וּפָסַק לָהֶם מְזוֹנוֹת. וּכְשֶׁבָּא אֵצֶל אָבִיו, אָמַר לוֹ, בְּנִי, אֲפִלּוּ אִם אַתָּה עוֹשֶׂה לָהֶם כִּסְעֻדַּת שְׁלֹמֹה בְּשִׂעָתוֹ, לֹא יָצָאתָ יְדֵי חוֹבָתְךָ עִמָּהֶן, שֶׁהֵן בְּנֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב. אֶלָּא עַד שֶׁלֹּא יַתְחִילוּ בַּמְּלָאכָה צֵא וֶאֱמֹר לָהֶם, עַל מְנָת שֶׁאֵין לָכֶם עָלַי אֶלָּא פַּת וְקִטְנִית בִּלְבַד. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, לֹא הָיָה צָרִיךְ לוֹמַר, הַכֹּל כְּמִנְהַג הַמְּדִינָה:

משנה ב: וְאֵלּוּ אוֹכְלִין מִן הַתּוֹרָה. הָעוֹשֶׂה בִּמְחֻבָּר לַקַּרְקַע, בְּשָׁעַת גְּמַר מְלָאכָה, וּבְתָלוּשׁ מִן הַקַּרְקַע, עַד שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתּוֹ, בְּדָבָר שֶׁגִּדּוּלוֹ מִן הָאָרֶץ. וְאֵלּוּ שֶׁאֵין אוֹכְלִין. הָעוֹשֶׂה בִּמְחֻבָּר לַקַּרְקַע בְּשָׁעָה שֶׁאֵין גְּמַר מְלָאכָה, וּבְתָלוּשׁ מִן הַקַּרְקַע מֵאַחַר שֶׁנִּגְמְרָה מְלַאכְתּוֹ, וּבְדָבָר שֶׁאֵין גִּדּוּלוֹ מִן הָאָרֶץ:

משנה ג: הָיָה עוֹשֶׂה בְּיָדָיו אֲבָל לֹא בְרַגְלָיו, בְּרַגְלָיו אֲבָל לֹא בְיָדָיו, אֲפִלּוּ בְכִתְפּוֹ, הֲרֵי זֶה אוֹכֵל. רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה בְּיָדָיו וּבְרַגְלָיו:

משנה ד: הָיָה עוֹשֶׂה בִּתְאֵנִים, לֹא יֹאכַל בַּעֲנָבִים, בַּעֲנָבִים, לֹא יֹאכַל בִּתְאֵנִים. אֲבָל מוֹנֵעַ אֶת עַצְמוֹ עַד שֶׁמַּגִּיעַ לִמְקוֹם הַיָּפוֹת וְאוֹכֵל. וְכֵן לֹא אָמְרוּ אֶלָּא בִּשְׁעַת מְלָאכָה, אֲבָל מִשּׁוּם הָשֵׁב אֲבֵדָה לַבְּעָלִים אָמְרוּ, פּוֹעֲלִים אוֹכְלִין בַּהֲלִיכָתָן מֵאֵמָּן לְאֵמָּן, וּבַחֲזִירָתָן מִן הַגַּת, וּבַחֲמוֹר כְּשֶׁהִיא פּוֹרֶקֶת:

משנה ה: אוֹכֵל פּוֹעֵל קְשׁוּת אֲפִלּוּ בְּדִינָר, וְכוֹתֶבֶת אֲפִלּוּ בְּדִינָר. רַבִּי אֶלְעָזָר חִסְמָא אוֹמֵר, לֹא יֹאכַל פּוֹעֵל יָתֵר עַל שְׂכָרוֹ. וַחֲכָמִים מַתִּירִין, אֲבָל מְלַמְּדִין אֶת הָאָדָם שֶׁלֹּא יְהֵא רַעֲבָתָן וְיהֵא סוֹתֵם אֶת הַפֶּתַח בְּפָנָיו:

משנה ו: קוֹצֵץ אָדָם עַל יְדֵי עַצְמוֹ, עַל יְדֵי בְנוֹ וּבִתּוֹ הַגְּדוֹלִים, עַל יְדֵי עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הַגְּדוֹלִים, עַל יְדֵי אִשְׁתּוֹ, מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן דָּעַת. אֲבָל אֵינוֹ קוֹצֵץ עַל יְדֵי בְנוֹ וּבִתּוֹ הַקְּטַנִּים, וְלֹא עַל יְדֵי עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הַקְּטַנִּים, וְלֹא עַל יְדֵי בְהֶמְתּוֹ, מִפְּנֵי שֶׁאֵין בָּהֶן דָּעַת:

משנה ז: הַשּׂוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֲלִים לַעֲשׂוֹת בְּנָטַע רְבָעִי שֶׁלּוֹ, הֲרֵי אֵלּוּ לֹא יֹאכְלוּ. אִם לֹא הוֹדִיעָן, פּוֹדֶה וּמַאֲכִילָן. נִתְפָּרְסוּ עִגּוּלָיו, נִתְפַּתְּחוּ חֲבִיּוֹתָיו, הֲרֵי אֵלּוּ לֹא יֹאכְלוּ. אִם לֹא הוֹדִיעָן, מְעַשֵּׂר וּמַאֲכִילָן:

משנה ח: שׁוֹמְרֵי פֵּרוֹת אוֹכְלִין מֵהִלְכוֹת מְדִינָה, אֲבָל לֹא מִן הַתּוֹרָה. אַרְבָּעָה שׁוֹמְרִין הֵן. שׁוֹמֵר חִנָּם, וְהַשּׁוֹאֵל, נוֹשֵׂא שָׂכָר, וְהַשּׂוֹכֵר. שׁוֹמֵר חִנָּם נִשְׁבָּע עַל הַכֹּל, וְהַשּׁוֹאֵל מְשַׁלֵּם אֶת הַכֹּל, וְנוֹשֵׂא שָׂכָר וְהַשּׂוֹכֵר נִשְׁבָּעִים עַל הַשְּׁבוּרָה וְעַל הַמֻּתָּה, וּמְשַׁלְּמִין אֶת הָאֲבֵדָה וְאֶת הַגְּנֵבָה:

משנה ט: זְאֵב אֶחָד, אֵינוֹ אֹנֶס, שְׁנֵי זְאֵבִים, אֹנֶס. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, בְּשָׁעַת מִשְׁלַחַת זְאֵבִים, אַף זְאֵב אֶחָד אֹנֶס. שְׁנֵי כְלָבִים, אֵינוֹ אֹנֶס. יָדוּעַ הַבַּבְלִי אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי מֵאִיר, מֵרוּחַ אַחַת, אֵינוֹ אֹנֶס, מִשְּׁתֵּי רוּחוֹת, אֹנֶס. הַלִּסְטִים, הֲרֵי זֶה אֹנֶס. הָאֲרִי וְהַדֹּב וְהַנָּמֵר וְהַבַּרְדְּלָס וְהַנָּחָשׁ, הֲרֵי זֶה אֹנֶס. אֵימָתַי, בִּזְמַן שֶׁבָּאוּ מֵאֲלֵיהֶן, אֲבָל אִם הוֹלִיכָן לִמְקוֹם גְּדוּדֵי חַיָּה וְלִסְטִים, אֵינוֹ אֹנֶס:

משנה י: מֻתָּה כְּדַרְכָּהּ, הֲרֵי זֶה אֹנֶס. סְגֻפָּה וָמֻתָּה, אֵינוֹ אֹנֶס. עָלְתָה לְרָאשֵׁי צוּקִין וְנָפְלָה וָמֻתָּה, הֲרֵי זֶה אֹנֶס. הֶעֱלָהּ לְרָאשֵׁי צוּקִין וְנָפְלָה וָמֻתָּה, אֵינוֹ אֹנֶס. מַתָּנָה שׁוֹמֵר חִנָּם לִהְיוֹת פָּטוּר מִשְׁבוּעָה, וְהַשּׁוֹאֵל לִהְיוֹת פָּטוּר מִלְּשַׁלֵּם, נוֹשֵׂא שָׂכָר וְהַשּׂוֹכֵר לִהְיוֹת פְּטוּרִין מִשְׁבוּעָה וּמִלְּשַׁלֵּם:

משנה יא: כָּל הַמַּתָּנָה עַל מַה שֶּׁכָּתוּב בַּתּוֹרָה, תְּנָאוֹ בָטֵל. וְכָל תְּנַאי שֶׁיֵּשׁ מַעֲשֶׂה בִּתְחִלָּתוֹ, תְּנָאוֹ בָטֵל. וְכָל שֶׁאֶפְשָׁר לוֹ לְקַיְּמוֹ בְּסוֹפוֹ, וְהִתְנָה עָלָיו מִתְּחִלָּתוֹ, תְּנָאוֹ קַיָּם:

תהלים

פרק של הרב שליט"א

פרק פ"א: א לַמְנַצֵּחַ עַל הַגִּתִּית לְאָסָף. ב הַרְנִינוּ לֵאלֹהִים עוּזֵּנוּ הָרִיעוּ לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב. ג שְׂאוּ זִמְרָה וּתְנוּ תֹף כִּנּוֹר נָעִים עִם נָבֶל. ד תִּקְעוּ בַחֹדֶשׁ שׁוֹפָר בַּכֶּסֶה לְיוֹם חַגֵּנוּ. ה כִּי חֹק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב. ו עֵדוּת בִּיהוֹסֵף שָׂמוֹ בְּצֵאתוֹ עַל אֶרֶץ מִצְרָיִם שְׂפַת לֹא יָדַעְתִּי אֶשְׁמָע. ז הֲסִירוֹתִי מִסֶּבֶל שִׁכְמוֹ כַּפָּיו מִדּוּד תַּעֲבֹרְנָה. ח בַּצָּרָה קָרָאתָ וָאֲחַלְּצֶךָּ אֶעֶנְךָ בְּסֵתֶר רַעַם אֶבְחָנְךָ עַל מֵי מְרִיבָה סֶלָה. ט שְׁמַע עַמִּי וְאָעִידָה בָּךְ יִשְׂרָאֵל אִם תִּשְׁמַע לִי. י לֹא יִהְיֶה בְךָ אֵל זָר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֵכָר. יא אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַמַּעַלְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם הַרְחֶב פִּיךָ וַאֲמַלְאֵהוּ. יב וְלֹא שָׁמַע עַמִּי לְקוֹלִי וְיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה לִי. יג וָאֲשַׁלְּחֵהוּ בִּשְׁרִירוּת לִבָּם יֵלְכוּ בְּמוֹעֲצוֹתֵיהֶם. יד לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ. טו כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי. טז מְשַׂנְאֵי יְהוָה יְכַחֲשׁוּ לוֹ וִיהִי עִתָּם לְעוֹלָם. יז וַיַּאֲכִילֵהוּ מֵחֵלֶב חִטָּה וּמִצּוּר דְּבַשׁ אַשְׂבִּיעֶךָּ.

פרק של הרבי

פרק קכ"ג: א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֵלֶיךָ נָשָׂאתִי אֶת עֵינַי הַיּוֹשְׁבִי בַּשָּׁמָיִם. ב הִנֵּה כְעֵינֵי עֲבָדִים אֶל יַד אֲדוֹנֵיהֶם כְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל יַד גְּבִרְתָּהּ כֵּן עֵינֵינוּ אֶל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַד שֶׁיְּחָנֵּנוּ. ג חָנֵּנוּ יְהוָה חָנֵּנוּ כִּי רַב שָׂבַעְנוּ בוּז. ד רַבַּת שָׂבְעָה לָּהּ נַפְשֵׁנוּ הַלַּעג הַשַּׁאֲנַנִּים הַבּוּז לְגֵאֵיוֹנִים.

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹקֵינוּ וֵאלֹקֵי אֲבוֹתֵינוּ. שֶׁתּוֹלִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם. וְתַצְעִידֵנוּ לְשָׁלוֹם. וְתַדְרִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם. וְתִסְמְכֵנוּ לְשָׁלוֹם. וְתַגִּיעֵנוּ לִמְחוֹז חֶפְצֵנוּ לְחַיִּים וּלְשִׂמְחָה וּלְשָׁלוֹם. (ואם דעתו לחזור מיד אומר: וְתַחֲזִירֵנוּ לְשָׁלוֹם). וְתַצִּילֵנוּ מִכַּף כָּל-אוֹיֵב וְאוֹרֵב וְלִסְטִים וְחַיּוֹת רָעוֹת בַּדֶּרֶךְ. וּמִכָּל פֻּרְעָנֻיּוֹת הַמִּתְרַגְּשׁוֹת וּבָאוֹת לְעוֹלָם. וְתִשְׁלַח בְּרָכָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֵינוּ. וְתִתְּנֵנִי (בל' יחיד) לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאֵינוּ. וְתִגְמְלֵנוּ חֲסָדִים טוֹבִים. וְתִשְׁמַע קוֹל תְּפִלָּתֵינוּ. כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה: בָּרוּךְ אַתָּה ה' שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה: